

OORLOG VAN EEN GEWOON SOLDAAT

ONGAN

4R!

Dagboek van soldaat C. Rekelhof
O.V.W.-er
2.II-4.R.I.
30 november 1945 - 30 juli 1948

T.A.V. DE VADER VAN M. DE GRAAF
VERSLAGEN 2° CIE 4-II-R.I.

AFZ. T.M.L SAUER,
KORP. 3-II-4 R.I.

tijdens de Binnenlandse Strijdkrachten tijd

VERBANDACTE Stamno. C.V.B.

Ik _____
Ingevolge beschikking van den Minister van Oorlog dd. 30 November 1944 Afdeling I A Nr 5 bevoegd om ten aanzien van het onderwerp dezer akte het Rijk te vertegenwoordigen, verklaar te hebben aangenomen om met u van _____ het Rijk te dienen bij de Koninklijke Landmacht als oorlogsvrijwilliger om deel uit te maken der gewapende macht voor het verrichten van militairen dienst gedurende dien tijd, dat de dienstplichtigen of een deel daarvan buitengewoon in werkelooze dienst zijn en ik _____
verklaar, mij door _____

te hebben doen aannemen tot getagd einde.
De aangeworvene is verplicht om overal ter wereld dienst te doen, waar de Minister van Oorlog zulks noodig acht.
De aangeworvene, die daerop den wensch te kennen geeft, kan na afloop van dien dienstverband het bevoegdheid krijgen gedurende ten hoogste een jaar als veldwachter bij dien dienst.
Overzinnend het bepaalde in het Koninklijk Besluit van 1 October 1944 Nr. 1 (Staatsblad Nr. E. 129) wordt de aangeworvene gelijk gesteld met een dienstplichtige.
De betrekking van den aangeworvene geschiedt overeenkomstig de voor werkelooze personeel geldende regeling.
De bepalingen van het Dienstplicht-Vergoedingsbesluit, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 24 Februari 1922 (Staatsblad 85) benevens de te vervangende aanvulling en wijziging daarvan sindsdien nader vastgestelde regelingen zijn op den aangeworvene van overeenkomstige toepassing.
De bepalingen van de Militaire Ambtenarenwet 1931 zijn op den aangeworvene niet van toepassing.
De dienst van den aangeworvene zal worden aanmerkt als verplichte werkelijke dienst als bedoeld in artikel 19 lid 1 van het Algemeen Rijksambtenarenreglementen in Artikel 17 lid 1 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit.
Zijnde voorts de contractanten novens de volgende bijzondere voorwaarden overeengekomen:
1. dat het den Minister van Oorlog zal vrijstaan het dienstverband van den aangeworvene te doen eindigen:
a. wanneer deze ongeacht mocht bliken te zijn voor den dienst;
b. wanneer op het daartoe door den aangeworvene gedaan verzoek, de Minister van Oorlog zulks in het belang van den dienst of van aangeworvene geraden zal oordeelen;
c. wanneer het wenschelijk is den betrokkene inde oeleenheid te stellen

2. dat de aangeworvene door den Minister van Oorlog niet eervol zal worden ontslagen:
- terzake van misleiding bij zijn aanmelding voor dienstneming door het opzettelijk doen van onware opgaven of het opzettelijk verzwigen van omstandigheden ten aanzien van voor zijn dienstneming gestelde eischen, indien laatste opgave of het niet verzwigen van die omstandigheden de aanmelding zou hebben betrafte;
 - na een rechterlijk gewijsde, dat het ontslag uit dien militairen dienst niet ten gevolge hebbende, nochtans is gewezen wegens een handeling, welke den veroordeelde onwaardig maakt om in dien militairen dienst te blijven.
- c. indien hij, naar het oordeel van den Minister van Oorlog, zich heeft schuldig gemaakt aan handelingen of gedragingen, welke de tucht ondermijnen, aan onzedelijkheid of aan verregaande nalatigheid in de vervulling der dienstplichten.
3. dat deze overeenkomst den aangeworvene aanstands verbindt, maar van rechtswege vervalt wanneer zij niet door den Chef van het Korps, waarbij de aangeworvene zal worden ingedeeld, of een door die autoriteit aan te wijzen hoofdofficier wordt bekrachtigd. De aangeworvene belooft trouw aan de Koning en onderwerping aan de krijgsmacht.
Voorts verklaart hij:
- zich te onderwerpen aan alle dienstvoorschriften voor de Koninklijke Landmacht gemaakt of nog te maken, voor zoover die te zijnen nadeelen van toepassing zullen zijn;
 - niet aangesloten te zijn en zich niet te zullen aansluiten bij of op eenigerlei wijze strek te zullen verkiezen aan groepen of vereenigingen van personen, welke doel of handelingen in strijd zijn met de plichten van den militair.

En is hiervan te _____
den _____
deze akte in tweevoud opgemaakt en door bovengenoemden vertegenwoordiger van het Rijk en den aangeworvene ondertekend, zijnde voorts een exemplaar dezer akte door ieder der contractanten behouden.
Handteekening O.V. _____ Handteekening vertegenw. van het Rijk _____

C. Heikhal
De ondergeteekende
BKRACHTIGING
verklaart bij deesg. volkettende verbintenis te bekrachtigen.
Te _____ den _____ 19 _____
Grootkoning Buitse - Houtveld

Noordwijkerhout
groepsfoto voor vertrek

TIJDSVERLOOP

Hoe het kwam	
Naar Engeland	30 november 1945 - 31 december 1945
S.S. Alcantara	1 januari 1946 - 26 januari 1946
Malakka (Maleisië)	27 januari 1946 - 25 maart 1946
S.S. Salween	26 maart 1946 - 30 maart 1946
Batavia	30 maart 1946 - 27 juni 1946
Tjiwale	27 juni 1946 - 11 februari 1947
Tjibeber	12 februari - 16 maart 1947
Tjimahi	17 maart - 11 april 1947
Lembang	12 april - 21 juli 1947
Politionele actie	21 juli - 10 november 1947
Pekalongan	11 november - 16 december 1947
Bandar	16 december 1947 - 15 maart 1948
Pekalongan	16 maart - 18 mei 1948
Naar de boot	19 mei - 20 juni 1948
Indrapoera	21 juni - 29 juli 1948

*parade van de W. Brigade
in november 1945 te Haarlem*

-gelegerd in Noordwijkerhout, huize Sancta Maria-

Hoe het kwam

Ik ben geboren op 18 oktober 1924 in Kudelstaart, Herenweg 32. De lagere school St. Antonius in Kudelstaart heb ik met vrucht doorlopen. Ik had geen hekel aan school, hoewel er toen behoorlijke tucht heerste. Er werd geen woord gesproken - behalve dan door de juffrouw of de meester - en er werd niet rondgelopen. Na de lagere school had ik geen interesse om verder te leren. Dat was eind jaren dertig, 1937 of 1938. Crisisjaren dus. Het liefst was ik visser geworden, maar dat was armoe troef. Ik ging naar de Gerrit van tante Pietje aan de Herenweg. Die had een tuinderij met bonen, augurken, dahlia's en chrysanten. Mijn loon was 2,50 gulden per week. Dat was uiterst weinig, maar als je zag wat die man voor zijn handel kreeg! Dat was ook niets. Na één zomer ging ik naar de gebroeders Kuipers, Arie en Toon, om in de potplanten werken. Toon wilde eigenlijk maar 2 gulden per week betalen, maar na enig praten werd dat ook 2,50 gulden met de belofte dat ik er na een jaar een gulden bij zou krijgen. Arie was een aanmerkelijk betere baas dan Toon. De werkweek was in de zomer van maandag tot vrijdag van 's morgens 6 uur tot 's avonds 6 uur. Zaterdag werkten we tot 5 uur. Ik werkte zeer tegen mijn zin op de kwekerijen. De lange werkdagen duurden per dag een week.

In mei 1940 brak de oorlog uit. In de loop van 1944 vroeg Arie Kuipers of ik bij de Binnenlandse Strijdkrachten wilde komen. Die bestond in Kudelstaart uit twee groepen van elk zo'n tien man. Een groep stond onder leiding van Joop Maas, de andere onder leiding van Arie Kuipers. Die had toen een kwekerij aan de Herenweg waar nu Verburg is. In die kas had Arie een groot aantal strobalen en daar had hij een soort hol van gebouwd. Daar kwamen wij zo nu en dan bij elkaar met een man of tien, waaronder Cor Könst, Theo van Lammeren, Frans Reeuwijk, Henk Bus en anderen. We hielden bijvoorbeeld schietoefeningen met een windbuks in het hol.

Ik was inmiddels min of meer ondergedoken omdat ik niet in Duitsland tewerkgesteld wilde worden. Dat onderduiken bestond er vooral uit om niet op de weg te zijn. Ik was dus thuis of bij mijn zwager Koos Buskermolen aan de Herenweg. Zo ging het zoetjesaan naar het eind van de oorlog toe.

Gelukkig kon ik na de bevrijding bij de B.S. blijven, zodat ik mij ontworstelde aan het schrikbeeld kwekerij. Direct na de bevrijding kregen we een overall en wapens uitgereikt. We kwamen bij elkaar bij Dries Maas, op de hoek van de Herenweg en de Kudelstaartseweg. Later verhuisden we naar het fort bij Vrouwentroost, dat vol zat met Duits oorlogsmateriaal. Een deel ervan was aardig speelgoed,

zoals rookpotjes en ander alarmmateriaal. Dat alles altijd goed afliep is gewoon merkwaardig. Er waren gevaren bij de vleet. Zo niet altijd voor ons, dan wel voor anderen.

Iemand bracht een keer een mitrailleur in het fort met de woorden: Probeer maar of hij het doet. En of ie het deed! Er was wel een kogelvanger bij het fort, maar daar schoten we recht overheen. De kogels floten over de Uiterweg, wat heftig protest uitlokte bij de bewoners. Of die keer dat we in het fort lagen te slapen en Arie Kuipers nog een stuk vuurwerk in zijn zak had. Dat ding ging op een of andere manier af en aangezien we in het stro lagen, vatte dat zeer snel vlam. We wilden er wel uit! Arie zijn broek was naar de knoppen, maar daar zat hij niet mee. Met emmers water uit de gracht hebben we die fik gedooft.

We hadden een keer last van schoonmaakwoede. We bezemden de cellen van het fort uit en verzamelden een berg rommel. Wellicht hadden we wat ruig gewerkt, want het liep lichtelijk uit de hand toen we de rommel in de fik staken. Patronen die warm werden sprongen met grote klappen uit de hulzen, zodat we snel naar binnen renden. Ook kwam er een keer één van de hogere een stengun demonstreren. Die vent schoot zo de grond in, wat natuurlijk niet de bedoeling was. Ook dat liep goed af.

In de B.S.-tijd tekende ik om naar Nederlands-Indië te gaan. Het was zo: van het één kwam het ander. Het ging eigenlijk allemaal vanzelf. En het avontuur stond mij ook wel aan. De herovering van de kolonie stond mij eigenlijk niet voor de geest, maar ten tijde van onze aanmelding als O.V.W.-er zat Japan nog in Indië, er waren nog veel kampen met Nederlanders of mensen van gemengd bloed. Dat was zelfs nog zo toen wij er kwamen.

Na enige tijd gingen zij die interesse hadden om naar het toenmalige Nederlands Indië te gaan naar Halfweg. Daar werd ons enige militaire discipline bijgebracht en leerden wij marcheren. Uiterst belangrijk! Cor Könst en Theo van Lammeren waren nog steeds present en zijn alle twee naar Indië gegaan. In die tijd moesten we nogal eens N.S.B.-ers bewaken die bij een boer moesten werken of een fietspad of weg moesten opknappen. Soms moesten we wachtlopen in de suikerfabriek waar die mensen opgesloten zaten.

Na een tijdje verhuisden we naar Noordwijkerhout. We werden ondergebracht in de Sancta Maria, het vrouwengekkenhuis (zo heette dat toen). Er werd driftig gemarceerd en geëxerceerd, we moesten leren schieten en er was een hindernisbaan. Daar tekenden wij als O.V.W.-ers, oorlogsvrijwilligers, en kregen we een heus uniform. Toen wij tekenden had Japan nog niet gecapituleerd.

Noordwijkerhout was een prima plaats, want ik leerde er To kennen. Dat ging zo. Mijn kameraad Cor Könst had

een tante in de Sancta Maria en die tante ging zo nu en dan naar haar ouders in De Kwakel. Cor moest op een dag naar bakker Van Eeden om te vragen of die tante Jans naar De Kwakel wilde rijden. Van Eeden was namelijk in het bezit van een auto. Ik ging met Cor mee en hij stelde zijn vraag. Bakker Van Eeden zei: 'Ik moet er even over nadenken, kom morgenavond maar vragen'. Ik zag kans een blik naar binnen te werpend en kwam tot de ontdekking dat er nogal wat vrouwelijk schoon kousen zat te stoppen. 's Anderendaags gingen Cor en ik er weer op uit. Wij kwamen bakker Van Eeden tegen, die liep aan de andere kant van de straat. Cor zei: 'Dat treffen we, ik ga het meteen vragen'. Ik zei: 'Laat die man maar lopen, wij gaan naar zijn huis en misschien mogen daar wel op hem wachten'. Zo gebeurde het. We moesten maar even op Van Eeden wachten, want die was naar de kapper. We kregen koffie en aangezien het een bakker was, zat er ook wel koek bij denk ik. Zodoende heb ik To leren kennen. Intussen ging onze opleiding in Noordwijkerhout gestaag door. Ook daar gebeurden wel eens gevaarlijke dingen. We stonden eens in de duinen in twee rijen van dertig man en we moesten allemaal tegelijk een handgranaat zover mogelijk weggoeien. Iedereen wierp inderdaad, dus dat liep goed af. Overigens waren handgranaten leuk speelgoed. Je kon ermee vissen, hoewel dat eigenlijk zonde was van de vis.

Naar Engeland 30 november 1945 - 31 december 1945

30 november 1945 Onze tocht is begonnen. Vanmiddag om 3 uur precies zijn we uit Noordwijkerhout vertrokken, nagewuifd door de familie Van Eeden. De reis gaat per auto naar Leiden. Daar is het wachten geblazen op de trein, maar eindelijk staat hij dan toch voor. Het ziet er niet aantrekkelijk uit. Zeer oude wagens met houten banken en geen glas in de lijsten. We kruipen er toch maar in. Om 8 uur gaat het fluiten en stomen en zet de trein zich in beweging. Het is donker en tochtig in de wagons. Het eerste stukje gaat nog. Er wordt een liedje gezongen en er wordt eens gelachen. Later raakt de stemming onder nul. Koud en verkleumd doet iedereen zijn best om zo gemakkelijk mogelijk te zitten. Enkelen nemen plaats in de bagagenetten en sommigen liggen op de grond. Een lichte opflikking komt als de trein tussen Haarlem en Amsterdam in twee stukken breekt. Even de verstijfde botten strekken en de hokipoki dansen, en dan de wagen maar weer in. Doordat het spoorwegnet nog in slechte staat verkeert maken we enorme omweg: van Leiden naar Haarlem, daarna naar Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Rozendaal. In het donker zien we niets van ons

vaderland. Tegen de morgen bereiken en passeren we de Belgische grens. Verder gaat het: Antwerpen, Brugge, Gent, Oostende, waar we op 1 december om 12 uur 's middags aankomen. Hier gaat alles zeer voorspoedig. Onze boot ligt al klaar en onmiddellijk gaan we aan boord. Hier kunnen we enigszins uitrusten van de vermoeiende reis. Om half 6 is iedereen weer aan de reling, want de Engelse kust komt in zicht. De witte krijtrotten van Dover bieden in het laatste avondlicht een schoon gezicht. Om 6 uur varen we de haven van Dover binnen. Na gegeten te hebben lopen we naar het station en stappen we op de trein. In de luxueuze eersteklas coupés slapen we rustig totdat we tegen 3 uur wakker schrikken. De trein stopt, maar waar zijn we ergens? Het is nacht en met een stallantaarn vooraan de colonne gaat het voorwaarts. In het schaarse licht kunnen we de naam Crowthorne lezen. We weten dus nog niet veel en we verdiepen ons er ook niet in, want we lopen te slingeren van de slaap. We lopen met de bepakking een stuk over een gladde weg, want het vriest een snipper. Na een eindeloze tocht, die slechts drie kwartier duurt, komen we in ons kamp aan. Het is zondagmorgen 2 december. Veel zien we niet, alleen wat ronde plaatjeren hutten. Daar worden we, na wat gegeten te hebben, in gestopt. Met zestien man in een hut. Er staan behoorlijke bedden en zonder verder ergens naar te kijken kruipen we erin. We slapen als rozen tot 10 uur in de morgen. Daarna is de dag over het algemeen doorgebracht met schrijven en een kleine verkenningstocht. We komen te weten dat ons kamp 'Easthampstead Park Camp' heet en dat het 20 minuten lopen van Wokingham af ligt. De zestien man in onze hut vormen een tof stelletje en we hebben er menig prettig uurtje beleefd. Al gauw merken we dat het eten zeer schaars is. In de kantine kun je als bijvoeding cake en koffie kopen, waar gretig gebruik van wordt gemaakt. De kachel mag pas om 5 uur aan. We krijgen maar een beetje kolen, zodat hij ook weer snel uitgaat.

Dinsdag 4 december krijgen we Engelse geld uitbetaald: 5 pond. Daar hebben we in Nederland al 53 gulden voor ingeleverd. Nu kan er wat gedaan worden! De kantine wordt letterlijk bestormd, de sigaretten worden bij honderden tegelijk gekocht voor 6 cent. In Nederlands geld uitgerekend vreselijk duur. Onze soldij is 1,5 pond per week, dus dat is niet slecht. Maar het meeste verdwijnt in de kantine en de rest in de bioscoop of in Engelse winkels. Er rijden speciale bussen naar Wokingham, een plaats ongeveer zo groot als Leiden. Per rit betaal je 30 cent. Het is hier zeer rustig, de omgeving is schitterend en we doen praktisch geen dienst. Uit verkenningstochten maken we op dat we in een zeer groot kamp liggen, waar voor ons al veel Engelsen gelegen

hebben. Nu is het opgekocht door de Nederlandse regering.

Zaterdag 8 december ben ik naar Reading geweest met drie kameraden. We hebben daar een zeer prettige middag gehad. Lekker gegeten, een bioscoopje gepikt, enkele inkopen gedaan en foto's laten maken. Om 11 uur zijn we weer thuis. Reading is een behoorlijke plaats. Eerst ga je met de bus naar Wokingham en daar stap je op de trein die je in 25 a 30 minuten naar Reading brengt. De dagen schakelen zich aaneen. Soms gaan we 's avonds naar de bioscoop, maar meestal blijven we thuis want er is niet veel te doen. Als je iets wilt kopen gaat dat wel, maar de prijzen zijn is schrikbarend hoog. Te hoog voor een gewoon soldaat. Veel jongens zijn al gauw door hun geld heen, maar nu weten ze meteen de waarde van de ponden.

Op *10 december* is er nog een bataljon Nederlanders in het kamp gekomen, ons zusterbataljon I-4 R.I. Wij zijn 2-4. Tegen dat bataljon is op donderdag 13 december een sportieve voetbalwedstrijd gespeeld, die door ons elftal met 2-1 is gewonnen. Van onze compagnie speelden maar liefst acht voetballers mee.

Vrijdag 14 december lopen we een marsje van 25 kilometer in de zeer mooie omgeving van het kamp. We komen tot het plaatsje Ascot en buigen dan weer terug naar ons kamp.

Zaterdag 15 december ben ik naar Reading geweest met Cor Könst. Een bioscoopje gepikt en 's avonds om 10 uur maar weer rustig naar huis. Deze week, onze derde in Engeland, hebben we onze tropenuitrusting ontvangen. Het is allemaal enkele maten te groot, maar dat hindert niet. Deze week hebben we ook enkele inkopen gedaan om een pakketje naar huis te versturen. Het wordt op de dag van ons vertrek uit Engeland per Rode Kruis naar Nederland verzonden.

Op *woensdag 19 december* zijn we nog wezen schieten in Aldershot. We moesten 's morgens om 6 uur opstaan. Om 11 uur zijn we er per auto naartoe gereden. Om tien patronen te verschieten moesten we ruim een half uur rijden met de auto. Dat zal de Nederlandse regering een aardige duit gekost hebben.

Op *zaterdag 22 december* ben ik weer met Cor Könst naar Reading geweest. Ik heb mijn foto's gehaald en ze zijn zeer goed gelukt. Daar zullen ze bij Tootje en bij ons thuis blij mee zijn.

Op *zondag 23 december* versieren we de kamer voor het aanstaande Kerstfeest. De morgen is zeer mooi, wondermooi zelfs. Het is bladstil en de lucht is helder. In de verte luidt een klok, wat heel mooi klinkt.

Dinsdag 25 december is het Kerstfeest. 's Nachts om 12 uur is er een zeer indrukwekkende Nachtmis. Het is voor de

meeste jongens, ook voor mijzelf, de eerste Kerstmis in den vreemde. Wanneer je van huis bent besef je pas goed wat het betekent. Het is de mooiste geworden van mijn leven. De geïmproviseerde kerk is prachtig versierd met hulst en dennengroen.

De laatste dagen in Engeland zijn gevuld met geweldige regenbuien. Overal loop je te soppen en als je naar de kantine of eetzaal gaat komt het water in je schoenen. Je moet tot over je enkels door de plassen waden. Wij van onze kant vullen de dagen met lezen en schrijven.

Zaterdag 29 december is doorgebracht met inpakken, want volgens de inlichtingendienst zullen we spoedig vertrekken. 's Avonds hebben we op een geweldige manier de tent op stelten gezet. Het was een moordkeet, gezang, gehuil en gelach. Er werd met grote stokken op blikken bussen geslagen. Om 10 uur tag iedereen uitgeput op bed.

Zondag 30 december Vandaag gaat het gebeuren: vanavond 11 uur verlaten we het kamp. De laatste spullen worden gepakt, de laatste brieven geschreven. We vieren onze reislust bot op de tent met inhoud. De meeste kribben worden op Nederlandse manier in elkaar getrap, wat ons zeer goed afgaat. Op het laatst rolt de kachel ook nog om. Nu is de chaos helemaal compleet. 's Avonds om 11 uur vertrekken we naar de boot. Het eerste stukje gaat lopend onder luid gezang, ondanks de zware bepakking. Er wordt een stevig gangetje in gezet. Even voor 12 uur bereiken we het station van Crownthorne. We moeten wachten op de trein. De stemming raakt er wel enigszins uit, want we worden stijf van de kou. Maar ja, het moet nu eenmaal. Om half 2 stappen we dan toch in de trein en gaat de reis verder. De rit wordt slapend doorgebracht. Om vier uur stoppen we. Het blijkt Southampton te zijn, waar al een groot schip klaar ligt. Het is het 22.209 ton metende S.S. Alcantara. De boot is groot genoeg, maar de ruimte zeer beperkt want we liggen er met 2500 man op. Plus een afdeling meisjes van de Marva en een marinedetachment. We gaan om 5 uur aan boord, dus van slapen komt niets meer. Eerst gaan we de boot maar eens verkennen. Er is nogal wat te zien natuurlijk, want alles is nieuw voor ons. Daarna gaan we eten. Als bijzonderheid kan nog vermeld worden dat het eten, net als in Engeland, goed maar onvoldoende is. Om half 3 's middags vertrekt de boot uit Southampton. We zien Engeland langzaam verdwijnen en gaan een nieuwe toekomst tegemoet. Het weer is rustig en de zee kalm. 's Avonds worden er hangmatten gespannen boven in de ruimte waar we eten en moeten leven. Na een nacht met weinig rust valt het niet te verwonderen dat iedereen al gauw slaapt.

In Engeland was van alles te koop, maar geweldig duur. Volgens mij was Engeland armer dan Nederland. De meeste jongens dachten dat ze in een paradijs kwamen, maar dat viel erg tegen. We kregen veel te weinig te eten. Je moest naar de kantine om de honger te stillen. Voor 25 cent kocht je daar een kop koffie met cake. Sigaretten kostten 6 cent per stuk, dus dat was nog duurder dan in Nederland. Wat tot gevolg had dat we zeer snel door onze ponden heen waren. De voedselschaarste duurde tot het eind, dus had de kantine een goeie klant aan ons. Tijdens het verblijf in Engeland hebben we praktisch geen dienst gedaan.

S.S. Alcantara | januari 1946 - 26 januari 1946

Dinsdag 1 januari De omwenteling van 1945 in 1946 is geheel slapend voorbijgegaan. Als we 's morgens wakker worden is het nieuwe jaar er. Er staat een klein briesje waar veel jongens zeeziek van worden. Zij hebben niet zo'n prettige dag. 's Morgens vroeg is de groene kust van Normandië te zien. Verder zien we de hele dag water, lucht en zeezieken die de visjes voeren. Persoonlijk voel ik mij een echte zeeman. De volgende dag varen we in de middag langs de Portugese kust. Tegen 5 uur passeren we enkele rotseilandjes onder de kust en om 8 uur varen we langs Lissabon. We kunnen de lichten van de stad zien.

Donderdag 3 januari 11 uur. We varen langs Kaap Esparteel op de Afrikaanse kust. De Spaanse kust is nog wazig te zien. Om 12 uur is aan weerszijden weer land te zien. Op de Afrikaanse kust zien we Tanger en aan de andere kant het zuidelijkste puntje van Spanje. 's Middags varen we op korte afstand langs de rots van Gibraltar. Het is een prach-gezicht deze stoere rots te zien liggen. Ik kijk er graag naar, want het is praktisch de enige afleiding aan boord.

Vrijdag 4 januari Vannacht is er een behoorlijke portie wind opgestoken. De zee is zeer ruw en het aantal zeezieken legio. Van alle rangen staan er zielige mensjes in uniform over de railing naar lucht te happen. Ik heb nergens last van. Ik heb me goed vermaakt in een anders ongeluk. Wanneer we moeten eten gaan de meeste wel naar beneden, maar voor ze aan tafel zitten moeten ze weer snel naar boven. Deze dag heb ik tamelijk veel gegeten, wat licht te begrijpen is. 's Middags om 12 uur hebben we een prachtig gezicht op de stad Algiers met zijn witte huizen tegen hellingen van de heuvels.

Zaterdag 5 januari De zee is veel kalmer dan gisteren. De reis gaat in de voormiddag langs de kust van Tunesië. Om half 10 varen we langs de havenstad Bizerte. Om 12 uur is

kaap Bon in zicht, waar we wrakken voor de kust zien liggen. Die getuigen van de strijd die daar heeft gewoed. 's Middags om 3 uur varen we langs het eiland Pantellaria, dat in een geweldige regenbui verdwijnt. Het eiland Malta met z'n vele lichten zien we 's avonds om 9 uur.

Zondag 6 januari Naar de Heilige Mis en een bioscoopje gepikt aan boord van ons drijvende dorp. Verder verloopt de dag zeer waterig. Er is geen land te zien vandaag. Dat geldt ook voor maandag 7 januari Zo'n hele dag water valt niet mee, want het vertier is ver te zoeken. Meestal zit je op het dek een beetje te kijken, te schrijven of een praatje te maken. Met Cor Könst heb ik de herinneringen nog eens opgehaald aan onze Nederlandse tijd. Ook met Theo van Lammeren heb ik al een paar keer zitten praten.

Dinsdag 8 januari Vandaag zijn we in Port Said aangekomen, vanmorgen omstreeks 8 uur.

Hier ontbreken drie weken van het origineel Uit het geheugen genoteerd

In Port Said lagen veel bootjes met handelaren. Ze doen een touw aan een mandje en handelen maar. Er waren jongens die munten opdoken die overboord werden gooid. Het was voor bijna iedereen de eerste ontmoeting met warmere streken, heuse palmbomen en veel zon. Tot dan hadden we in het ruim in hangmatten geslapen. Die hangmatten moesten elke morgen opgevouwen worden. Na Port Said konden we de hangmat mee aan dek nemen, op dek uitspreiden en slapen heen. Een hele verbetering na het bedompte ruim. Vermeld moet worden dat sommigen op de volgende manier wasten: men neme een touw, daar knope men het wasgoed aan, men opene de patrijspoort en houde het geheel buitenboord. Aldus sleepte het schip de was schoon.

Het Suezkanaal was een grote belevens. We konden de fraaie witte stad Ismailia zien. Daarna ging het naar de Bittermeren, om tegenliggers te laten passeren. Na het kanaal voeren we door de Rode Zee. Het was er heerlijk warm. Je kon helemaal voor op de boeg van het schip komen en over boord kijkend zag je soms een dolfijn of een bruinvis. Het leek wel of zij zich met hun staart tegen de boeg voort lieten duwen. Prachtig. We zagen ook scholen van die dieren en vliegende vissen.

Colombo op Ceylon deden we niet aan. We voeren om het eiland heen naar Trincomalee, een haven prachtig gelegen aan een baai. De Alcantara voer de baai in en ging ver van de kant voor anker. Hier gingen nogal wat Engelsen van boord. Wij kwamen op de oceaan een Nederlands schip tegen met repatrianten. Een hele belevens.

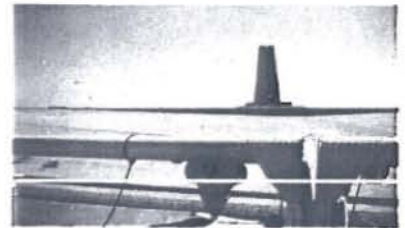
Van de bootreis kan gezegd worden: onvergetelijk. Ook vanwege het eten. Dat was weinig en was, met soms één

Engeland - East Hampstead - december 1945

de rots van Gibraltar, aan boord met nog zo'n 2800 anderen

foto's vanaf SS Alcantara

het Suez-kanaal

waren op zee

Colombo haven met zijn torentje
en zijn handel

havengezicht - hier gingen veel Engelsen van boord

vieze aardappel in de schil en een blad kool, ver onder de maat. Een deel van het schip was voor ons taboe. Daar bivakkeerde een Engels vrouwenhulpcorps. Het verhaal gaat dat alleen Joop Brinkerink, bijgenaamd het kameel, kans zag daar te komen.

Malakka (Maleisië) 27 januari 1946 - 25 maart 1946

Zondag 27 januari Na 3 dagen wachten zijn we dan eindelijk van boord gegaan. 's Morgens om 8 uur zijn we overgestapt in een kleiner bootje. Van ons bataljon is onze compagnie van boord gegaan om kwartier te maken op Malakka. Om 10 uur gingen we met de trein noordwaarts. Natuurlijk zagen we veel vreemde dingen. De kokosnootbomen, de bananenbomen, kortom de hele bomen- en plantengroei op Malakka. We kwamen langs kampongs en zagen voor het eerst de inlanders. We kwamen langs enkele stationnetjes waar de trein stopte en waar inlanders en Chinezen van alles aan ons kwijt probeerden te raken. Het meeste werd geruild voor sigaretten: bananen, ananas, kokosnoten en nog veel meer, tot zelfs limonade aan toe. Al spoedig waren de meeste door hun sigaretten heen. Om 3 uur in de middag stopte het treintje en moesten we uitstappen. Het was het plaatsje Labis. Al heel spoedig zaten we op auto's en verder ging het weer. Na een half uur door de wildernis gereden te hebben kwamen we in een kamp aan. Het heette Chaah. Veel was er niet te zien. Enkele tenten op een open ruimte in een geweldige oliepalplantage. De open ruimte bleek een geheim Japans vliegveld te zijn. Toen we er aankwamen was er geen water en geen eten, maar voor de dag ten einde was hadden we gegeten en ons gewassen. Het water werd aangevoerd met tankauto's die het water uit de kali oppompen en zuiveren. Dit is meteen ons drinkwater. Het is lauw, maar gezond. Toen we weer enigszins in conditie waren, zijn we in een tent gekropen, hebben onze klamboe gespannen en zijn er heerlijk onder gekropen. Het slapen gebeurt op een matje. Daar overheen een deken, dan jezelf met een deken over je heen en daarboven, als een afdakje, de klamboe. We hebben heerlijk geslapen om krachten te verzamelen voor de nieuwe dag. Want we hadden al gemerkt dat het zweten zou worden. De oppervlakte van de tenten waar we in leefden bedroeg 6 bij 8 meter en we sliepen erin met twaalf personen. Dan was er evengoed nog ruimte voor een tafel en twee banken.

De volgende dag, *maandag 28 januari* dus, zijn we met de verdere bouw van het kamp begonnen. De volgende vier dagen hebben we in totaal honderd tenten opgezet, een hele prestatie voor ons. Het zware werk, zoals palen

slaan, werd door de Jappen gedaan. Van deze kereltjes hadden we er driehonderd tot onze beschikking. Zij werkten hard en waren zeer kruiperig. Een gewoon soldaat groetten ze netjes. We hebben deze dagen behoorlijk gezweeten, want er werd heel wat van onze kracht geveerd. Het schijnt hier het ongezondste deel van Malakka te zijn. Zo nu en dan viel er een geweldige regenbui en telkens na zo'n zondvloed waren er een paar tenten gekapseisd. Dus dat gaf weer nieuw werk. Toen de rest van het bataljon aankwam hadden we tenten genoeg staan en kon iedereen gelegerd worden. Dat was op de middag van donderdag 31 januari. Wij stonden heel voldaan te kijken naar het haastige gedoe van de nieuwelingen in het vak. Zij wilden zo snel mogelijk naar binnen, want het begon juist weer te regenen. De groentjes (zo werden ze door ons genoemd) keken lang niet vrolijk. Het kamp stond hun niets aan. Ze hadden gelijk, maar wij waren al aardig ingeburgerd. We stonden tenminste met de klei van Malakka tot over onze enkels, zo'n modderpoel was het.

Van vrijdag 1 februari tot maandag 4 februari hebben we rust gehad. De tijd is besteed aan het wassen van onze kleren en onszelf en aan schrijven. Het wassen gebeurde in de kali. Dat is een snelstromend beekje. Je slaat daar net zo lang met je kleren op het water tot ze schoon zijn. Zo'n kali is iets heerlijk. Altijd helder water en als het veel regent zwelt hij aan tot een snelstromende rivier waar je niet in kan staan of zwemmen, want je wordt zo meegetrokken.

Deze dagen hebben we tevens besteed aan het verkennen van de omgeving. Apen, slangen, wilde zwijnen en grote spinnen is het wild dat hier het meest voorkomt. Ongeveer tien minuten lopen van ons kamp ligt een kampong. Ik ben er zelden geweest, want veel was er niet te halen. Wat de inlanders te verkopen hadden kwamen ze wel naar het kamp brengen. Elke dag kwamen er tientallen inlanders en Chinezen.

Dinsdag 5 februari zijn we weer met de dienst begonnen. De dienst duurt van 's morgens half 9 tot 12 uur, dan is er rust tot 3 uur en van 3 tot 5 uur is er weer dienst. Het leven bevat me uitstekend. Weinig dienst en veel lachen. Vandaar ons nieuwe devies: 'Je moet naar Indië gaan, dan kan je lachen'. Weliswaar wordt er nog veel gekankerd, maar dat typeert nu eenmaal de Nederlandse soldaat. In onze tent valt het kankeren nogal mee, we hebben een fijne tent. Er liggen personen uit Haarlem, Den Haag, Rotterdam, Alkmaar, ikzelf en iemand uit Drenthe. Al met al een bonte verscheidenheid.

Donderdag 7 februari hebben we een marsje gelopen, waarvan we doornat van het zweet terugkwamen.

Vrijdag 8 februari zijn de jongens van ons bataljon die hier

het laatst gekomen zijn, verhuisd naar een ander kamp. Wij zullen dinsdag volgen. Zodoende is onze compagnie hier het eerst gekomen en gaat het laatste weg.

Zaterdag 9 februari is er nog een ongeluk gebeurd. Een auto met enkele majoors en sergeanten erin sloeg over de kop. De meeste inzittenden waren gewond, waaronder enkele zwaar. Majoor Visser van Vriesekoop is er met een hersenschudding van afgekomen, zodat hij wel naar Nederland zal terugkeren.

Zondag 10 februari waren we aan het baden in de kali toen er plotseling een slang verscheen. Het beestje was ongeveer een meter lang en lag op een paar pas afstand van ons. Onze kok, die dicht bij de wal stond, vatte een stok en sloeg het dier met een welgemikte klap dood. Hij was niet fel gekleurd, dus niet erg gevaarlijk. Hoe meer de slangen gekleurd zijn, hoe meer gif ze in hebben. Slangen geheel zonder kleur zijn ongevaarlijk. Het typische is dat ze absoluut dood zijn wanneer je ze een klap op hun kop geeft.

Maandag 11 februari hebben we velddienst gehad. Die bestond hierin dat we een paar kilometer door de kali moesten waden met de hele compagnie. Vijf man als verkenners voorop, waaronder ook ik. Het ging uitstekend, al waren er soms plaatsen waar we tot ons middel in het water stonden. Bij een bocht lag een oude boom waar we overheen moesten klimmen. De eerste klom er over en verdween langzaam onder water. Het was een zeer diepe plaats. Hoewel deze jonge nog pogingen deed een eindje te zwemmen ging dat niet. Hij verdween met wapen en al onder water. Zijn pet bleef bovendrijven. We hebben er danig om gelachen, wat zeer te begrijpen is.

Dinsdag 12 februari Vandaag zijn we weer verhuisd. Om 11 uur stapten we in de auto's en verlieten kamp Chaah. Het was een tocht van ruim 90 mijl. De weg voerde door geweldige rubberplantages en oerwouden. Zulke kronkelwegen vind je in Nederland niet. En bomen dat er langs staan! Soms kwamen de bomen boven de straat met hun kruinen tegen elkaar. Hier en daar zag je apen stoeien in de bomen. Als de auto's te dichtbij kwamen gingen ze schreeuwend op de vlucht. Wij kwamen maar één keer door een plaats van betekenis, namelijk Kiluang. Om vijf uur 's avonds kwamen we eindelijk aan in ons nieuwe kamp. Het dorp heet Mersing en ligt aan de Zuidchinese Zee. We reden nog een minuut of vijf door en kwamen toen bij een prachtige villa, twee minuten van de zee af gelegen. Toen ik het gebouw zag herinnerde het me aan de Sancta Maria. Dit gebouw bestaat ook uit twee verdiepingen, alleen is het veel kleiner. We liggen met ruim honderd man in de villa, verdeeld over twaalf kamers. Badkamers en elektrisch licht zijn aanwezig. We

moeten op de grond slapen, maar ons is beloofd dat we spoedig bedden krijgen. Al met al gaat het nog niet zo gek dus. Ik geloof tenminste wel dat we het hier zullen redden. Zodra we ons geïnstalleerd hadden zijn we de zee ingetuind. We hebben ons daar heerlijk verfrist. Daarna met zoet water afspoelen en de zaak is weer gezond. Voor ons ligt de zee, achter ons de jungle, dicht en bijna onbegaanbaar. Als de voortekenen ons niet bedriegen, zullen we hier wel weer een beetje zweet kwijtraken.

De dag na onze aankomst, *woensdag 13 februari*, was nog lang niet alles geregeld. Pas om 11 uur gebruikten we onze eerste maaltijd. Die bestond uit pap met biscuit. Verder is de eerste dag doorgebracht zoals alle eerste dagen: rommel opruimen en de omtrek verkennen. Achter ons gebouw, even het bos in, ontdekten we een plaats waar zeven doodskoppen lagen met de andere beenderen erbij. Volgens de inlanders zijn ze van mensen die door de Jappen vermoord werden. Het is verschrikkelijk zoals die hier huis hebben gehouden. Nogal wat dorpelingen spreken Engels en van hen hoor je wel eens iets. Veel kinderen hebben hun ouders verloren en veel ouders hun kinderen. Enkel en alleen door de Japanse moordzucht. Mersing is mooi gelegen aan de monding van een riviertje. Er zijn enkele gebouwen verwoest door de oorlogshandelingen, onder andere de bioscoop. Er is van alles te koop. Je kan het zo gek niet bedenken of de Chinezen hebben het in hun winkels. Er zijn enkele inlandse winkels, maar de meeste zijn Chinees. Die proberen je op allerlei manieren uit te kleden. Dat gaat misschien de eerste dag, maar Nederlanders leren gauw. Ze probeerden voor één banaan zeven cent te krijgen. Uiteindelijk krijg je ze voor vier cent en later zijn ze nog goedkoper geworden.

Donderdag 14 februari We zijn weer met de dienst begonnen: dienst van 's morgens half 9 tot 12 uur, daarna eten en rusten tot 4 uur, dan weer tot 5 uur dienst, eten en verder vrij tot 's avonds 10 uur.

15 februari De normale dienst vandaag. Er is een nieuwe piano gekomen en een mooie radiogrammofoon. Ze staan in de kantine die naast ons gebouw ligt. Er is een moordpianist in het bataljon, een zeker Amse, dus we zitten op rozen.

De dagen zijn hier allemaal hetzelfde. Tijdens de tochten in de rimboe valt nog wel eens iets leuks voor. Een dezer dagen kwamen we voor een slootje te staan. De meeste sprongen erover, soms tot hun knieën in de modder. Ene Luiken nam een geweldige sprong, kwam tegen de overkant terecht en smakte achterover kopje onder in de drek. Zijn geweer hield hij met één arm boven water. Er is danig om gelachen, dat verzeker ik jullie.

Ook op *zondag 17 februari* viel er iets leuks voor. Enkele jongens, waaronder mijn plaatsgenoot T.v.S., gingen

met Cor Konst op de foto
op Malakka

het lijkt echt, maar het was alleen voor de foto's

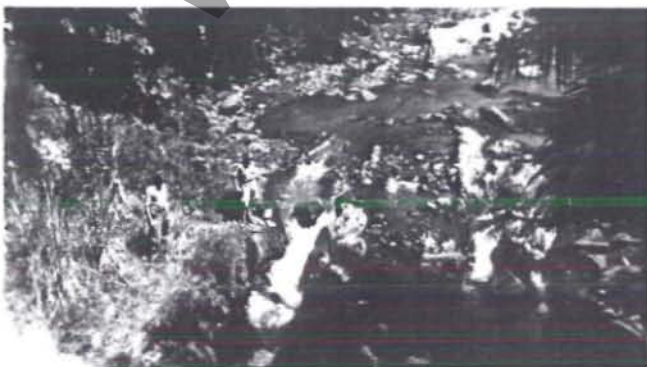
ioe BAT - Batavia

citadel Batavia

zwembad, hotel Tjipendawa te Patjet

Patjet, riviergezicht

villa Tjimatjan, op wegbeveiliging

's morgens de rimboe in voor een heerlijk dagje uit. In het oerwoud stootten ze op een bijennest. Vóór 12 uur waren ze weer terug. Bij H. hebben we wel 30 angels uit zijn nek en gezicht gehaald. Ze zijn er danig om gepest, de dapperen.

Donderdag 21 februari was geen prettige dag voor ons bataljon. *Dinsdag 19 februari* was een zekere Vinke gaan zwemmen in zee. Hij kwam niet terug. Zijn kleren werden gevonden, maar van Vinke zelf geen spoor. Ook de speurtochten de volgende dag liepen op niets uit. Donderdag vond men zijn lijk. Hij was niet meer te herkennen, maar de arts van ons bataljon heeft Vinke geïdentificeerd aan het gebit. Er zijn uitgebreide gebitskaarten aanwezig. 's Middags is hij begraven, hier in Mersing, ver van huis. De plechtigheid was indrukwekkend. Het vuurpeloton bracht saluutschoten boven het graf. De commandant en de dominee hebben enkele woorden gesproken aan het graf. De dominee haalde aan dat Vinke zijn leven gegeven had om het vaderland te dienen. Hij vervolgde dat het treurig was voor zijn ouders en verloofde, doch dat zij zich moesten sterken met de gedachte dat het Gods wil geweest is om Vinke op jeugdige leeftijd naar zich toe te halen. Vinke kwam uit Nieuw-Vennep. De dagen verstrijken. Er zijn grote veldoefeningen gehouden en de resultaten waren goed. De Britse officieren waren er tevreden over. De stemming in onze compagnie is niet erg best. De oorzaak is in vele dingen gelegen. Ten eerste het eten. Dagenlang eten we nu al pap. Zo nu en dan voor de verandering brood, maar dat is een zeldzaamheid. Op één van de deuren hangt een papier met de woorden 'bloed, zweet, tranen en pap'. Ze hebben biscuit nog vergeten. De volgende oorzaak is dat we op de grond slapen. De bedden zijn nog steeds niet gekomen. De post komt slecht door en de delegaties vormen voor velen een probleem. Het zou beter gaan wanneer alle jongens beseften dat we pioniers zijn. De troepen die na ons komen vinden hun bedjes gespreid. En één ding is zeker: die troepen zullen wel met de eer gaan strijken. Maar ja, dat weet je vooruit.

Vrijdag 1 maart begon goed. 's Morgens werd er verteld dat we over een maand naar Java zouden vertrekken, na een zware opleiding. Vrijdagmiddag gingen we naar de bioscoop in Kluang. Dat is meer dan 100 kilometer, dus je hebt ruim een middag nodig voor een bioscoopje.

Zaterdag 2 maart begon de pret. De stemming in de compagnie is nog verder gedaald. Er zou een sportdag zijn, maar dat werd een grote mislukking.

Maandag 4 maart was er geen dienst want er was bijna geen eten. Maar erger was een geval van kinderverlamming in onze compagnie. De Haarlemmer G. was het slachtoffer. Er zijn veel verordeningen uitgevaardigd. We

mogen niet meer naar het dorp, de kantine is voorlopig gesloten, de inlandse jongens mogen niet meer voor ons wassen enzovoort. De wc's, die buiten liggen, werden tot nu geheel aan hun lot overgelaten. Massa's vliegen waren er, met alle ongerief van dien. Het was zeer onhygiënisch. Nu is er plotseling allerlei materiaal om het vuil te bestrijden. Geen vlieg of made is er meer te bekennen. Vreemd, waarom kon dat niet eerder? De dagen verstrijken. Pap, velddienst, woensdagavond Katholieke actie, vrijdagavond lijdensmeditatie, zondagmorgen Heilige Mis en 's avonds lof.

Vrijdag 8 maart Er wordt gefluisterd dat we spoedig vertrekken. Alles moet ingepakt worden, dus dat gaat de goede kant op. De stemming gaat met sprongen omhoog. De afgelopen paar dagen zijn er enkele jongens vertrokken. Ze zijn afgekeurd, gaan naar het hospitaal of direct naar Nederland terug. Onder andere Jaap Visser van Vriesekoop. Sommigen gaan graag, anderen minder graag. Maar ja, er is niets aan te doen.

Zaterdag en zondag is er veel bier verkocht, waarvan de jongens heel vrolijk werden. Met als bijkomstigheid een platte beurs.

Maandag 11 maart Onze hoop is de grond ingeslagen. We gaan voorlopig niet weg. Als reden wordt gegeven een nieuw geval van kinderverlamming. Ik denk dat er nog wel iets anders achter zit. De stemming is natuurlijk weer tot beneden nul gezakt. We eten nog steeds pap en liggen nog steeds op de grond. En laatst moesten we voor 50 sigaretten 1 dollar betalen. We zijn aan de weet gekomen dat we de piano en radio zelf moeten betalen. Leuk hoor. Onze grootste tegenstanders zijn de officieren van voor 1940. Zij hebben een stuk naar de koningin gestuurd, waarin staat dat de troepen op Malakka een ongedisciplineerde bende vormen die nergens voor deugt en daarom niet in Indië ingezet mag worden. Deze heren zijn bang voor hun baantje in Nederland. Er is een dominee geweest die in een krant heeft laten zetten dat alle Nederlandse soldaten op Malakka met de vrouwen hier uitgaan. Jongens en mannen die gezinnen met kinderen hebben zijn allemaal hetzelfde. Volgens die dominee is het zedelijk peil bij ons zeer laag. Volgens ons is het misdadig om zoiets in een krant te schrijven. Terwijl ik zelf kan getuigen dat het allemaal gelogen is.

Zaterdag 16 maart Vandaag bestaat ons bataljon een half jaar en zijn wij dus precies een half jaar in dienst. De avond is gezellig doorgebracht in de kantine. Muziek, zang, een voordrachtje en een glaasje bier. In het begin van de avond liep een hele compagnie weg omdat de heren officieren juist moesten zitten waar zij zaten, maar verder was de stemming goed. Natuurlijk droeg de muziek daar veel aan bij. Enkele sprekers brachten de moeilijkheden

van ons bataljon naar voren. Overall wordt aan gewerkt, maar de resultaten zijn klein en de tegenwerking is groot. Doch de moeilijkheden moeten overwonnen worden en we moeten bewijzen dat we daartoe in staat zijn. De laatste tijd in Mersing was zoals we het gewend waren. Het eten was pap, biscuit en thee, afgewisseld door een enkel keertje brood. De stemming was tot de laatste paar dagen slecht. Veel bijzonders is er niet de afgelopen tijd niet beleefd. We deden de gewone dagelijkse dienst en er waren een paar aardige feestavonden met allemaal eigen maaksel. Een liedje, een voordrachtje en een declamatie. Er werden leuke voorvallen uit de oude doos gehaald. Halfweg en Noordwijkerhout, waar we op een schoen en een sok dienst deden. De rest van de avond werd gevuld door bataljonspianist Amse en zijn band. Die band is prima in orde. Theo van Lammeren blaast er in mee en nog twee andere Aalsmeeders, Barend Spaargaren en Joop ten Broek. Ze hebben veel nummertjes ten beste gegeven. De avonden werden besloten met het Wilhelmus. We hebben in Mersing ontzettend veel gekaart. Altijd maar hartenjagen met Gerrit Kuipers, Jan Huigsloot en Hein Turk, een edel drietal uit De Veen. Mijn kaarten zijn totaal kapot gespeeld. Ze hebben hun dienst gedaan. Vanuit de Kudel heb ik ze meegesleept naar Halfweg, Noordwijkerhout, Engeland en via het S.S. Alcantara naar Malakka. We zijn al overeengekomen dat we de dominee maar eens een poot uit moeten draaien voor een nieuw stok. De post was de laatste tijd hopeloos. Toen het cindelijk weer wat begon te worden werd er gefluisterd dat we spoedig zouden vertrekken. Op *maandag 25 maart* zouden we weggaan. Inpakken geblazen jongens, dus hebben we de boel maar weer netjes ingepakt. Ik had een grote citybag vol, een grote rugzak vol, een broodzak vol (zonder eten) en dan nog een zeiltje met twee dekens en een klamboe. Al met al was het een behoorlijk vrachtje. De laatste dag werd natuurlijk zingend doorgebracht. Maandagmiddag stonden de auto's klaar. Ze stonden tegen ons gebouw aan en zodoende hoefden we niet ver met de bagage te lopen. We zouden om 3 uur 's nachts vertrekken. Om half 2 kregen we nog wat brood te eten. Het licht was al afgesloten, maar we stookten vlak onder het raam een kampvuurtje met alles wat brandbaar was en dat gaf licht genoeg om de boter en vis te zien.

S.S. Salween 26 maart 1946 - 30 maart 1946

Om half 3 zaten we in de auto, maar we gingen pas om half 4 rijden. Richting Singapore, dat ongeveer 180 km van

Mersing af ligt. Zo'n rit precies beschrijven is onmogelijk. We hadden grote vrachtauto's met Engelse chauffeurs. Die waren oververmoeid en zaten half te suffen achter het stuur. We zaten met zeventien man in een auto. De jongens lagen in de onmogelijkste houdingen. Al hortend en stotend probeerden ze toch nog een beetje te slapen. Ik ben even ingedut, met één bil op een broodzak, de andere op een veldfles, en mijn hoofd op een paar stenhouders. Er slapen jongens alsof er geen vuiltje aan de lucht is. In alle mogelijke houdingen kan de Nederlandse soldaat slapen. Veel jongens krijgen hoofdpijn als ze lang in een auto zitten. Dat was ook nu weer het geval. Persoonlijk heb ik nog nooit hoofdpijn gehad en ik had er ook nu totaal geen last van.

Om ongeveer 11 uur in de voormiddag van *dinsdag 26 maart* kwamen we in Singapore aan. Het laatste stuk van de reis was het ontzettend druk op de weg. Je ziet hier veel meer auto's dan in Nederland. Hoofdzakelijk zijn het legerauto's, maar ook luxe auto's zie je veel. De auto's reden ons tot in de haven. We stapten uit en moesten ongeveer anderhalf uur wachten. Toen mochten we de boot op. Het was een Engels schip, het S.S. Salween. Naar mijn schatting is het ongeveer 10.000 ton groot. Het bataljon 1-4 R.I. zit er ook op. Die jongens hebben we al in Engeland, op de Alcantara en in ons eerste kamp op Malakka ontmoet. Veel gerief is er niet op de boot, maar daar zijn we aan gewend. Tegen 16.00 uur kregen we de eerste maaltijd van die dag. Een droog stukje brood. Of brood, het was eigenlijk gewoon deeg. Veel jongens kankeren natuurlijk. Zelf ben ik erg makkelijk, ik heb er hard om gelachen. En om 5 uur heb ik mijn dekens gepakt en ben op dek gaan liggen slapen. Om 7 uur moesten we weer eten. Ik deed m'n schoenen aan en ging naar beneden. Inderdaad, er was eten, maar wat stelde het voor? Ik vroeg het aan iemand en die zei: 'het is reut'. Dat was de juiste benaming. Ik heb er nog maar eens hartelijk om gelachen en het naar binnen gewerkt. Toen ben ik weer naar boven gegaan. Vlak onder de radio had ik mijn slaappleats en onder de tonen van de klokkensymfonie ben ik in slaap gevallen. Het geheel was zeer gemakkelijk. *Woensdag 27 maart* Na een heerlijke nachtrust ben ik weer vroeg opgestaan. We liggen nog steeds in de haven. Ik heb me gewassen en heb even naar het kolen bunkeren staan kijken. De inlanders zijn er nog steeds mee bezig. De kolen worden mandje voor mandje naar binnen getransporteerd. Er staat een hele rij mannen, dus gaat het nog tamelijk snel.

Daarna ben ik naar beneden gegaan om te eten. Doch helaas, er was al weer niet veel. Ook goed, dan wachten we tot vanmiddag. Maar toen was het nog steeds zuinig. 's Avonds was het goed. We kregen noodrantsoenen:

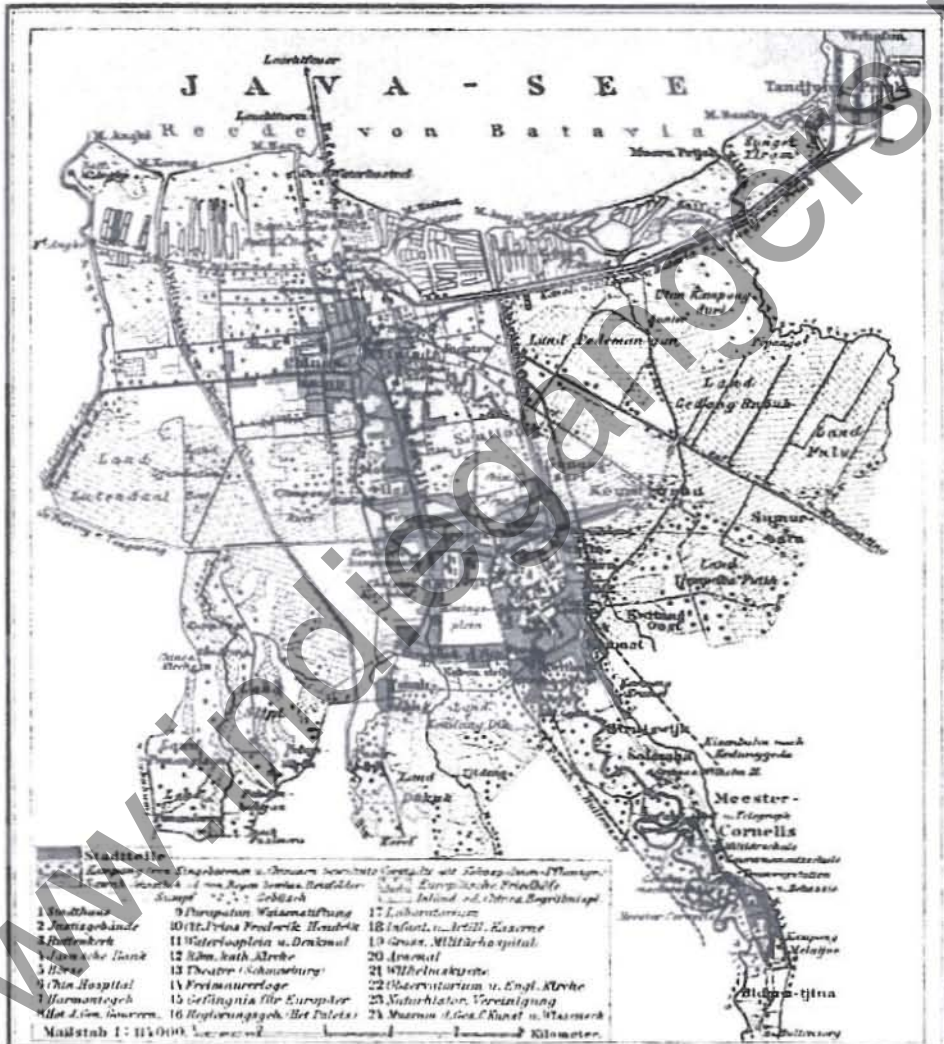

haven van Batavia

het vliegveld van Batavia

BATAVIA.

JJ. den Bakker

wacht op meester Corbelis

kaak, spek, chocolade, cake, zuurtjes en andere dingen. Het smaakte uitstekend. 's Avonds ben ik al vroeg op zoek gegaan naar een slaappleats, maar alles was bezet. Dan maar weer naar beneden, samen met Cor Könst op zoek naar een hangmat. Cor vond er een, maar hoe ik ook keek, er was niets te vinden dat op zo'n ding leek. Na nog even zoeken stootte ik op een ijzeren spiraal. Ik heb het ding omhoog gesleept en op twee tafels gelegd. En pitten meneertje, heerlijk hoor.

De andere morgen, dus *donderdag 28 maart*, zijn we 's morgens om acht uur gaan varen. De zee was een oude bekende en ik voelde me dan ook zeer prettig. 's Middags om 3 uur passeerden we de evenaar. Natuurlijk werd de traditionele Neptunusdoop gehouden. De oude baas met de grote viertander kwam persoonlijk aan boord met zijn lieve vrouw. Hij had een heel gevolg bij zich, allerzonderlingst uitgedost. Er was een grote bak water neergezet en daarin vond de plechtigheid plaats. Er waren ongeveer tien dopelingen. Zij werden uit naam van het hele bataljon gedoopt ten aanschouwen van iedereen. Eerst werden zij flink ingesmeerd met consistentvet en andere dingen totdat zij er mooi uitzagen. Daarna kregen zij een ferme duw van vadertje Neptunus en rolden zo de bak met water in. Soldaten, luitenant en sergeants, ieder kreeg zijn portie. Het was prachtig om te zien en ik heb me ook uitstekend vermaakt met andermans ongeluk. Na afloop konden de dopelingen een bus warm water halen om zich weer enigszins toonbaar te maken.

Vrijdag 29 maart De afgelopen nacht heerlijk geslapen. Er stond een stevig briesje en het was tamelijk fris. Daarom had ik mijn deken over me heen getrokken. Ik heb een tijdje zitten praten met een plaatsgenoot Barend Spaargaren, een heel gezellig mens. Om 11 uur voeren we langs de eilanden Banka en Billiton. Daar vlakbij lag op een koraaleilandje het wrak van een vliegdekschip. Het had een voltreffer gehad en was dwars doormidden gebroken. Daar ontmoetten we ook een klein kustbeveiligingsvaartuig met boven in de top het rood wit blauw. De stoomfluiten van beide schepen loeiden even bij wijze van attentie. Het weer is prachtig, de Javazee is bijna vlak en de stemming is uitstekend. Er is eten in overvloed. 's Middags om 4 uur werd bekend gemaakt dat we naar Batavia gingen. Er werd munitie uitgedeeld, honderd patronen de man. De stemming was best en 's avonds gingen we weer naar dek om te pitten. De lucht zag er toen al slecht uit. 's Nachts om 4 uur begon het vreselijk te waaien en te regenen. De meeste kropen snel naar beneden. Een paar mannen, waaronder ik, gingen de zitkamer van de officiers binnen om daar de rest van de nacht door te brengen. We rookten een sigaretje, proefden een zuurtje van de officieren en lagen zeer rustig

in makkelijke stoelen met onze benen op tafel. We voelden ons werkelijk thuis. Na een uur werden we wreed gestoord door een figuur in een kleurige pyjama. Het bleek een grootmajoor te zijn en hij was zeer verbaasd ons daar te vinden. De pyjama begon te spreken en vroeg of het ons toegestaan was om daar te slapen. Algehele zwijgzaamheid. 'Ik begrijp niet dat jullie zoiets durven' ging hij verder, 'jullie weten toch dat dit absoluut verboden terrein is voor jullie en daarom zou ik maar gauw hier vandaan gaan'. Zonder een woord te zeggen pakten we onze spullen en draaiden ons snel om. Geruisloos gingen we de deur uit en barstten toen in lachen uit.

Java - Omgeving Batavia 30 maart 1946 - 27 juni 1946

Om half 9 op *zaterdag 30 maart 1946*, kregen we de kust van Java in zicht. Om 9 uur stoomden we de haven van Batavia binnen. De eerste indrukken waren goed. Het was zeer prettig om weer eens Nederlanders te zien en Nederlands te lezen. Om 11 uur gingen we van boord. We kregen een kop thee en lekkere koek en stapten daarna in gereedstaande vrachtauto's. De eerste indruk van Java was niet slecht. Alles zag er tamelijk goed uit en veel Javanen juichten ons toe. Batavia ziet er zeer Europees uit. De Nederlanders hebben hier goed werk verricht voor de oorlog. Mooie wegen, elektrisch licht, treinen en een tram.

Het autotochtje duurde een half uur. De plaats van bestemming bestond uit grote gebouwen, vermoedelijk een kazerne van het vroegere Indische leger. We liggen vier kilometer van Batavia af en twee kilometer van het grootste vliegveld van Java. Voortdurend vliegen er imonadetoestellen af en aan. We liggen in ruime luchtige kamers op een houten verhoging, dus niet op de grond. Zodra we onze spullen kwijt waren gingen we eens op zoek en vonden weldra een grote kist met postzegels. Binnen enkele ogenblikken was iedereen daarin verdiept en daarmee werd de verdere middag zoek gebracht. Tegen de avond kwam er een massa post binnen voor deze jongen: dertien brieven, waaronder een paar van 22 maart. Het werd al donker en het lezen was nog niet gedaan. Gelukkig bracht mijn zaklantaarn uitkomst en kon ik al mijn brieven rustig lezen. Toen ik daarmee klaar was ben ik naar bed gegaan en heb heerlijk geslapen.

Zondag 31 maart Vroeg op. Wassen, kleden en om 7 uur naar de H. Mis, te communie en daarna eten. Al gauw zat iedereen over het schrijfwerk gebogen. De post is een waar genot, vooral als het allemaal goed nieuws is. Vooral

de brieven van het meisje en van thuis worden graag gelezen. Erger is het om al die brieven te antwoorden maar ja, dat hoort erbij. Zondagmiddag om 4 uur is de hele compagnie op wacht gegaan, ikzelf ook. De nacht verliep zeer rustig. Er werden alleen enkele schoten op honden of katten afgevuurd. Ik heb niets gehoord of gezien. Ik zat samen met Hein Turk. We hebben genoeglijk gekeuvelend en de tijd was zo om. Om 4 uur maandagmiddag zijn we weer van wacht gekomen.

Dinsdag 2 april Na een heerlijke nachtrust moesten we in de voormiddag een hoop grond gelijk maken met het terrein. We werkten met schoppen en houwelen, in twee ploegen. Een half uur werken en een half uur rusten. Het ging heel goed. Je zweet wel, maar je word er niet moe van. We werkten tot half 12 en daarna hadden we de hele middag vrij om onze kleren te wassen. Die tijd is meest benut om te schrijven, dat is logisch.

Woensdag 3 april Vanmorgen om 7 uur weer op wacht gegaan, nu op het station. Dat is een kwartier lopen hiervandaan. Het was een moordwacht. Zeer afwisselend met de af en aan rijdende treinen. Elk kwartier kwamen er zeker twee binnen. Alles was ontzettend rustig. Er is geen schot gevallen, heel de wacht niet. Die duurde tot donderdagmorgen 7 uur. We zijn toen afgelost en kregen vrij om te slapen tot na de middag half 4. Ik heb een paar brieven geschreven en ben om 3 uur met een patrouille van één luitenant en tien jongens de kampong in gegaan. We waren gewapend en zouden eens kijken hoe de bevolking reageerde als ze ons zag. Nou, dat viel niet tegen. Velen zeiden ons gedag of lachten. Het was een prettig en leerzaam wandelingetje. Zo'n kampong ziet er goed uit. Bijna alle huizen zijn van steen en er liggen gewone pannen op het dak. Voor ieder huis ligt een tuintje waar bloemen in staan. 's Avonds ben ik naar Batavia geweest met Gerrit Kuipers, Jan Huigsloot en Hein Turk. We hebben een bioscoopje genomen. De toegang was gratis. Toen de film afgelopen was zijn we in Tivoli een glaasje limonade gaan drinken. Lekker maar duur. Batavia is ongeveer drie kwartier lopen. De stad is rustig en biedt een zeer Europese aanblik. We waren al weer vroeg thuis en het lopen is me slecht bevallen. Als ik de volgende keer weer moet lopen blijf ik thuis, dat heb ik al bekeken. Het is veel te ver. Hein Turk had de blaren onder z'n voeten. Ik ben vroeg naar bed gegaan en heb heerlijk geslapen op een brancard die we juist die dag gekregen hadden.

Vrijdag 5 april In de voormiddag hebben we weer gewerkt met schop en houweel. Zweten meneertje, gewoon niet mooi meer. We hebben gewerkt tot half 12 en hadden daarna weer rust tot half 4. Het is nu half 3. Om half 4 moeten we weer klaar staan om op wacht te gaan. We zitten nog steeds op rozen.

De wacht verliep zeer rustig. Vrijdagmiddag 4 uur op en zaterdagmiddag 4 uur af. De hele wacht is er niets voorgevallen. Na 4 uur heb ik me maar rustig gehouden. Nog iets geschreven en 's avonds naar het pianospel geluisterd van Cor Amse. Hij speelt prachtig mooi en dan verveelt het niet gauw.

Zondag 7 april Vanmorgen om half 8 naar de H. Mis en de communie ontvangen. Snel eten en weg. De hele dag vrij, dus naar Batavia. Met vier man, gewapend en wel. Ongewapend mag je het kamp niet uit. We wisten een auto te pakken, dus we waren gauw in de stad. Snel de auto uit en naar de kathedraal van Batavia. We waren iets te laat en moesten achterin blijven staan. Met de sten over de schouder, wat heel gewoon is hier. De kerk is zowel van binnen als van buiten prachtig mooi. Na afloop van de hoogmis zijn we door de marktstraat gelopen. Er is van alles te koop. Je kan het zo gek niet denken of het ligt er. Prachtige lappen stof, zeldzaam mooi. 'Berapa?' 'Delapan poeloe roepiah'. Tachtig gulden? Ga er zelf maar mee lopen. Het enige wat ik gekocht heb is een pot inkt. Tot 12 uur hebben we lopen kijken en zijn toen een kantine ingestapt. Limonade kostte vijf cent per glas. Dat was niet duur, dus sloegen we maar een partijtje door ons keelgat. Iets anders was er niet te koop en we smeerden hem weer gauw. Bij de bioscoop stond dat er gratis toegang was voor alle militairen. Dat moesten we juist hebben. Het was een leuke film. 'Voor jou alleen' heette hij. Aangezien we achter in de rij stonden, zaten we op de derde rij van voor af. Het doek schitterde een beetje, maar meer ook niet. Het slot van de film was zoals het slot gewoonlijk is, en voldaan verlieten we het gebouw weer. Het was tegen 5 uur. We kwamen langs de kathedraal en aangezien we er nog meer mensen zagen stapten we ook maar binnen. Het was lijdensmeditatie en een pater preekte mooi. Na afloop zijn we langzaam op huis aan gaan tippelen. We wisten weer een auto aan te houden, dus kwamen we er gemakkelijk. Aangezien we 's middags niet hadden gegeten gingen we naar de keuken. Daar kregen we één brood voor vier man. Het smaakte heerlijk. De dag eindigde zeer goed, want ik kreeg nog weer vier brieven, waaronder één van het meisje. Die heb ik direct beantwoord en ben toen onder mijn klamboe gekropen.

De eerste wacht op Java - Die dag moeten we 's middags om vier uur op wacht. Er wordt druk gepraat in het wachtlokaal. Iedereen is vol dapperheid zolang het licht is. Maar zoals altijd valt ook vandaag de duisternis, vreemd en onwennig. Tot 11 uur gaat het wel, maar dan wordt het link. Piet, de grootste snoever van de dag, moet om middernacht

op wacht. Hij gaat met de korporaal van aflossing mee en blijft dan eenzaam achter in de zwarte duisternis. Hij heeft niets anders bij zich dan zijn geladen sten. Een tijdje gaat alles goed en hij begint zich al enigszins op zijn gemak te voelen. Maar plotseling, wat is dat? Geritsel. Piet pakt zijn sten steviger vast. Het zweet breekt hem uit. Het is weer stil, zeker niets geweest denkt Piet. Plotseling is het er weer. Nog vaster drukt hij zijn sten in de zij. Wanneer hij het geluid weer hoort, en het klinkt hem nu als geraas in de oren, houdt hij het niet meer vol. De spanning moet er uit. Met trillend lichaam schiet hij een hele stenhouder leeg in de richting van het geluid. Hard huilend loopt een hond weg, gestoord in het doorzoeken van een hoop afval. Piet staat nog steeds met z'n sten klaar, geschrokken van het leven dat hij gemaakt heeft. Hij staat daar maar en tuurt de duisternis in. Weer hoort hij iets, maar nu zijn het stemmen. Bekende stemmen. Gelukkig, de aflossing, denkt Piet. Als hij is afgelost begint onze man te veranderen. Wanneer hij het wachtlokaal betreedt is hij weer DE HELD.

Maandag 8 april De hele dag rusten en huishoudelijk werk doen zoals wassen. Met wassen heb ik niet veel spul. Zeep is niet nodig. Ik spoel het goed uit en hang het druipnat in de zon. En bleken! Keurig schoon haal je het 's avonds van de lijn. Wanneer je het gestreken wenst ga je er gewoon een nacht op slapen. In de nacht van maandag op dinsdag hadden we om half 4 's morgens alarm. Er gebeurde niets en om 6 uur konden we weer gaan slapen tot 9 uur. De hele dag hebben we verder niets uitgevoerd.

Woensdag 10 april In de voormiddag hebben we weer gewerkt met schoppen en houwelen. Moe word je er niet van en mijn handen staan nog niet verkeerd. Om 4 uur zijn we op wacht gegaan. Alles was rustig, er is geen schot gevallen. Ook 's nachts niet.

Donderdag 11 april, 's middags om 4 uur van wacht gekomen. Ik heb me verder rustig gehouden die dag.

Vrijdag 12 april In de voormiddag gewerkt. Het is ontzettend zoals je daarvan zweet, maar moe word je er niet van. De namiddag hebben we weer rustend doorgebracht.

Zaterdag 13 april Als grote attractie kregen we 's morgens van 8 uur tot kwart voor 9 exercitie. Wat een sport! We deden het zo beroerd mogelijk. Er werd op een reuze manier gekankerd. 'Leger te velde en dan exercitie - als ze het in de kikereki (blootje) zetten lachen de mensen in Nederland zich slap' zegt iemand. Algemeen gelach. Na de optocht zijn we gaan rusten. 's Middags om 4 uur gingen we op wacht. Er werd een aanval verwacht. Er werden lichte en zware mortieren opgesteld en we kregen extra

handgranaten. Ik heb vier nachtelijke uren op wacht gestaan, maar er is niets gebeurd. Geen schot gevallen, de hele nacht niet. De wacht is wel te doen. Je zit altijd samen en 50 meter verder zitten je burens. Zodoende hoef je maar een klein stukje te overzien.

Zondag 11 april 's Middags om 4 uur weer van wacht gekomen. Het is de rest van tijd heel rustig gebleven. Ik heb een paar brieven geschreven en ben vroeg naar bed gegaan.

Maandag 15 april De hele voormiddag gewerkt. Bomen en struiken omgekapt en weggesleept. Om 12 uur eten, wassen en rusten. De verdere dag niets meer hoeven doen.

Dinsdag 16 april Heden morgen om 6 uur weer op wacht gekomen, nu op station Pasar Senen, een kwartier lopen van ons kamp af. Het is een prettige en afwisselende wacht omdat er nogal veel treinen langskomen. De dag verliep rustig, evenals de nacht. Geen schot werd gehoord.

Woensdagmorgen 17 april zijn we weer van wacht gekomen. De verdere dag hebben we rustend doorgebracht. Ik heb op het station een paar blauwe plekken opgelopen doordat ik in het donker van de trap viel. Gelukkig van niet zo erg hoog en op het laatste moment kon ik me aan de leuning vastgrijpen.

Donderdag 18 april, Witte Donderdag. 's Morgens om 8 uur een gezongen H. Mis, 's Middags een half uurtje bidden en 's avonds wezen biechten. Men wilde ons Japanse sigaretten aansmeren in plaats van Engelse, maar we hebben ze eenparig geweigerd. Laat de kolonel die stinkstokken zelf maar oproken.

Vrijdag 19 april Zondagse rust, dus niet veel te doen. 's Middags naar de laatste meditatie geweest. Om 4 uur zijn we op wacht gegaan, maar aangezien ik niet op de lijst van de piketwacht voorkwam, ben ik om een uur of 8 naar het station gestuurd en heb daar de nacht wakende doorgebracht.

Zaterdag 20 april 's Morgens om 6 uur van wacht af gekomen. De beurse plek van mijn val was gisteren groen, vandaag is hij blauw. Vandaag heb ik de dag rustend doorgebracht, helemaal niets gedaan. Nadat we de Japanse sigaretten geweigerd hadden hebben we vandaag vijftig Engelse gekregen. We zijn wel goed, maar niet gek.

Zondag 21 april, Eerste Paasdag. Vanmorgen om half 7 naar de kerk en de paascommunie. Daarna eten en in auto's naar Batavia voor de paasmis. Het was in de kapel van een klooster. De pater preekte mooi en er werd prachtig gezongen door ons eigen bataljonskoor. Een mooie meerstemmige mis. Na de mis ben ik met Cor Könst een straatje om geweest in de stad. We hebben een kop koffie gedronken. Koude koffie met ijs erin. Voor 25 cent per

kop. Lekker hoor. Dat is in de Nederlandse kantine ook verkrijgbaar. Het is gezellig, want er is een stukje muziek bij. Op de weg terug hebben we honderd enveloppen gekocht voor 3 cent per stuk. Om 1 uur waren we weer thuis. Rijst met pruimen gegeten en verder niets gedaan. Alleen een beetje schrijven. De beurse plek is nu geel.

Maandag 22 april De hele dag rustend doorgebracht.

's Nachts om 1 uur zijn we op patrouille gegaan met tien man. 's Avonds had het geregend, dus ging onze weg over een bijna onbegaanbaar pad. Op gymshoenen liepen we onhoorbaar verder, netjes achter elkaar. Na een half uurtje lopen namen we stelling in een kampong op een viersprong van wegen. En dan maar wachten. Er werd niets anders gehoord dan een concert van krekels en muggen en het gehoest van een inlander. Plotseling zien we in de verte een lichtje aankomen. Het blijken twee inlanders te zijn. 'Brenty' (halt) wordt er geschreeuwd en de mannen stoppen. Gelukkig hebben we iemand bij ons die Maleis spreekt. Die zegt 'Wat doen jullie nog zo laat op straat, je weet toch dat je om 11 uur binnen moet zijn?' Ze hebben een goed alibi, worden gefouilleerd, maar hadden niets bij zich. We breken op en gaan een eind verder. Weer komen er twee personen aan. 'Brenty'. Ze lopen door, er valt een schot van onze zijde, de één gaat aan de haal en verdwijnt met een snelle ren de kampong in. Ga hem maar niet achterna, want je vindt hem toch niet. De ander hebben we. Hij doet zenuwachtig en probeert ons iets wijs te maken. Volgens zijn zeggen is hij dicht bij huis. Wij lopen met hem mee, maar als we er zijn en de bewoners wakker maken herkennen ze hem niet. Onze vriend zegt dat hij zich vergist en wijst een ander huis aan. Daar zijn we niet eens heengegaan, we hebben die knaap bij ons gehouden. We liggen er nog even en er komen drie mannen voorbij. Ze lopen te zingen en verklaren dat ze van een feest komen. Wapens hebben ze niet bij zich, dus kunnen ook zij doorgaan. Wij zijn toen gauw naar het kamp gegaan. Om 5 uur waren we weer binnen, hebben onze gevangene afgeleverd en zijn heerlijk naar bed gegaan. Om 11 uur werd ik weer wakker. Wassen, kleden, eten en verder niets doen.

Woensdag 24 april We zijn met een auto munitie wezen halen uit een depot in Batavia. Zulk werk doen we vrijwillig omdat we ons anders toch maar vervelen. Het depot is een oud fort van de VOC. Het dateert van 1648. Er staan oude kanonnen, dus het is wel aardig. 's Avonds om half 9 gaan we weer op patrouille. We kijken in alle hoeken en gaatjes en lopen door de nauwste steegjes. Er is geen sterveling te zien. Het kan niet rustiger. De gevangene die we de vorige keer gemaakt hadden is alweer losgelaten.

Donderdag 25 april Een rustige dag vandaag. 's Nachts om half 2 zijn we weer op patrouille gegaan. We hebben een

paar uur in een hinderlaag gelegen bij een heel smal paadje midden in de sawah (rijstveld). De hele nacht zien we niets bijzonders, alleen grote zwermen muskieten boven en op ons. 's Morgens om half 6 komen we thuis na een glibberige tocht langs een smal, nat en glad pad. Sommige jongens kwamen met hun zitvlak op de grond terecht vanwege de gladheid. Na onze thuiskomst ben ik gaan slapen. Om half 1 maakten ze me wakker omdat er gegeten moest worden. Ik heb een behoorlijke portie naar binnen gewerkt en ben me toen eens gaan wassen. Verder de hele dag niets meer gedaan dan een beetje lezen of schrijven.

Zaterdag 27 april In de voormiddag van 9 tot 12 weer op patrouille geweest. Het was onze eerste dagpatrouille, en die zijn heel wat mooier dan de nachtelijke. Je geniet van het natuurschoon en het verdere mooie dat Java biedt. We zijn door enkele kampongs gelopen, heel op ons gemak. Eén kampong was als gevaarlijk aangegeven, maar daar werden we op kokosnoten getraakteerd door de zeer vriendelijke bevolking. Telkens wanneer we een inlander tegenkwamen hoorden we het enigszins zangerige 'tabeh toean' (goedemiddag meneer) of ze bogen en namen hun hoedje af. Al met al is de bevolking zeer voorkomend. Natuurlijk hebben we nergens last ondervonden. We kwamen terug alsof we een prettige wandeling hadden gemaakt. Dit is voorlopig weer de laatste patrouilletocht. Volgende week gaan we weer op wacht. 's Middags zijn we met auto's naar Batavia gegaan. Er was een voetbalwedstrijd georganiseerd tussen een Engels elftal en een ploeg van ons bataljon. De Engelsen hadden nog geen enkele wedstrijd verloren. Aangezien we allemaal een hekel aan de Britten hebben, speelden onze jongens zo goed mogelijk. Na een zeer spannende wedstrijd wisten de onzen met 5-0 te winnen. Dus hadden die knapen lekker op hun flikker gehad. Het was een moordwedstrijd. Al onze spelers waren stuk voor stuk goed. Om 7 uur waren we weer thuis. Eten en wassen en toen maar een paar potjes hartenjagen, die ik allebei won. We zijn hier vandaag precies vier weken. Vier weken op Java en nog geen schot gelost!

Zondag 28 april Niets te melden vandaag. Naar de kerk geweest en verder het kamp niet uit. Een beetje lezen en schrijven en voor de rest geen nieuws.

Maandag 29 april In de voormiddag heb ik gewerkt. Een paar bomen omgehakt die door de inlanders klein gehakt en weggesleept worden. Het hout gebruiken ze als brandhout, de bladeren als dakbedekking. Na de middag van 12 tot half 6 gerust en toen maar weer eens op wacht voor de verandering. Een zeer kalme nacht en niets te melden.

Dinsdag 30 april De verjaardag van prinses Juliana. Om 12

uur 's middags van wacht gekomen. Om 10 uur kregen we koffie met een gebakje te hare ere! In de namiddag om 5 uur met de auto naar Batavia geweest om naar de voetbalwedstrijd te kijken van ons bataljon tegen het zusterbataljon 1-4 R.I. De wedstrijd was spannend en werd door de onzen met 5-0 gewonnen. Om 7 uur waren we weer thuis. We kregen brood met chocolademelk, alweer ter ere van de verjaardag van prinses Juliana!

Woensdag 1 mei In de voormiddag een uurtje exercitie. Dat ging vrij goed en er werd weinig over gekankerd. Verder de hele dag niets meer gedaan dan eten en rusten.

's Avonds was er in de kantine een inlands gezelschap dat een paar nummertjes muziek weggaf. Het was wel aardig, maar de muziek is zeer eentonig. Het steeds vlugger spelen is de enige afwisseling. Niettemin was er veel publiek en wat ten gehore gebracht werd, werd gewaardeerd. Dus was het nog een geslaagde avond.

Donderdag 2 mei Vandaag vroeg uit bed, om 5 uur, want we zijn weer op wacht gegaan op het station Pasar Senen. Een zeer prettige wacht. We lopen een beetje rond de treinen die in en uitrijden en verder niets. 's Middags kwam er post en ik kreeg maar liefst zeven brieven, waaronder één van het meisje. Al met al had ik niet te klagen. De dag verliep zeer rustig, evenals de nacht. Na 11 uur raakte er een inlander gewond door zijn eigen schuld. Nadat er driemaal gesommeerd was om te stoppen, liep hij evengoed door. Met als gevolg dat hij door een paar kogels werd getroffen. Hij werd naar de verbandplaats gebracht. Op het station is altijd een Rode-Kruissoldaat aanwezig en die heeft overdag druk werk met het verbinden van armen en benen. Er komen inlanders met wonden die te vies zijn om naar te kijken. Wanneer er bij die lui iets gaat zweren blijven ze lopen tot ze niet meer kunnen. Pas dan zoeken ze een dokter op.

Vrijdag 3 mei Vanmorgen om 6 uur weer van wacht gekomen. Na een kwartier lopen waren we weer in het kamp. Dat wandelingetje wordt altijd zingend uitgevoerd, zowel heen als terug. Ik was niet lui, dus ben niet naar bed gegaan. Na het wassen en eten heb ik mijn schrijfbodigheden opgezocht en heb daar verder het grootste deel van de dag mee zoet gebracht. 's Avonds in de kantine naar een muziekuitsvoering geweest. Er was een strijkkwintet en ze speelden geweldig. Klassieke muziek, ik weet niet meer hoe de stukken heetten, maar de ouverture Dichter und Bauer en de Rhapsody in Blue werden zeer goed gespeeld. De jongens waardeerden het zeer en de spelers kregen na ieder nummer dan ook een daverend applaus. Het was de tweede maal dat het kwintet hier was.

Zaterdag 4 mei Vanmorgen is er bij ons bloed afgetapt om te onderzoeken tot welke groep het behoort. Dat is ten

dienste van de bloedtransfusie. Daarna zijn we een nieuw uniform wezen halen, een lange broek met een jasje. Het is het eerste uniform dat me enigszins past. Vandaag heeft onze eerste brencarrier op eigen kracht gereden. We krijgen die dingen niet, ze hadden er één van het autokerkhof gehaald en er net zo lang aan geprutst tot hij reed. Nu staan er nog drie waaraan gewerkt wordt. De brencarrier is een licht gepantserd gevechtswagentje op rupsbanden. Na de middag moeten we onze rugzak pakken: 1 deken, de klamboe, een uniform, een verschoning en de allernodigste toiletbenodigdheden. Vanavond gaan we weg, waarheen is onbekend, dus geheim. Het inpakken is gauw gebeurd. Dus nog maar een beetje schrijven en rusten. Van slapen komt vannacht misschien niet veel.

Om half 2 vertrekken we per auto. Via Batavia en Priok rijden we naar het gebied Maroenda. We rijden tot op een smalle landweg, daarna gaan we lopend verder. Het duurt nog geruime tijd voordat we op onze bestemming komen, kampong Maroenda Besar. De kampong ligt aan een kali en is niet zo geweldig groot. De verwachting is dat er tegenstand geboden wordt, maar als we om 6 uur in de morgen tot de aanval overgaan is de hele kampong verlaten. Er wordt vuur uitgebracht op een paar vluchtende inlanders die de kali proberen over te zwemmen. Ze verdwijnen onder water en worden door de stroom meegevoerd.

Alle huizen doorzoeken we. Een karabijn, een stelletje klewangs, een partijtje handgranaten en een massa patronen vormen de buit. Binnen een half uur is de zaak bekeken en nemen we het ervan. We installeren ons in de huizen en zoeken alles na om te zien of er nog iets van onze gading is. Veel is er niet te vinden. Het meubilair, serviesgoed en dergelijke zijn nog wel aanwezig, maar goud, zilver en geld hebben ze meegenomen, evenals de meeste kleding. Het huis waar ik in lig is één van de mooiste. Er staat mooi meubilair en de kasten zitten vol serviesgoed. Kennelijk zijn we bij een visser terechtgekomen, want ik vind netten en boetnaalden. Het huis is net verlaten, want de hangklok loopt nog en is strak opgewonden. De klok nemen we mee naar het kamp. De hele dag doen we het rustig aan. Er is rijst, dus maken we een vuurtje en stomen het gaar. Vlees is er genoeg. We vinden pannen met kippen en hanen en zelfs een hele geit aan het spit. Ik kluij aan een stuk haan. Om je rot te lachen, het is moorddadig. Midden onder het eten is er alarm, maar na een paar schoten is alles weer rustig. Zelf zie ik tijdens de hele actie niets gezien en los ik geen schot. 's Avonds leg ik mijn tentzeiltje op een tafel, span de klamboe er overheen en slapen heen. De hele nacht verloopt rustig. De volgende dag, *maandag 6 mei*, vertrekken we om half

12 uit de kampong. Een half uurtje lopen en dan op de auto's terug naar het kamp. Ik heb een zeer prettig uitstapje gehad en er is weinig voorgevallen. Van onze kant is er niemand gewond geraakt.

Maandag 6 mei 's Avonds naar de kantine geweest, waar een bandje speelde. Het was mooi en de moeite waard. Toen ze om half tien ophielden vond iedereen dat jammer. Voor ons vermaak wordt goed gezorgd, daarvoor alle eer.

Dinsdag 7 mei Vandaag de hele dag nietsdoen, alleen al onze spullen inpakken want morgen gaan we vermoedelijk verhuizen. Waar waarheen?

Woensdag 8 mei We zijn vandaag verhuisd. Na de middag zijn we op auto's gegaan en we zitten nu in Meester Cornelis, een stukje door Batavia heen. We liggen in een villa aan de grote weg, mooi en gezellig. Op straat is het druk en er is meer afleiding dan in Tanah Tinggi. Het is een beetje jammer dat de compagnie uit elkaar gegaan is. We liggen op vier verschillende punten en moeten een stuk of zeven objecten bewaken, onder andere een gebouw waar nonnetjes in zitten.

Donderdag 9 mei Deze dag zeer rustig doorgebracht. 's Avonds om 6 uur op wacht tot 8 uur en 's nachts van 12 tot 2. Helemaal niets gebeurd natuurlijk. Tot een uur of 8 geslapen.

Vrijdagmorgen 10 mei Dit is de dag waarop zes jaar geleden de Duitse overvelder ons land binnentrok. Weinig uitgevoerd vandaag. 's Avonds naar de bioscoop geweest, die hier vijf minuten lopen vandaan is. De film was leuk en het nieuws uit Nederland interessant. We kregen de parade in Haarlem te zien die we zelf gelopen hebben, hoe bestaat het. Ook de indrukwekkende begrafenis van Hannie Schaft en de vele anderen die met haar gevallen zijn door de Duitsers kregen we te zien.

Zaterdag 11 mei Een zeer rustige dag. 's Avonds van 8 tot 10 en 's nachts van 2 tot 4 op wacht gestaan.

Zondag 12 mei Om half 9 naar de kerk, vijf minuten lopen hier vandaan. 's Middags wezen kijken naar een voetbalwedstrijd van ons bataljon tegen een elftal van de marine. We wonnen met 4-1. Het was een hopeloos partijtje. Van de marine werden er twee getorpedeerd. De één moest gesteund door twee anderen het veld verlaten, de ander moest weggedragen worden met een bloeduitstorting. Eet je maar dik, geef mijn portie maar aan de hond. 's Avonds naar de voetbalwedstrijd Nederland-België geluisterd.

Maandag 13 mei Niets te beleven, evenals dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag. Een enkel keertje wachtlopen. Woensdagavond bij een Nederlander op bezoek geweest en daar thee met rum gedronken. Wel lekker, maar als je niet oppast kom je onder tafel. We waren er met z'n drieën en we waren alledrie dronken, maar Jan

Huigsloot het ergst. Donderdag zijn we naar Tjililitan geweest, naar de bioscoop. Tjililitan is een vliegveld en alles was er goed behalve de film. Die was zo waardeloos, dat we er halverwege maar weer uitgestapt zijn. Die bioscoop was niet naast de deur, een half uurtje met de auto.

Zaterdag 18 mei Na de middag de foto's wezen halen die we een week tevoren hadden laten maken. Tamelijk goed.

Zondag 19 mei 's Morgens naar de Heilige Mis en te communie. In de namiddag naar de bioscoop. Er draaide een leuke film. 's Avonds om 10 uur weer eens op wacht voor de afleiding.

Maandag 20 mei Niets te melden. 's Middags naar de bioscoop vlakbij met Jan Huigsloot en 's avonds in Batavia naar de bioscoop, ook met Jan.

Dinsdag 21 mei Heden helemaal niets uitgevoerd. 's Avonds van 10 tot 12 op wacht en woensdagmorgen van 4 tot 6. Er is niets voorgevallen en ik heb tot half 12 in de morgen geslapen. In de namiddag een paar brieven geschreven en naar de bioscoop geweest. De film was H. Hopkins.

Donderdag 23 mei Vandaag hebben we onze spullen weer ingepakt. We zitten nu midden in de stad Batavia. De ruimte is vrij behoorlijk, maar toch was ik liever in onze villa blijven zitten. Dat verhuizen gaat wel, maar omdat ik als ordonnans in de staf zit, moest ik de foerier en de administrateur ook nog helpen met hun rommeltje, en die hebben wat. 's Middags om een uur of 3 kwam het bericht en om 6 uur was het hele zootje over. We liggen nu allemaal weer bij elkaar, ook Cor Konst en Theo van Lammeren zitten hier. Ik heb behoorlijk gezweeten vandaag.

Vrijdag 24 mei In de voormiddag een zootje voedselkisten omgesjouwd. Aangezien we een paar kisten achterover gedrukt hebben, zit ik nu op een kauwgompie te soppen en er staat nog meer onder bed. 's Avonds naar de bioscoop geweest. Daarna even een café binnengewipt. Aangezien we geen geld bij ons hadden hebben we alleen water besteld, dat was gratis. Nou ja, als je maar lol hebt.

Zaterdag 25 mei Een rustige dag. 's Avonds naar de film 'Song of Russia'. Een goeie film, maar zo warm als het in die bioscoop was heb ik het nog nooit meegemaakt. Na afloop zijn we een eindje gaan wandelen en hebben ergens zitten praten met mensen die naar Nederland gaan evacueren.

Zondag 26 mei Om half 8 naar de kerk. Daarna eten en een paar brieven schrijven. 's Avonds een eindje gewandeld en voor de rest geen nieuws.

Maandag 27 mei Het eind van de maand nadert en betaaldag komt in zicht. Voor veel jongens de mooiste dag die de maand kan bieden. Hoe leven de dienstplichtigen met

f 3,50 per week? Als ik hun was ging ik in staking. In de namiddag om half 3 met de auto naar Meester Cornelis, op wacht in de Berenlaan. Het is moeilijk in de Berenlaan iets te stelen, want er staan metershoge hekken omheen. Er liggen grote Japanse voorraden en we hebben er een stuk of wat zaklantaarns vandaan gehaald. Ook is er een groot aantal Japanse condooms gepikt, die na een korte inspectie aan de Chinezen zijn verkocht. De nacht is rustig verlopen, op enkele grote aanvallen van muggen na. Die waren daar in groten getale en ontzettend lastig. Maar och, dat was in Nederland net eender in de zomer. Dinsdagmorgen weer van wacht gekomen. Verder niet veel gedaan. Voor de middag nog een stuk of vier brieven geschreven en in de namiddag nog twee. Zoals altijd is het nog steeds zomer. Het zonnetje straalt aan de lucht en iedereen voelt zich lekker als hij niet ziek is. 's Avonds nog een eindje wezen wandelen en daarmee de dag besloten.

Woensdag 29 mei Na een rustige ochtend 's middags om 3 uur op wacht gegaan bij telefooncentrale 'Koningsplein Noord'. De rood-witte vlag van de Republiek Indonesië hing er nota bene, maar dat mocht niet hinderen. Natuurlijk niets voorgevallen en *donderdagmiddag 30 mei* weer van wacht gekomen. 's Avonds naar de bioscoop in Meester Cornelis. We waren erg vroeg en liepen een beetje rond te kijken. Nu zijn hier op Java Surinamers en die knapen zijn lang niet mis. Ze vechten graag en zo kon het gebeuren dat voor de bioscoop een Brits-Indiër een paar klappen in zijn gezicht kreeg van zo'n man. We hebben er even bij staan kijken, maar het bleef vrij rustig en het was nog vroeg, dus gingen we nog een eindje lopen. Later hoorden we dat die Brits-Indiërs met stenen waren gaan gooien. Toen wij er een paar honderd meter vandaan waren hoorden we het eerste schot en al heel gauw het tweede en derde, en toen was het ineens een razend gefaf. Ze schoten met allerlei wapens: pistolen, stens, brens en geweren. Wij stapten van de weg af en gingen aan de kant rustig een sigaretje zitten roken. We zagen wel dat het een vriendschappelijk partijtje was tussen Nederlanders en Brits-Indiërs. Na een minuut of tien waren ze het zat en werd het weer rustig. Dus stapten we naar de bioscoop. Daar hoorden we dat er twee Brits-Indiërs gedood waren en dat er aan Nederlandse zijde geen verliezen waren.

Nou was dat schieten niet zo erg, maar toen we in de bioscoop zaten kon de voorstelling niet doorgaan doordat er op het gebouw een paar elektriciteitsdraden stukgeschoten waren. We moesten dus onverrichter zake weer naar huis, wat niet leuk was. We gingen liften en waren vroeg thuis. Al met al is zoiets nutteloos en munitie vermorsen voor niets. De Surinamers zijn hele beste kerels en je hebt wat aan die knapen, alleen lopen ze een

beetje gauw warm.

Vrijdag 31 mei In de voormiddag mijn maandsalaris opgehaald, te weten f 31,14. In de namiddag om 6 uur op kazernewacht gegaan. Natuurlijk helemaal niets beleefd. Als je op wacht staat willen ze dat je jongens zonder avond-permissie tegenhoudt en terugstuurt. Nou, ik vind het gezegend hoor. Ze mogen er van mij allemaal uit, avondpermissie of niet.

Zaterdag 1 juni 's Middags om 6 uur van wacht gekomen. Ik had geen zin om toen nog weg te gaan. Een tijdje in de kantine gezeten en vroeg naar bed.

Zondag 2 juni 's Morgens naar de kerk. In de voormiddag nog een paar brieven geschreven. Na het eten ben ik in de stad naar de bioscoop geweest, er draaide een leuke film. 's Avonds ben ik met een paar anderen naar het zondagavondconcert geweest in het E.N.S.A. gebouw. Het concert is uitsluitend voor militairen en het wordt altijd druk bezocht. Dat het orkest door de Engelse radio wordt uitgezonden duidt er wel op dat het goed is. Het is klassiek, maar wanneer je het ziet en er vaker komt, leer je het kennen en waarderen.

Maandag 3 juni Ik heb me in de voormiddag kalm gehouden. In de namiddag om 3 uur op wacht bij Generaal Spoor. Een prettig wachtje. Twee uur op, vier uur af. In die vier uur kun je heerlijk vanuit fauteuils naar het verkeer op straat kijken. En je kunt je daar heerlijk aan ergeren. Het is een stinkend rijke buurt en overal hebben ze van die grote gestroomlijnde auto's, nou ja auto's! Een prettige wacht gehad en *dinsdagmiddag* om 3 uur van wacht gekomen. 's Avonds naar de bioscoop geweest in Meester Cornelis en vroeg naar bed, te weten 11 uur.

Woensdag 5 juni Een kalme dag aan het front, niets te melden. 's Avonds naar de bioscoop geweest, naar 'The Bells go down', een spannende film. Hij gaat over het zware werk dat de Londense brandweer verrichtte tijdens de zware Duitse luchtaanvallen op die stad.

Donderdag 6 juni In de namiddag op wacht gegaan bij Generaal Spoor. Laat in de avond werd er enige malen geschoten. Ver genoeg bij me vandaan, dus ik kon rustig mijn gemak houden. Verder geen bijzonderheden.

Vrijdagmiddag 7 juni van wacht af. 's Avonds naar de bioscoop geweest hier in de stad. Er draaide een Amerikaanse film, lekker onwijs, dus heb ik gezond gelachen. Na afloop nog een eindje gewandeld met een paar wildvreemde jongens. Eens gepraat waarom we hier eigenlijk zijn. Het is vreemd, maar iedereen heeft daar dezelfde mening over: voor het kapitalisme. Als je invalide raakt kopen ze een kistje voor je met negotie en de hoge mannen gaan met de eer strijken. Maar het geeft niet hoor, ik lach toch overal om.

Zaterdag 8 juni Vanmorgen parade gelopen, waar we

helemaal geen zin in hadden. Op het Bisschopsplein in Batavia werden enkele officieren gedecoreerd en daar moesten wij voor defileren. Die knapen hadden zich onderscheiden toen de Jappen binnenvielen. In werkelijkheid zullen de heren toen wel een borreltje gedronken hebben terwijl de soldaten zich doodvochten. We zijn er met auto's naartoe gebracht en hebben een uurtje in de brandende zon gestaan. Waardeloos. 's Avonds naar de bioscoop en verder geen nieuws.

Zondag 9 juni 's morgens naar de H. Mis en te communie in het kamp. Om half 9 in de Kathedraal naar de Hoogmis geweest. In de namiddag om 3 uur voor de verandering weer eens op wacht gegaan, nu bij de telefooncentrale. Hoewel ik gewoon soldaat ben, was ik korporaal van aflossing. Een jofele baan, want je hoeft zelf niet op wacht. Alleen de jongens op tijd op hun posten brengen. Er is natuurlijk niets voorgevallen en maandagmiddag om 3 uur weer van wacht gekomen. Verder geen nieuws, en vroeg naar bed.

Dinsdag 11 juni Niets te melden vandaag.

Woensdag 12 juni Om 6 uur reveille, om 7 uur twee sneetjes brood gegeten en om half 9 op mars. Om half 12 weer terug na een ruzie met de luitenant, want die wilde nog verder. Om 12 uur een beetje rijst gehad en toen moesten we ons nog baden enzovoort. Om 2 uur weer klaar maken voor wacht en om 3 uur stonden we, of liever gezegd zaten we daar. Om half 5 kwam er weer voor ieder twee sneetjes brood met de mededeling dat er voor de nacht helemaal niets zou komen. We hebben er net zolang gezeten totdat de kapitein-adjutant van Generaal Spoor zelf kwam vragen wat er was. Wij de zaak uitgelegd aan die goed man en er kwam eten bij de generaal uit de kast: cake, brood, biscuit, vis, boter en voor elk nog een reep chocolade. Niets voorgevallen en donderdag 13 juni weer van wacht gekomen.

Vrijdag 14 juni Een kalme dag. 's Avonds naar de bioscoop, verder geen nieuws.

Zaterdag 15 juni In de middag om 6 uur weer op wacht gegaan, ditmaal kazernewacht. Ik was korporaal van de aflossing en alles is heel rustig verlopen. Vooral met het oog op de zondag maakten we er wat van, zodat de officier van piket wel eens met zijn handen in het haar zat en een groot rapport schreef waar we allemaal hard om lachten.

Zondag 16 juni Na de middag om 6 uur van wacht gekomen. 's Avonds naar de bioscoop in Meester Cornelis en vroeg naar bed.

Maandag 17 juni Ik zit in de Glodok-gevangenis. Vanmorgen om 8 uur kwam het bericht en om 9 uur zat ik met mijn bagage in de auto. Ik zit hier niet als gevangene hoor, maar als gevangene bewaker. Ik moest invallen voor een

zieke. Er zaten hier al meer jongens van ons, onder anderen Cor Konst. We bewaken Jappen, Brits-Indiërs en extremisten. Die dag hoefde ik niet meer op wacht, dus zijn we in de namiddag maar naar de bioscoop gegaan.

Dinsdag 18 juni Vanmorgen op wacht gegaan om 9 uur. Wij hebben hier de buitenbewaking, dus hebben we niet veel met de gevangenen te maken. De binnenbewaking hebben de Ambonezen. Die kunnen op een reuze manier met al die lui opschieten, dus hebben zij de eer. De wacht is zeer gemakkelijk en rustig verlopen. Vanmorgen om half 6 is er een Brits-Indiër opgehangen. Hij had een Engelse kapitein doodgeschoten.

Woensdag 19 juni Na een rustige nacht om 9 uur 's morgens van wacht gekomen. Verder de hele dag vrij. In de namiddag naar Batavia geweest. Een bioscoopje gepikt en weer terug. Lekker vroeg naar bed.

Donderdag 20 juni Vandaag op wacht van 1-3, van 7-9, van 1-3, van 7-9. Rustig aan, niets te beleven.

Vrijdagmorgen 21 juni Weer van wacht gekomen, zo ongeveer tot 12 uur op bed gelegen. Daarna wassen, eten en in Batavia naar de bioscoop. Weer vroeg terug in de bajes en 's avonds naar de Chinese bioscoop geweest.

Zaterdag 22 juni Vandaag is het weer wachtlopen. Niets bijzonders te melden.

Zondag 23 juni Ven wacht af, om 9 uur in de kathedraal naar de hoogmis. Na de middag lekker liggen slapen en 's avonds een eindje gewandeld.

Maandag 24 juni Weer op wacht, alles rustig, niets te melden.

Dinsdag 25 juni Inpakken geblazen. Om 9 uur op de auto's en terug naar onze standplaats in Batavia. Het inpakken is in een kwartier gebeurd. Na onze aankomst deden we rustig aan. 's Avonds naar de bioscoop en verder geen nieuws.

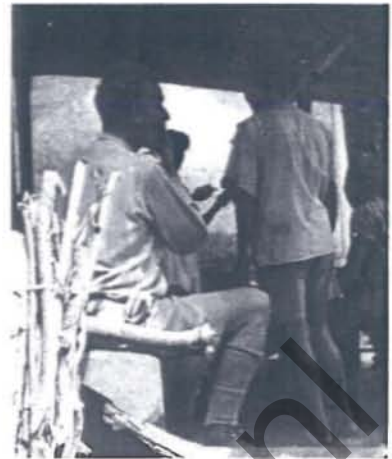
Woensdag 26 juni Het ingepakte kan blijven staan. Klaar voor vertrek. Na de middag naar de bioscoop en vroeg naar bed. Uitrusten voor de komende dagen, waarin we misschien nog eens wat te zien of te doen krijgen.

Tjiwale 27 juni 1946 - 11 februari 1947

Donderdag 27 juni Half 5 opstaan, wassen, eten en de laatste spullen inpakken. Dan op de auto's en om half 8 gaan we rijden. Via Meester Cornelis en Buitenzorg door het schitterende Javaanse land langzaam de bergen in. Alles gaat zeer voorspoedig. De weg is ontzettend slecht maar de natuur schitterend. 's Middags om 2 uur komen we op de plaats van bestemming aan. Een mooi gebouw, is de eerste indruk. Het is een sanatorium geweest. Zwembad en tennisbanen zijn aanwezig. Het is hier

Antoon v. Kuyk, orang pendek
mannetje klein

toean dokter

Tatjet

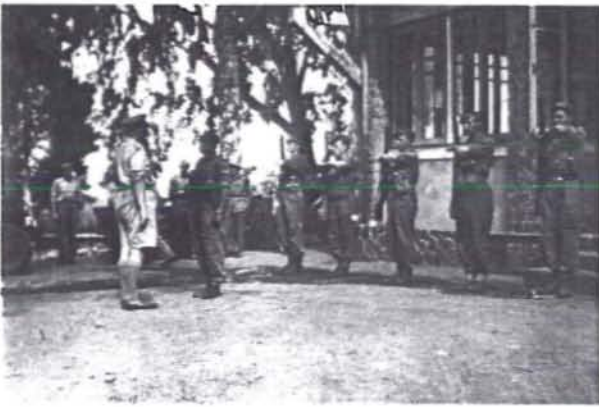
een lekker zwijntje

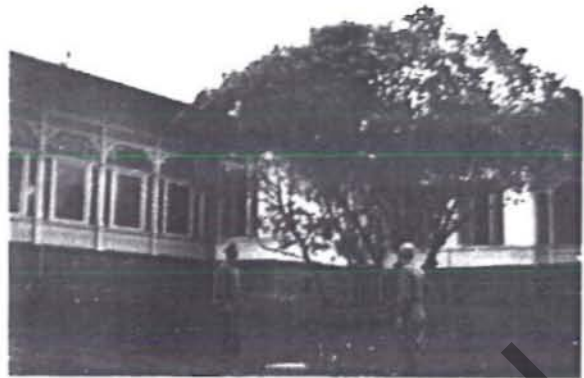
soldatenkerkhof

de carrier op een mijn gereden

bezoek van generaal Doorman

klein onderdeel van het buitenverblijf van de G.G.

een gezellig praatje tijdens wegbeveiliging in de haarspeldbocht

het rondbrengen van eten aan de posten tijdens wegbeveiliging

stoere werklui bezig met het herstellen van de weg ik sta met de grote hamer in de handen

sectie Kolk, voor de kinderen

een geschoten zwijntje waar we weer heerlijk van gebikt hebben

heerlijk koel, aan alle kanten tussen de bergen, en dus geweldig gezond. Net als in Nederland groeit er kool, bonen enzovoort. Je kan hier honderd jaar oud worden als je niet dood gaat. We liggen enkele kilometers van Tiandjoer. Aan alle kanten zie je behoorlijk hoge bergen. De rest van de dag breng ik door met me te installeren. 's Avonds worden er even bij ons vandaan drie onbewoonde huizen in brand gestoken.

Vrijdag 28 juni Vandaag op patrouille geweest ter beveiliging van de weg. Heel wat huizen zijn onbewoond. De bewoners waren Nederlanders. Veel huizen zijn leeg, maar in andere is de huisraad nog aanwezig. Voor wij hier kwamen lag er politie van de T.R.I. en gebeurde er niets. Nu wij hier zijn, zijn er al een stuk of wat huizen afgebrand. De inboedel wordt door de inlanders ingepikt. Wij zijn er op afgegaan. De daders waren al weg, maar de huisraad konden we nog redden en een hele auto vol hebben we weggehaald.

's Avonds hebben we een zwaargewonde naar een Engels hospitaal gebracht bij de Poentjakpas. Het was korporaal Kroos van ons bataljon. We waren met één auto en zes man bewaking. Het was al donker, maar gelukkig zijn we niet beschoten. In de loop van de avond zijn nog meer huizen afgebrand. We waren bedacht op een aanval, maar er kwam niets en ik heb rustig geslapen.

Zaterdag 29 juni De dag begon heerlijk met zwemmen. Later op de dag op patrouille gegaan ter bescherming van de weg. 's Nachts op wacht gestaan. In de loop van de avond zijn er weer huizen afgebrand. We hebben nog wat kunnen redden.

Zondag 30 juni Vanmorgen weer van wacht gekomen. Alles rustig. 's Middags om half 2 hadden we lof in een leegstaand huis. Dat geeft toch nog een gevoel van zondag, al is het dan ook maar dun.

Maandag 1 juli Voor de middag geen nieuws. Na de middag om half 3 een tocht gemaakt om te zien of er nog extremisten in de buurt waren. De patrouille is vlot verlopen en geschoten is er niet. Het is zeldzaam mooi, vooral als je op een top staat en je kijkt het dal in. Maar het is ook afmattend, je kan op het laatst bijna niet meer. Toen we om 5 uur thuis kwamen was iedereen op en na het eten gingen we gauw naar bed. Toch hadden we genoten van de mooie natuur.

Dinsdag 2 juli Half 5 uit de veren. De hele compagnie rukt uit om een kampong te zuiveren. Met auto's worden we weggebracht. Ik rij ook mee, maar ga weer terug om de wagens te beschermen. Aan de actie zelf doe ik niet mee. Om 10 uur is de actie afgelopen en kan als geslaagd beschouwd worden. Er zijn handgranaten gevonden en veel slagwapens buitgemaakt. De kampong is van verkeerde elementen gezuiverd en voor het eind van de week

moet een wegversperring in de vorm van diepe kuilen klaar zijn, anders gaat de hele kampong in vlammen op.

Woensdag 3 juli In de voormiddag mijn vuile was gedaan, in de namiddag hebben we helemaal aan de andere kant van de Poentjakpas de as opgehaald van een auto die daar in de kant was gereden. Het was een auto van de Schotten en uit zuinigheid hadden ze hem al vrijwel geheel gesloopt. De vooras zat er nog aan en die hebben wij ingerekend.

Donderdag 4 juli Een rustige dag. Na de middag met de auto naar Tjiandjoer geweest. 's Avonds op wacht bij het buitenverblijf van de Gouverneur-Generaal. Een geweldig groot en mooi landgoed. Vrijdagavond weer van wacht gekomen. Korporaal Kroos is aan zijn verwondingen overleden en begraven.

Zaterdag 6 juli Niets te melden.

Zondag 7 juli Niet veel te merken van de zondag. In de voormiddag een kampong belabberd (omsingeld, overvallen en doorzocht). Toen we er aankwamen was de hele kampong verlaten. We hebben niets gevonden. De kuilen in de weg bij de vorige kampong zijn netjes gemaakt.

Maandag 8 juli Niet veel te melden. 's Middags naar de dokter geweest. Hij onderzocht me en ik moet drie dagen naar bed en bij elke maaltijd drie vitaminetabletten slikken. Veel jongens liggen ziek, hoofdzakelijk doordat hun maag in de war is. Een teken dat er goed voor ons gezorgd wordt. We eten uit blik, blik en nog eens blik. Ik houd het er niet op uit. Werkelijk goed te eten heb ik niet meer gehad sinds de laatst dag dat ik in Nederland was.

Dinsdag 9 juli Rustig op bed gelegen, een beetje lezen en schrijven.

Woensdag 10 juli 's Morgens om half 7 naar de Heilige Mis, verder weer op bed. Het gaat nu wel weer. Er zijn bananen en eieren te koop of te ruil. Een beetje lezen en schrijven en verder een rustige dag.

Donderdag 11 juli Vandaag nog op bed gelegen, maar het gaat al beter. Het eten gaat ook wel. 's Avonds op wacht gegaan bij het buitenverblijf van de G.G.

Vrijdag 12 juli Na een rustige nacht om 6 uur weer thuis gekomen. Nog even wezen praten met Cor Konst en een paar andere jongens, iets wat ik veel doe de laatste tijd. Vroeg naar bed en lekkere slapen.

Zaterdag 13 juli Alles rustig. Een beetje schrijven en veel eten. Het eten is nu goed te noemen. We krijgen 's morgens brood en je kan eieren kopen, wat we dan ook veel doen.

Zondag 14 juli Niets te doen vandaag, dus lezen we een beetje en rusten verder, iets wat je lang vol kan houden.

Maandag 15 juli Vroeg in de morgen, om 5 uur, op pad. We gaan op zoek naar mannen van T.R.I. Hoewel we ver weg waren en in hinderlaag gelegen hebben, zijn de bewuste personen niet gezien. Zo waren we om 11 uur in

de morgen weer in het kamp. Het was voor niets en we zijn vermoeid, maar we hebben genoten van de mooie natuur in de bergen. De dag verder doorgebracht met nietsdoen.

Dinsdag 16 juli Er is een konvooi langsgekomen, dus lagen we weer langs de weg. 's Morgens van 7 tot 's middags 2 rustig in een villaatje langs de weg een boekje gelezen en genoten van het zicht op de Gedeh. 's Avonds om 6 uur op wacht gegaan. Het was een rampdag voor ons bataljon. Drie van onze jongens zijn bij Buitenzorg door extremisten doodgeschoten toen ze in een auto langreden. Er waren ook zwaargewonden. Het gebeurde in het gebied dat door de Engelsen bezet is. 's Middag niets anders gedaan dan lezen en schrijven. 's Avonds om half 7 naar de H. Mis geweest. Vroeg naar bed. Goodnight.

Woensdag 17 juli Na een zeer rustige nacht 's morgens om 6 uur weer van wacht gekomen. Het eten is nog steeds behoorlijk goed. Om half 10 de rest van de compagnie opgehaald met de auto's. 's Morgens om 5 uur waren ze weggegaan om een kampong te belabberen, maar het succes was niet groot. 's Middags is een van onze jongens in Tjandjoer met zwemmen verdronken.

Donderdag 18 juli Van 9 tot 5 langs de weg gezeten. Er kwam een konvooi door.

Vrijdag 19 juli Om 4 uur 's morgens uit de veren. Er moest een kampong belabberd worden, en dat is gebeurd. Alles is rustig verlopen. Eén rampokker (dief) en moordenaar doodgeschoten en zijn huis in brand gestoken. Om 9 uur waren we weer thuis. De dag verder in rust doorgebracht.

's Avonds om 6 uur bij het buitenverblijf van de G.G. op wacht gegaan.

Zaterdag 20 juli Na een rustige nacht en een prettige dag om 1 uur van wacht gekomen. Gegeten, nog even bij Cor Könst wezen praten en vroeg naar bed.

Zondag 21 juli In de voormiddag een patrouilletocht gemaakt aan de voet van de Gedeh. Genoten van het natuurschoon en niets gevaarlijks tegengekomen. De namiddag lezend en schrijvend doorgebracht. Het eten is nog steeds goed.

Maandag 22 juli Vandaag niets te doen, dus de hele dag in rustige rust doorgebracht. We hebben de laatste tijd niets te kankeren. Alles gaat zeer goed en het eten is draaglijk.

Dinsdag 23 juli Vandaag wegbeveiliging gehad. Rustig de hele dag, van 9 tot 5 uur, op post gezeten met een leesboek. Wonder boven wonder is er post gekomen. Er waren zes brieven voor mij, waaronder één van broer Theo, waar ik geweldig om gelachen heb. Mooie brieven schrijft hij.

Woensdag 24 juli Voor de middag gewerkt aan een prikkeldraadversperring, echt zoals het hoort: drie man

werken en twintig man kijken of het goed gaat.

Donderdag 25 juli Half 6 uit de veren, 6 uur eten en om 7 uur langs de weg. Er moet een konvooi van Bandoeng komen. Het konvooi komt inderdaad langs en 's middags om 2 uur worden we weer opgehaald. Verder een rustige middag.

Vrijdag 26 juli Om 7 uur uit bed. Van 9 tot half 1 patrouille gelopen aan de voet van de Poentjakpas. Alles is rustig verlopen en we hebben genoten van de natuur. Na de middag rustig aan, voor de verandering om 6 uur op kazernewacht gegaan. Een zeer prettige wacht gehad met als wachtcommandant J. v.d. Burg. Op een rustige doch koude nacht is een even rustige zaterdag gevolgd. 's Avonds om 6 uur van wacht af.

Zondag 28 juli Half 8 uit bed, 8 uur eten, 9 uur op patrouille. Rustig aan tippelen we over de bergpaden tot we om 1 uur weer thuis zijn. Geen bijzonderheden te melden, alles is rustig verlopen. Na de middag in de kantine een paar brieven geschreven. Op dit moment, om 6 uur, schrijf ik deze woorden neer. De dag is zo goed als om, dus zien we uit naar morgen.

Maandag 29 juli Half 7 uit bed, 8 uur patrouille. De tocht gaat langs de voet van de Gedeh. We klimmen tot een hoogte van 2000 meter boven de zeespiegel. Het vergezicht is overweldigend. Om half 1 zijn we weer thuis. We eten bruine bonen, baden en gaan dan een beetje schrijven. Een rustige middag dus. Verder in het geheel niets te melden, dus wachten maar weer tot morgen.

Dinsdag 30 juli Om 6 uur opstaan, wassen, eten en langs de weg. Er komt een konvooi langs. Tot 2 uur zitten we er en in die tijd heb ik net een boek uitgelezen. Zeer rustig dus. 's Avonds om half 7 naar de Heilige Mis geweest, daarna op wacht gegaan. Een rustige doch koude nacht op wacht gestaan. 's Morgens 31 juli om 6 uur van wacht gekomen. Geslapen van 8 tot 12, gebed, gegeten en een briefje geschreven naar Koos en Marie. Een zeer rustige dag dus.

Donderdag 1 augustus Vandaag wegbeveiliging van 9 tot 4 uur. 'Vanavond krijgen we instructies voor morgen. Het belooft wat te worden. Er moet een hele kampong uitgerooid worden. Alleen vrouwen en kinderen worden gespaard. Een bende uit die kampong heeft twintig huizen in brand gestoken in een met ons bevriende kampong. Het kan dus leuk worden. 8 uur 's avonds: alles is enigszins veranderd. De compagnie is in alarmtoestand. Er is een grote concentratie van T.R.I. troepen waargenomen, geschat wordt duizend man. De wachtposten zijn verdubbeld en alles en iedereen is gespannen. Het stormsein staat op 'Weest op u hoede'. Van tijd tot tijd wordt een lichtgranaat afgeschoten om de omtrek te

verkennen. Tegen 9 uur is er van een andere compagnie nog dertig man versterking gekomen. Het is wel goed, ik ga naar bed. Welterusten. Heerlijk gepit tot 02.00 uur en toen op wacht van 2 tot 4, daarna meteen weer onder de wol. Er is natuurlijk niets gebeurd.

Vrijdag 2 augustus De actie is doorgegaan. Om half 6 uit bed, 6 uur eten en om een uur of 7 op de auto's. We hebben gereden tot we niet meer verder konden omdat er boomstammen over de weg lagen. We zijn toen gaan lopen naar de kampong waar we moesten zijn. Dat was nog een tippel van 2 uur. Onderweg een paar schoten gelost op een afdeling van de T.R.I., maar de afstand was te groot voor een goed effect. Ons vuur werd door die knapen beantwoord, doch zonder uitwerking. Toen we bij de kampong kwamen hebben we er eerst mortiergranaten op gegooid en daarna zijn we erin getrokken. Huizen doorzocht, enkele elementen doodgeschoten, vrouwen en kinderen opgehaald en de kampong in brand gestoken. Het was een aardig brandje. Toen alles grondig voor elkaar was, zijn we teruggegaan. Een moeizame, zware tocht. Om 4 uur waren we thuis. We hadden sinds 6 uur niet meer gegeten - nou ja, dat kan. Maar dat je bij thuiskomst verrast wordt op hete rijst met vlees dat niet gaar is, dat is niet prettig. Ik had al genoeg toen ik het zag. Nou ja, ook niet erg. Dan wachten we maar tot morgen.

Zaterdag 3 augustus Van 8 tot 12 langs de weg gezeten, het konvooi was dus mooi vroeg door. Na de middag in de keuken gewerkt. Dat staat me wel aan, maar dan moet ik ook verder niets hoeven doen.

Zondag 4 augustus Vandaag weer in de keuken gewerkt. 's Morgens met de auto in Tjiandoer naar de kerk geweest. Verder niet veel aan de zondag gehad, want de hele middag in de keuken gezeten. Nu willen ze me tot overmaat van ramp meteen weer op wacht drukken. Het is een rotzootje. Dat is het niet vandaag geworden hoor, vanaf het begin is het al een troep. We hebben steeds gehoopt dat het beter zou worden, maar dat is er niet bij. De meeste jongens willen naar huis en ik ga zelf ook liever vandaag dan morgen. Maar ja, er moet geduld beoefend worden. We vechten hier toch maar voor een stelletje grootkapitalisten. Natuurlijk ben ik op wacht gegaan, maar mocht er per gratie na de nacht af.

Maandag 5 augustus Zeer weinig gedaan vandaag, ik ben niet helemaal fit. Ik heb pilletjes gehaald bij de dokter. De geruchten dat we in oktober naar huis gaan worden sterker. Nou ik hoop het, maar ik geloof het niet erg.

Dinsdag 6 augustus Niets te melden, de hele dag op bed gelegen. Een beetje lezen en schrijven en daarmee uit. Om half 7 naar de H. Mis.

Woensdag 7 augustus Ook vandaag de hele dag op bed gelegen. Een beetje lezen en schrijven en een trui in

ontvangst genomen, een heerlijke dikke trui. En dat in de tropen, hoe bestaat het. Vier dagen lang pillen geslikt. Morgen ga ik maar weer met de dienst mee.

Donderdag 8 augustus Vandaag langs de weg gezeten. Heel rustig, van 's morgens 8 tot 's middags half 2. Kalm een boekje gelezen in die tijd. Over het eten is niet veel te klagen. Vanmiddag konden we net zoveel bruine bonen eten als we wilden. Ze waren niet zo heel erg gaar, maar och, dat neem je op de koop toe. Het ergste is dat ze me weer op wacht willen drukken vanavond. Dat klopt niet, want ik ben nog maar pas af. Maar alla, het is niet anders, we gaan op wacht. We hebben een trui gekregen, dus hoeven we geen kou te lijden. En de wacht is rustig.

Vrijdag 9 augustus Na een zeer rustige nacht, waarin niets anders te horen was dan het gehuil van een zwerm honden en het steeds door de tamtam oproepen van de inlanders voor gebed, want het is de boetemaand, en een kalme dag, hedenavond 6 uur weer van wacht gekomen. Nog even bij Cor Könst wezen praten en om 9 uur naar bed.

Zaterdag 10 augustus Geen nieuws. Van 9 tot 5 langs de weg gezeten voor konvooibeveiliging. Nog even bij Cor wezen praten en vroeg naar bed.

Zondag 11 augustus Vandaag een echte zondag, geen dienst. Vanmorgen eerst naar de kerk geweest in Tjiandoer. Vanmiddag lekker gegeten. Na de middag een paar brieven geschreven. Hedenavond nog even bij Cor Könst wezen praten en nu naar bed. Het is half 9.

Maandag 12 augustus Vandaag van 8 tot 1 langs de weg gezeten. Mijn maag is van streek, dus naar de dokter. Een paar pilletjes en twee dagen lichte dienst.

Dinsdag 13 augustus Rustig op bed gelegen vandaag. Er is inspectie geweest door een generaal. Alles moest natuurlijk tot in de puntjes verzorgd zijn. Even bij Cor wezen praten, natuurlijk over het eten dat doorlopend hopeloos is.

Woensdag 14 augustus Van 9 tot 3 langs de weg gezeten. Er was verhoogde activiteit van de tegenpartij in onze omgeving. Hier en daar werd snippervuur ontvangen. Het ging onder andere bij P. de Rijk door zijn auto. Hedenavond weer op wacht. Er is ons speciaal op het hart gedrukt om goed uit te kijken. De jongens moeten er morgenochtend op uit.

Donderdag 15 augustus Na een kalme dag en een rustige nacht van wacht gekomen. De jongens zijn er op uit geweest, maar het was natuurlijk waardeloos. Niets te zien. Henk den Haan is een paar dagen geleden geopereerd aan zijn blindedarm. Dat is iets heel gewoons, maar hij heeft er veel te lang mee rondgelopen, zodat het wel lang zal duren voor hij beter wordt.

Vrijdag 16 augustus Vandaag van 8 tot 6 uur langs de weg

gezetten, bijna de hele dag. Ach, het is zittend werk, dus wel te doen. Best gelachen en dat is ook veel waard. Pakketje met enveloppen ontvangen.

Zaterdag 17 augustus Voor de middag twee kampongs belabberd. Het was geen succes. In de ene moesten honderd vijanden zitten, maar toen wij er na een zware tippel arriveerden was alles uitgestorven. We konden onverrichter zake naar huis. Om 1 uur waren we terug. Na de middag een paar brieven geschreven en 's avonds bij Cor Könst wezen praten.

Zondag 18 augustus Een hele vrije dag vandaag. Half 8 opstaan, 8 uur eten, 9 uur in Tjiandjoer naar de kerk. Daarna bij Henk den Haan wezen kijken, die nog steeds min is. 's Middags lekker gegeten en een paar brieven geschreven onder begeleiding van de grammofoon.

Maandag 19 augustus Van 11 tot 3 langs de weg gezeten voor zeggen en schrijven vijf auto's.

Dinsdag 20 augustus Weer wegbeveiliging gehad vandaag, van 9 tot 5 in de haarspeldbocht gezeten. Zoals gewoonlijk rustig een boekje gelezen. Om 6 uur op wacht gegaan, een welkome afwisseling in de sleur der dagen.

Woensdag 21 augustus Na een kalme nacht en een zeer rustige dag 's avonds om 6 uur van wacht gekomen. Nog even bij Cor geweest en toen naar bed.

Donderdag 22 augustus Niets bijzonders. Vandaag langs de weg gezeten van 7 tot 3. Het peloton van de derde compagnie is vertrokken, zodat ik nu de ruimte weer heb.

Vrijdag 23 augustus Vandaag aan een prikkeldraadversper-ring gewerkt die natuurlijk volkomen nutteloos is. 's Avonds om 6 uur op wacht gegaan. Alles is kalm en vredig.

Zaterdag 24 augustus Na een rustige nacht en een kalme dag, waarin alleen de luit een beetje schold, om 6 uur van wacht gekomen. Verder geen nieuws.

Zondag 25 augustus Zondagse dienst vandaag. Om half 10 naar de H. Mis in Patjet. 's Avonds bij het buitenverblijf van de G.G. naar een cabaretoorstelling geweest.

Maandag 26 augustus Wegbeveiliging van 's morgens half 8 tot 's avonds half 8. Eerst een konvooi van Bandoeng, daarna van Batavia. Best gelachen met een stelletje geklofte jongens onder leiding van J. v.d. Burg. Ons heerlijk tegoed gedaan aan spekpannenkoeken.

Dinsdag 27 augustus Een rustige dag vandaag. Voor de middag in het prikkeldraad gewerkt, 's avonds om 7 uur op wacht gegaan. Zeer rustig, de nacht is kalm verlopen.

Woensdag 28 augustus Heerlijk geslapen van half 8 tot 12 uur. Daarna in de wacht gegaan en van 3 tot 5 op post gestaan. Verder niets te melden. Nog even bij Cor Könst geweest en toen naar bed. In de omtrek is het een hevig lawaai op de tamtams, want de Mohammedanen beginnen nieuwjaar te vieren.

Donderdag 29 augustus Voor de middag op patrouille

geweest, naar de Kampongs Anke 1 en 2. Zeer leuk. Op de heenweg twee keer beschoten, wat geen slachtoffers kostte. Op de terugweg twee extremisten gedood en twee verwond. Die hebben we meegenomen voor ondervraging. Enkele huizen in brand gestoken, zeer succesvol dus. Om 1 uur waren we thuis.

Zaterdag 31 augustus Heden Koninginnedag, hetgeen we op een reuze manier gevierd hebben. Het hoogtepunt was het feestdiner, 's avonds om half 7. De koks hadden enorm hun best gedaan en het eten was in één woord voortreffelijk. De officieren aten mee aan tafel, wat ook leuk was. De dag is besloten met vuurwerk bij het verblijf van de G.G.

Zondag 1 september Weer een hele vrije dag. Om 9 uur naar de H. Mis geweest en verder rustig aan. 's Avonds om 7 uur op wacht gegaan.

Maandag 2 september 's Middags om 1 uur weer van wacht gekomen. Na de middag gerust. Weer even bij Cor geweest en vroeg te bed.

Dinsdag 3 september Wegbeveiliging van 8 tot 4, post Sindanglaja. Niets te melden. 's Avonds vaste prik: Cor en vroeg naar bed.

Woensdag 4 september Op patrouille geweest, geen tegenstand ondervonden. Na de middag een paar brieven geschreven.

Donderdag 5 september Wegbeveiliging van 8 tot 2, post haarspeldbocht. Geen nieuws te melden.

Vrijdag 1 september Niets te melden. Vanmiddag heeft het lekker geregend, we komen zo ongeveer in de kentering. Om 7 uur op wacht gegaan. Mijn tinnetje bier bij een Chinees voor vier eieren geruild. Dat is niet gek.

Zaterdag 7 september Niets te melden. Om 7 uur van wacht af.

Zondag 8 september Zondagse dienst vandaag. Om 9 uur naar de kerk geweest, daarna Henk den Haan wezen bezoeken in Tjiandjoer. Zijn toestand is zeer slecht. Ik denk niet dat hij het haalt.

Maandag 9 september Vandaag op patrouille geweest. Een afmattende wandeling door sawahs en theetuinen. Geen tegenstand ondervonden. Om 12 uur thuis. Na de middag rustig gerust.

Dinsdag 10 september Wegbeveiliging van 8 tot half 4. Het heeft lekker geregend. Op post gezeten in de haarspeldbocht. Om 7 uur op wacht gegaan. De nacht is rustig verlopen.

Woensdag 11 september Om 12 uur van wacht gekomen, niets te melden.

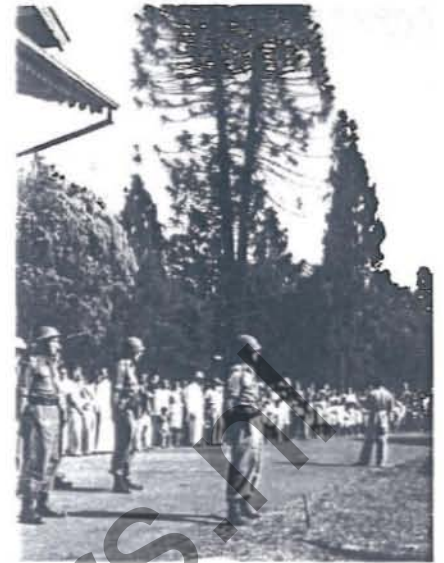
Donderdag 12 september Wegbeveiliging van 9 tot half 7, post Sindanglaja.

Vrijdag 13 september Vandaag patrouille. Om 6 uur op tippel gegaan en om half 3 weer thuis. Een geweldige

*voorzitting van een proclamatie
door Karel Cote*

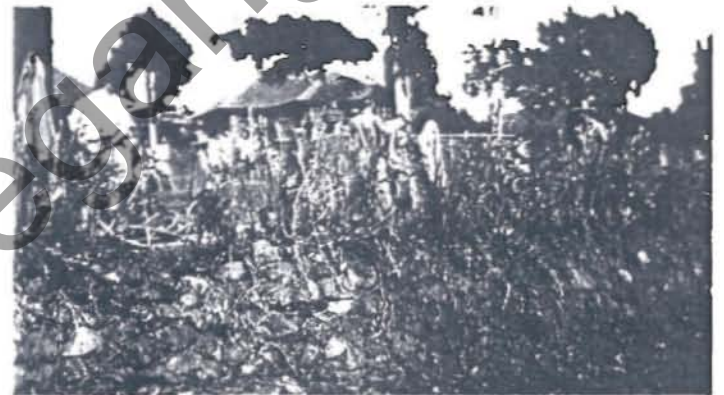
31 augustus 1946

*vlaggenparade in Tjipanas tijdens de verjaardag van H.M.
koningin Wilhelmina. Tijdens de plechtigheid waren ook veel inlanders aanwezig*

de parade

*het begraven van een karbouwkop door inlanders, bij wijze van
vriendschap en vrede op de verjaardag van de koningin*

kontooi

het voetbalelftal

een edel stel chauffeurs van onze comp.

gedachtenis aan onze vriend Henk den Haan, die door ziekte overleden is. Het circuspaard van Coors

gezicht op de Gadeh

Tijpanas, comandapost van onze comp.

begravenis van H. Kamps, Tjiandjoer

begravenis Henk den Haan, kerkhof Tjiandjoer

V.P.A. 28 september 1946

de dominee aan de groeve

afstand gelopen zonder enig resultaat. De luit was er ook bij, maar hij was totaal aan het eind. Ik was ook bij toen we weer thuis waren.

Zaterdag 14 september Wegbeveiliging van 8 tot 1 uur, post haarspeldbocht. 's Avonds om 7 uur op wacht gegaan.

Zondag 15 september Op wacht gestaan. 's Avonds om 7 uur van wacht gekomen, niets te melden. Vroeg naar bed.

Maandag 16 september Geen patrouille vandaag wegens de besprekingen over de wapenstilstand. Niet vechten dus? Dan maar werken. Geen werk? Dan maar pandoeren. Na de middag een brief geschreven en mijn haar laten knippen bij Kees van 't Woudt. Ik was zijn vierde patiënt en hij heeft het er aardig van afgebracht. 's Avonds nog even in de kantine gezeten.

Dinsdag 17 september Het eenjarig bestaan gevierd van ons bataljon. Hoera. De dag begon met wakker worden natuurlijk, daarna eten en wassen en toen op de auto's naar de G.G. voor vlaggenparade. De bataljonscommandant heeft enkele woorden gesproken en daarna zijn we weer naar huis gegaan. Een hele feestdag was er niet bij, want er kwam een konvooi door dus moesten we langs de weg. Zodoende van 9 tot half 5 gezeten, post haarspeldbocht.

's Avonds om half 7 hadden we een diner van prima kwaliteit. Vooraf een slaatje, daarna soep, aardappeltjes met groente en vlees (alles vers) en pudding en koffie met gebak toe. Daarna was er bij de G.G. een cabaretvoorstelling, verzorgd door de onderofficieren. De avond was zeer geslaagd. We hebben ons rot gelachen. Muziek, zang en toneel wisselden elkaar af. De stemming zat er goed in.

Woensdag 18 september Vanmorgen naar een gezongen requiemmis geweest voor onze gevallen kameraden. Daarna gegeten en toen aan het werk. Hout gehaald van Sindanglaja. In de namiddag een brief geschreven aan nicht Nelly Jansen. 's Avonds om 7 uur op wacht gegaan. Samen gelopen met Cor Konst, heel rustig.

Donderdag 19 september 's Middags om 1 uur van wacht gekomen. Na de middag vier brieven geschreven.

Vrijdag 20 september Vandaag patrouille. Om half 4 uit bed, 4 uur eten en half 5 op de auto. Om 5 uur zijn we gaan lopen, lopen, rusten, lopen, lopen, rusten. Moordend gewoon. We hebben enkele kampongs doorzocht. Niets gevonden natuurlijk. Om 3 uur waren we weer thuis. Gijs Verhoef kon niet mee.

Zaterdag 21 september Wegbeveiliging van 9 tot 1, post haarspeldbocht. Geen bijzonderheden te melden.

Zondag 22 september Een vrije dag vandaag. Om 9 uur naar de gezongen Heilige Mis geweest, daarna een briefje geschreven. 's Middags lekker gegeten, verder geen nieuws.

Maandag 23 september Wegbeveiliging, van 8 tot 6 in de haarspeldbocht gezeten voor een zekere Generaal Doorman. Slechte stemming.

Dinsdag 24 september Wegbeveiliging, van 8 tot 2 op Sindanglaja. Prettig gezeten, samen met Jan Kinkel. 's Avonds op wacht gegaan, weer samen met Jan Kinkel. Na een kalme nacht en een rustige dag woensdagavond om 7 uur van wacht gekomen.

Donderdag 26 september Wegbeveiliging van 8 tot 6, post haarspeldbocht. 's Avonds naar een cabaretuitvoering geweest bij de G.G. Reuze aardig, best gelachen. Om 11 uur was het spul afgelopen, maar dat maakte niet veel uit. Om een uur of half 2 gaan we alweer op pad. Dat kan leuk worden, want het is lekker donker. Maar alla, we zien wel. Op het ogenblik is het half 12. We hebben net ons brood gehaald voor morgenochtend. Nog even rusten en dan vooruit. Het is nu 2 uur en we gaan lopen. Er gaat ook nog een afdeling van de vijfde compagnie mee. Ik ben ordonnans bij de luit en van tijd tot tijd is er een boodschapje te doen. Alles verloopt zeer vlot. We lopen drie uur en komen dan aan bij de kampong die doorzocht moet worden. Dat gebeurt bij het aanbreken van de dag, maar we vinden niets. Dus maar weer lopen. Soms is het aardedonker en breek je je nek zowat. Zo nu en dan eet ik tussen neus en lippen door een sneetje brood op, wat best smaakt. Dan aanvaarden we de terugweg maar weer. Wanneer we in een dal zijn en een kali oversteken, worden we ineens onthaald op een behoorlijk zootje lood. Gelukkig zonder uitwerking, hoewel het niet veel scheelt. Ik heb de kogels horen fluiten. We hebben een beetje teruggepaft en zijn toen verder gegaan. In totaal zijn er drie inlanders doodgeschoten, onder andere een die een klewang in huis had die ik persoonlijk vond. Om 10 uur waren we weer thuis en toen ben ik me eerst eens even lekker gaan wassen. Al had ik de hele nacht niet geslapen, erg moe was ik niet eens. Na de middag lekker gepit.

Zaterdag 28 september Vandaag naar de tandarts geweest in Tjiandjoer. Eén kies laten vullen, woensdag of donderdag terugkomen. Daarna bij Henk den Haan wezen kijken. Hij ligt op sterven, het zal niet lang meer duren. Het is een vreselijk gezicht om hem te zien liggen, ingevallen en uitgeteerd en met een enorme wond. Het was te voorzien dat hij zou sterven. 's Avonds om 7 uur op wacht gegaan bij majoor Melse, post Baileybrug. Henk den Haan is om 5 uur overleden.

Zondag 29 september Rustig op wacht gestaan vandaag. Ik kon tot mijn spijt niet bij de begrafenis van Henk tegenwoordig zijn, maar de jongens vertelden dat hij mooi begraven is. Onze jongens hadden drie kransen gemaakt. Hij werd gedragen door jongens van zijn sectie, onder

anderen Cor Könst. 's Avonds om 7 uur van wacht gekomen. Nog even in de kantine gezeten en toen naar bed.

Maandag 30 september Vanmorgen op patrouille geweest, een rustig tippeltje van 8 tot 12 uur. Niets gezien van de vijand. Na de middag een paar briefjes geschreven.

Dinsdag 1 oktober Vandaag wegbeveiliging, post haarspeldbocht.

Woensdag 2 oktober Vandaag bij de tandarts geweest. Verder geen nieuws te melden, ik was om 4 uur pas thuis.

Donderdag 3 oktober Vandaag wegbeveiliging, post Sindanglaja. Niets bijzonders te melden.

Vrijdag 4 oktober Voor de middag schietoefeningen gehad. We hebben heel wat afgeknetterd. Van de twintig patronen had ik er zestien in de schijf. Na de middag vier brieven geschreven. Verder geen nieuws. 's Avonds om 7 uur op wacht gegaan tot zaterdagavond 7 uur. De wacht is zeer rustig en kalm verlopen. 's Nachts samen met Cor Könst gelopen. Na de wacht naar een cabaretvoorstelling geweest bij de G.G. Alles eigen maaksel, maar niettemin heel aardig. Ik heb tenminste best gelachen.

Zondag 6 oktober Zondagse dienst vandaag. Om 9 uur naar de Heilige Mis geweest. 's Middags naar een voetbalwedstrijd gekeken.

Maandag 7 oktober Patrouille van 8 tot 12, een eind de Gedeh op. Heel aardig en niet erg vermoeiend. We hebben ook door dicht bos gelopen. Er was natuurlijk niets anders te zien dan een stelletje apen die boven in de bomen lawaai schopten. In de namiddag een briefje geschreven, verder geen nieuws.

Dinsdag 8 oktober Vandaag wegbeveiliging van 7 tot 7, post bij de brug. 's Avonds bij de G.G. naar een film geweest. Er rijden nu filmauto's rond om de afgelegen posten van wat ontspanning te voorzien. Het zijn behoorlijk goede films en het wordt enorm gewaardeerd.

Woensdag 9 oktober Van 6 tot 1 wegbeveiliging voor in totaal drie auto's. Behoorlijk kankeren natuurlijk. Korporaal Makkellie is niet meegegaan, heeft dus dienst geweigerd. Een behoorlijke dauw zal de uitkomst wel wezen. 's Avonds op wacht gegaan, samen gelopen met Cor Könst. Heel prettig.

Donderdag 10 oktober 's Middags om 1 uur van wacht gekomen, 's avonds bij de G.G. naar de film. Er draaiden twee hoofdfilms, een met Tommy Trinder en een van Dr. Moto.

Vrijdag 1 oktober 's Morgens in Tjiandjoer naar de tandarts geweest, maar het was zo druk dat ik niet eens geholpen kon worden. Onverrichter zake naar huis. 's Middags een briefje geschreven en 's avonds bij de G.G. naar de film geweest.

Zaterdag 12 oktober Wegbeveiliging vandaag, van 8 tot 2 uur, post haarspeldbocht. Na de middag een stukje waar-

heid geschreven voor de Aalsmeerder Courant. Ik ben benieuwd of ze het opnemen. 's Avonds even in de kantine gezeten. Vroeg naar bed.

Zondag 13 oktober Zondagse dienst vandaag. Om 9 uur naar de heilige Mis geweest, daarna een brief geschreven aan de familie van Eeden. 's Avonds om 7 uur op wacht gegaan bij majoor Melse op de Baileybrug. Het was een zeer rustige nacht. Hoewel ze daar van tijd tot tijd schieten of met handgranaten gooien, is er nu niets voorgevallen.

Maandag 14 oktober 's Avonds van wacht gekomen, vroeg naar bed.

Dinsdag 15 oktober Vandaag wegbeveiliging van 8 tot 6, post Sindanglaja. Het werd laat, maar pannenkoeken en post maakten een en ander goed.

Woensdag 16 oktober Heden op patrouille, een fijne tippel gemaakt van 9 tot 12. Enorm gezweet, want om 12 uur 's middags staat de zon recht boven ons. 's Avonds bij de G.G. naar een cabaretvoorstelling geweest die door 1-4 gegeven werd. De avond was enorm geslaagd.

Donderdag 17 oktober Vandaag wegbeveiliging van 8 tot 1, post haarspeldbocht. Zeer prettig. Na de middag rust.

Vrijdag 18 oktober Vandaag ben ik jarig. Een heel zootje post gehad, elf stuks maar liefst. In de voormiddag in Tjiandjoer naar de tandarts geweest, een kies laten vullen. Na de middag schrijven en om 7 uur op wacht. Bij ons zusterbataljon zijn elf geweren, een bren en een aantal stens gestolen in de nacht dat die jongens bij ons een cabaretvoorstelling gegeven hadden.

Zaterdag 19 oktober Vandaag enkele brieven geschreven en van 1 tot 3 op wacht gestaan en daarmee is alles gezegd.

Zondag 20 oktober Een vrije dag vandaag. Om half 10 naar de H. Mis geweest. Verder niets te melden.

Maandag 21 oktober Een stuk pijpleiding uit een Europese woning gesloopt voor onze mandikamer (badkamer). Maandagnacht om 12 uur op patrouille gegaan met negen man. Tot de dageraad gelopen maar niets gezien. Toen we op de auto stapten die ons kwam halen had je de poppen aan het dan-sen. We reden goed en wel en toen kwam er een regen van kogels over ons heen. Als razenden vuurden ze op ons. Piet de Rijk heeft de wagen onmiddellijk tot stilstand gebracht. We sprongen er allemaal uit. Wonder boven wonder werd niemand van ons geraakt. Er werd nog even over een weer geschoten, maar zonder uitwerking. Toen alles rustig was zetten we de rit voort. Zodra de auto reed begon het spul opnieuw. Wij schoten terug en toen het weer stil was zijn we niet meer in de auto geklommen. We zijn gaan lopen, terwijl de auto met alleen de chauffeur erin achter ons aan reed. Een aardig grapje op de vroege morgen. We zijn er reusachtig goed afgekomen, wonderlijk gewoon.

Vermoedelijk zijn we beschoten met de wapens die bij I.4 gestolen zijn. We zijn naar huis gegaan en hebben de rest van de dag rust gehad. Een beetje schrijven en slapen, verder niets. 's Avonds het pakketje aangekregen.

Woensdag 23 oktober Vandaag met verlof gegaan tot *maandag 28 oktober*. Het begon goed, onze auto liet Sjoerd Odijk en mij staan. We konden gelukkig met een wagen van I.II R.I. meerijsen. Die ging ook met verlofgangers naar Bandoeng. Het verlof was heel leuk. We hebben bij jongens van I.4 R.I. op een kamer gelegen. Allemaal beste knapen. Eén van die jongens riep de hele dag maar 'Addenoe, addenoe, heb ik gekend met een zeer hoofd, nou heeft-ie een villa en een automobiel'. We hebben ons verlof rustig doorgebracht. We zijn in Tjimahi geweest, in de bioscoop, in het zwembad en in de kantine van de V-Brigade. Lekkere borreltjes à f 0,25. Wel om te betalen dus, verder is alles hopeloos duur. Twee koppen koffie met ijs, twee stukken gebak en twee porties ijs komen tezamen op 7 gulden. Hou je maar vast: een bord erwtensoep kost 2 gulden. Toe maar bultje. Maar ja, je bent maar eens met verlof. De voornaamste straat in Bandoeng is de Bragaweg, een grote winkelstraat in het centrum van de stad. Het liften in Bandoeng ging geweldig goed. We vroegen eens aan een gewone burger met een luxe auto of we mee mochten rijden en ja hoor, omdat we oorlogsvrijwilligers waren. Als we van de 7 december-divisie waren geweest had hij ons laten staan, want dat vond hij opscheppers. In elk geval, wij reden mee en hij bracht ons waar we wezen moesten. Is ons O.V.W.-embleem toch nog ergens goed voor. Het normale leven in Bandoeng is tamelijk goed. Door de hele stad rijden autobussen met vrouwelijke chauffeurs, meest halfbloeden. Er is water en licht, al gaat dat soms 's avonds om 10 uur al uit. Het gebouw waar we in liggen heet 'De rustende strijder'. Een zeer goede naam dus. Het is gebouwd en wordt bestuurd door een zekere mevrouw Koch. Alles is er tamelijk goed in orde, de ligging het eten. Alle lof die er is. In totaal heb ik ongeveer 40 gulden opgemaakt en daarvan komt 20 gulden op naam van een fotoestel dat ik gekocht heb. Het is in Bandoeng heel wat warmer dan in Tjiandjoer. Ik zweet tenminste best. Maar dat is weleens goed, het luie zweet moet er van tijd tot tijd uit. Al met al is het verlof niet onverdienstelijk. Het was ook weleens nodig. Sinds 27 juni had ik geen dag vrij.

Maandag 28 oktober Toen ik thuiskwam na een voorspoedige rit over een slechte weg, heb ik eerst lekker gegeten en daarna de post gelezen: acht brieven in totaal.

Dinsdag 29 oktober Voor de middag op de schietbaan geweest, zeer prettig geschoten met mijn sten. Verder is er geschoten met geweer, bren, antitank- en handgranaat.

Eén van de antitankgranaten ontplofte een beetje dicht in de buurt, zodat luitenant Otten een scherf in zijn arm kreeg. De handgranaten waren afgesteld op vier seconden. Iets te kort, want als er hoog aangelegd werd ontploften ze boven in de lucht. Hartstikke mooi, het leek wel afweergeschut. Na de middag een paar brieven geschreven en 's avonds een spelletje gepingpong in de kantine. Die is nu in de zaal waar ik slaap en zeer gezellig. De muren zijn beschilderd door Kees van 't Woud. Zo lees je: 'diner: amoebensoep met kisten'. Alleen is het jammer dat er zo weinig te krijgen is. Koffie en limonade, dan ben je uitgepraat. Misschien komt er nog eens een borreltje bij.

Woensdag 30 oktober Vandaag wegbeveiliging van 8 tot 12, post haarspeldbocht. Rustig een paar brieven zitten schrijven. Na de middag rust met een spelletje pingpong. 's Avonds om 7 uur samen met Cor Konst op wacht gegaan. Van 7 tot 9 gestaan, daarna mijn dagboek bijgewerkt. Op het ogenblik zit ik te zitten in het wachtlokaal. Dat is 8 bij 3 meter groot. Er staat een tafel in het midden met zeven stoelen er omheen. In de kamer hiernaast geven ze een moordmop muziek weg. Snel en Odijk op gitaar en ukelele. Onze wachtcommandant is Piet Stolk, een fijne kerel die nog van de oude garde is. Hij dateert van de B.S. in Aalsmeer.

Donderdag 31 oktober Het voornaamste feit van de dag is het uitbetalen van onze centjes: f 34,75 in totaal. Van 7 tot 9 op wacht gestaan, verder een zeer rustige dag.

Vrijdag 1 november Vandaag Allerheiligen. Om kwart voor 7 naar de H. Mis geweest. Daarna gegeten en naar Tjiandjoer, naar de tandarts. Die was ziek, dus zijn we onverrichter zake weer naar huis gegaan. Verder geen nieuws te melden, alles rustig.

Zaterdag 2 november Patrouille gelopen van 8 tot half 12. Een zeer prettige wandeling, verder geen nieuws.

Zondag 3 november Geen dienst vandaag. Om half 10 naar de H. Mis geweest, verder een zeer rustige dag.

Maandag 4 november Om 3 uur opstaan vandaag, half 4 eten, 4 uur op de auto's. Een eindje rijden en verder lopen. Er moet een kampong belabberd worden. Na een wandeling van een paar uur door de donkere morgen komen we aan en de kampong wordt omsingeld. Dan gaat het doorzoeken beginnen. Alles wordt volgens plan afgewerkt en aan het eind heeft de vijand twee doden te betreuren, terwijl wij twee karabijnen hebben buitgemaakt. Van onze zijde geen verliezen. We trekken af en om een uur of 10 zijn we weer thuis. De avond wordt verder in de kantine doorgebracht. Reuze gezellig, enorm gelachen. Zolang we nog mensen als Henk van Noort en Henk Stevens hebben draait de zaak wel.

Dinsdag 5 november Vandaag geen dienst, want ik moet

vanavond op wacht. 's Morgens het terrein een beetje opgeknapt. Ook nog een grammfoonplaat overgestuurd gekregen van moeder en Stien. Reusachtig goed.

Woensdag 6 november Vandaag op wacht gestaan met Bert Jacobs. Heel rustig. 's Avonds een lekker borreltje in de kantine gekocht en dansles gehad van Bert. Verder geen nieuws.

Donderdag 7 november Vandaag wegbeveiliging, post Sindanglaja. Heel rustig, niets te melden.

Vrijdag 8 november Heden patrouille, van 's morgens 8 tot half 1. Banjak gelopen, banjak gezweeten, niet veel te melden. Bij de kali-overgang naar Ankeh een weinig vijandelijk vuur ontvangen. Zonder resultaat echter, ook van onze zijde geen succes gehad.

Zaterdag 9 november Wegbeveiliging, Sindanglaja. Niets te melden.

Zondag 10 november Zondagse dienst vandaag, dus lekker niets doen. 's Avonds bij de G.G. naar de film geweest.

Maandag 11 november Van 8 tot 1 patrouille gelopen. In totaal drie gewonden aan onze zijde. Sergeant Redeker en Jaap Koppen werden gewond toen ze terugkeerden naar het kamp. Ze hadden ons weggebracht. Wij zijn gaan tippelen. Bij Anket de kali overgestoken, alles rustig. Door de theeplantages, alles rustig. Maar eensklaps werden we van de overkant vanuit een ravijn beschoten. Het vuur lag behoorlijk goed en dat was niet leuk. Zeilmaker kreeg een kogel door zijn been, juist boven de enkel. Na nog een beetje vuren werd alles weer rustig en trokken we verder, de gewonde tussen twee man in. Nog een heel eind over sawahs kwamen we op een betere weg. We vonden een karretje voor Zeilmaker zodat hij gereden kon worden. Toen we bij de auto's kwamen dachten we dat het leed wel geleden zou zijn maar toen begin de pret opnieuw. We werden behoorlijk onder vuur genomen. Ditmaal raakte er niemand gewond. Na het dekking zoeken ging het meteen voorwaarts en onze tegenstanders trokken terug. Het schieten hield op en we zijn ongestoord naar huis gegaan, behalve dan dat er een enorme regenbui viel die ons lekker natmaakte. Al met al hebben we drie gewonden te betreuren, gelukkig geen van drie ernstig. Samenvattend: er is veel geschoten en na lekker gezweet te hebben zijn we zijknat geregend. Maandagavond om 7 uur op wacht gegaan, samen met Cor Konst. Na een rustige nacht en een nog rustiger dag *dinsdag 12 november* 's avonds om 7 uur van wacht gekomen. Verder niets te melden.

Woensdag 13 november In de loop van de morgen naar de tandarts geweest. De jongens zijn vandaag met zware wapens op patrouille gegaan. Ze hebben een heel eind gelopen en zijn doornat geregend. Zoals ik wel vermoedde hebben ze niets gevonden. Die lui zijn ook

niet achterlijk.

Donderdag 14 november Vandaag wegbeveiliging, post haarspeldbocht. Gezeten van 8 tot 2, toen het ging regenen zijn we een huis binnengegaan. We hebben zitten pandoeren, ik had kaarten op zak. Van de bewoner kregen we thee. 's Avonds naar een cabaretvoorstelling geweest bij de G.G. Het gezelschap was niet slecht. We hebben enorm gelachen, vooral met kapitein Dieperink. Ik en mijn 60 man. Stuk voor stuk werden de hoge heren op een reuze manier te kijk gezet, waarbij onze compagnie uitblonk.

Vrijdag 15 november Patrouille van 8.30 tot 12 uur. Niets gezien, alleen een grote regenbui op ons lazer gekregen. Doornat waren we. Evengoed is de stemming geweldig ondanks het water in onze schoenen.

Zaterdag 16 november Voor de middag een vracht puin gehaald in Sindanglaja om het pad te verharden. Na de middag een paar brieven geschreven. 's Avonds om 7 uur op wacht gegaan met het kameel (Brinkering). Lekker hoor.

Zondag 17 november Van 7 tot 9 op wacht gestaan, daarna naar de kerk geweest en verder voor de rest geen nieuws, totaal niets.

Maandag 18 november Hedenmorgen patrouille gelopen van half 9 tot 12 uur. Niets gezien van de vijand, geen regen gehad, enorm gezweeten. O, o, wat een tocht was het. Klimmen en dalen en maar zweten. 's Avonds bij de GG naar de film 'Undercover' geweest.

Dinsdag 19 november Wegbeveiliging, post vallei. Van 8 tot 2 uur.

Woensdag 20 november Naar de tandarts geweest met de holle kies. Volgende week terugkomen, weer een vrije dag. 's Avonds op wacht gestaan, samen met Leo van de Pal. Van 11 tot 1 en van 5 tot 7 nog 2 uur op wacht gestaan. 's Avonds een lezing van de ritmeester gehad over de toestand hier. Slap gelul.

Vrijdag 22 november Een vrije dag vandaag. 's Morgens een inenting wezen halen tegen tyfus. Een stijve arm is het gevolg. 's Avonds bij de GG naar 'Tot weerziens' geweest, een goede film.

Zaterdag 23 november Voor de middag vrijaf. Een paar brieven geschreven. Na de middag van 12 tot 1 op wegbeveiliging gezeten, post vallei. Verder geen nieuws, alleen nog een pakketje gekregen van de familie van Eeden. Dat is toch altijd welkom.

Zondag 24 november Zondags dienst vandaag. Om half 8 naar de Heilige Mis. 's Middags een voetbalwedstrijd tegen de L.T.D., die door ons elftal met 8-2 werd gewonnen. 's Avonds van 10 tot 2 op wacht gestaan bij de chauffeurs, samen met Leo van de Pal.

Mandag 25 november De hele dag niets gedaan. Een beetje

gepingpong en gekaart, verder niets.

Dinsdag 26 november In de voormiddag een voetbalwedstrijd tussen de manschappen en het kader. Enorm gelachen. De manschappen wonnen de wedstrijd met 4-3. Van 12 tot 2 langs de weg gezeten in de vallei. 's Avonds naar Theo van Lammeren geweest, die was jarig. Lekker een borreltje of zeven naar binnen geslobberd en toen heerlijk naar bed.

Woensdag 27 november Voor de middag naar de tandarts geweest, na de middag ons rantsoen gekregen, te weten 300 sigaretten, zes flesjes Heineken, twee repen, vijf doosjes lucifers, vijf doosjes schoensmeer en vijf stukjes zeep. 's Avonds naar de voetbalwedstrijd Engeland-Nederland geluisterd. Heel aardig, maar de 8-2 nederlaag voor ons was wel een beetje groot. De uitzending begon om 10 uur.

Donderdag 28 november Een prachtige ochtend gehad. Met een dokter naar kampong Tjiwale geweest om de zieken en gewonden te helpen. De loera (dessahoofd) maakte het bekend en werkelijk, uit eigen beweging kwamen ze. Wij gaven de bevolking sigaretjes terwijl we aan de kinderen zuurtjes uitdeelden. De kampongbevolking vergastte ons op djerooks, wat aan onze zijde zeer in de smaak viel. De dokter hielp ondertussen de zieken. Veel malariapatienten en personen met soms afzichtelijke wonden, die met glunderende gezichten de behandeling ondergingen. Toen we weggingen werden we nagewuifd door de groten en nageschreeuwd door de kinderen. Een ochtend die voldoening gaf. De dokter is hier nog niet lang. Hij is vanuit Nederland uitgezonden en heeft een grote praktijk in Wassenaar. 's Avonds samen met Lou Blij op wacht gestaan van 7-9 en van 1-3.

Vrijdag 29 november Op wacht gestaan van 7-8 en van 10-11. De rest van de dag vrijaf. Geen nieuws.

Zaterdag 30 november Van half 12 tot 4 uur in de vallei op wegbeveiliging gezeten. Geen nieuws.

Zondag 1 december Zondagse dienst vandaag, dus nietsdoen. Om half 10 naar de H. Mis geweest. 's Avonds bij de Baileybrug van half 8 tot half 12 in hinderlaag gelegen. Geen zak gezien, alleen een bui regen op ons kop gehad. Gelegen met Lou en Floor de Mooy. Bij majoor Melse geslapen tot half 6.

Maandag 2 december Niets te melden. 's Middags naar een voetbalwedstrijdje gekeken tussen onze compagnie en de ondersteuningstroepen. Uitslag: 6-2 ten nadele van ons.

Dinsdag 3 december Niets te melden. De hele dag geen zak uitgevoerd. 's Avonds gepandoerd met H. Vadelaar, G. Verhoef en J. v.d. Burg.

Woensdag 4 december Van 8 tot 12 samen met Hans Slottje op wegbeveiliging gezeten in de haarspeldbocht.

Donderdag 5 december Sinterklaas vandaag, hartstikke mooi. In de voormiddag kwam de dominee als Sint Nicolaas verkleed in de kantine. Zwarte Piet gaf aan iedereen een reep en een hand zuurtjes. 's Avonds was er een cabaretvoorstelling van circus Coors, die zeer geslaagd mag worden genoemd. Het slot van de avond was nog het mooiste. Toen we na de cabaretvoorstelling thuishkwamen werd er gratis BOLS geschonken, wat zeer gewaardeerd werd. Ik heb er een stuk of zes naar binnen gespoeld, maar ik kon echt nog niet gek doen. Ik heb alleen maar enorm gelachen om degenen die wel gek deden. En er werd gek gedaan! Sjoerd Odijk, Chris van Duffelen, Piet Hartendorp, Henk Stevens, D. Starink en Henk van Noort, die altijd al gek doet ook als hij normaal is, gaven de toon aan. Wat een sport. Toen de luitenant binnenkwam ging hij meteen op de schouders en werd de hele kantine rondgesjouwd onder luid hoera geroep. De goede man kreeg tranen in de ogen van ontroering en gelastte dan ook direct de patrouille voor de volgende dag af. Om 12 uur werd de zaak beëindigd en hoe groot de rommel ook was, in tijd van een zucht was alles rustig. Ik kan wel zeggen dat ik goed geslapen heb.

Vrijdag 6 december De hele dag rust vandaag, dus nietsdoen. 's Avonds samen met Cor Könst op wacht gegaan. Gelopen van 11 tot 1 en van 5 tot 7. Alles rustig natuurlijk.

Zaterdag 7 december Vanmorgen met de dokter naar de kampong geweest. Veel zieken waren er niet, iedereen werkte op de sawahs.

Zondag 8 december Een rustige dag, niets bijzonders. Maar tegen de avond wordt het linker. Bloedlink zelfs. De wacht is verdubbeld en we hebben proefalarm gehad. Het is weer eens enorm link. Ze hebben het maar liefst over een man of tweehonderd. Nou, dat zou wel leuk zijn. Voorlopig ga ik slapen. Vriezen we dood, dan vriezen we dood. Als ze gaan schieten hoor je het wel. Ik ben weer ordonnans. Goeienacht.

Maandag 9 december Er is natuurlijk niets gebeurd vannacht, alles bleef kalm. Verder zijn we op patrouille geweest van 7 tot 11 uur. Toen hebben we ook niets gezien, geen extremist te bekennen in de wijde omtrek. Verder voor de rest een rustige middag.

Dinsdag 10 december Een rustige dag vandaag. 's Avonds op wacht gegaan samen met Joop Ensing.

Woensdag 11 december Geen nieuws. 's Avonds van wacht gekomen. Er was geen zak te beleven.

Donderdag 12 december Voor de middag op patrouille geweest. Een prettig eindje gewandeld, tot ons knieën door het water, maar geen vijand gezien. In de namiddag kwam er plotseling alarm. Een paar jongens van ons waren gaan jagen en die zouden omsingeld zijn door extremisten.

Wij er als de wind heen. In een oogwenk zaten we op de auto's en in de stromende regen gingen we naar het slagveld. Maar het was loos alarm. Toen we er kwamen was er niets aan de hand. De heren hadden op een bus staan schieten omdat ze geen varkens zagen. Bij de jagers was korporaal Koik. Het alarm werd geslagen door majoor van A. Er was dus niets loos maar wij hadden wel een nat pak.

Vrijdag 13 december Wegbeveiliging van 12 tot 4 uur met Cor Könst, post vallei. 's Avonds naar de G.G. geweest, de Prins Bernhard Kapel speelde voor ons. Een reuze prettige avond gehad. De jongens speelden zeer goed en dat werd door ons dan ook zeer gewaardeerd. Kees de Bok was er bij vertegenwoordigd, wat heel aardig was (de mascotte van de Prins Bernhard Kapel is een bok). Een jofel stelletje jongens, ook O.V.W.-ers, dus van onze stand. Een hele eer om naar zo'n concert te mogen luisteren en voor die jongens een eer om voor ons te mogen blazen.

Zaterdag 14 december De vlag hangt vandaag halfstok. Harm Kamp, een fijne kerel, bijgenaamd opa, is bij een auto-ongeluk om het leven gekomen. Tussen Tjiandjoer en Patjet kreeg zijn chauffeur een flauwte waardoor hij de macht over het stuur verloor. Met het noodlottige gevolg dat de auto in een ravijn reed. Kamp kwam onder de auto terecht en was waarschijnlijk op slag dood. Enkele andere inzittenden waren zwaar gewond, onder anderen Dirk van der Schaaf en een Chinees. Het is een zwarte dag, maar zo is nu eenmaal het leven. Harm was getrouwd en had een kind. Het hele bataljon voelt dit als het verlies van een der beste kameraden.

Zondag 15 december Om half 8 naar de H. Mis geweest. Om 10 uur naar Tjiandjoer voor de begrafenis van Harm Kamp. Van de V.P.A. (Verband Plaats Afdeling) ging de stoet langzaam naar het kerkhof, voorafgegaan door vijf tamboers van de Prins Bernhard Kapel. Zij hadden zich daar vrijwillig voor opgegeven. Aan de groeve spraken kapitein Diepering, Luitenant Van Lingen en de dominee. Deze bedankte de tamboers voor hun spontane aanmelding, waarna de tamboer-maitre ook enige woorden van medeleven sprak. Zij zijn ook O.V.W.-ers en voelen zich met ons verbonden. Na de krans-leggingen was de plechtigheid ten einde en gingen we op de auto's terug naar huis. Na de middag gaf de kapel een concert bij de G.G., wat zeer geslaagd is. 's Avonds hadden we tot slot nog een filmvoorstelling bij de G.G. De film heette Tahiti Honey en was tamelijk goed.

Maandag 16 december In de afgelopen nacht van 10 tot 2 op wacht gestaan bij de chauffeurs. Niets bijzonders te melden, verder een rustige dag. In de avonduren zijn we geconsigneerd. Later wordt bekend gemaakt dat we

's nachts om 2 uur op pad zullen gaan naar een kampong waar een man of dertig moet huizen. Vlug naar bed dus, want het is weer vroeg dag.

Dinsdag 17 december 's Nachts om half 1 opstaan, om 2 uur gaan we lopen. Hetzelfde als alle voorgaande keren, behalve dan dat het nu enorm heeft geregend. Het is spekglad. Tegen de ochtendschemer komen we bij ons doel aan. Dat is bijna geheel verlaten, hoewel alles er op wijst dat ze nog maar net weg zijn. In elk geval is het voor niets. We vinden één karabijn en een zootje patronen. Er is niet veel geschoten en op ons is helemaal geen schot gelost. We vinden een Javaan wiens schedel geheel gekleefd was. De man is natuurlijk goed dood. Het is niet door een van ons gebeurd. Heerlijk uitgeput komen we om 10 uur in de voormiddag weer terug. Wat een werk, wat een werk.

Dinsdag 18 december Van 8 tot 12 wegbeveiliging, post vallei. Samen met Ensing.

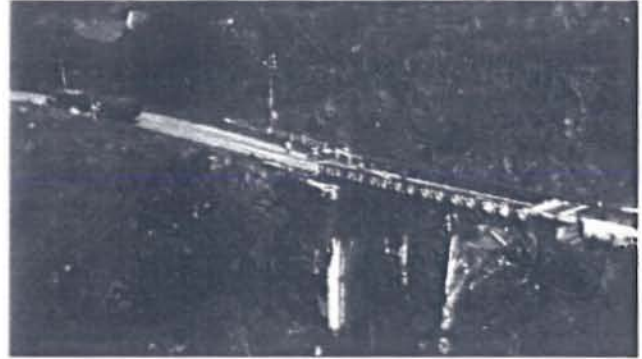
Donderdag 19 december Van 8 tot 12 patrouille gelopen, een eindje de Geden op, naar kampong Koenig Poetri. Best gezweten. 's Avonds op wacht met Cor Könst.

Vrijdag 20 december Op dezelfde plaats waar Harm kamp verongelukt is, is nu dokter Roda in het ravijn gereden. Hijzelf kwam er tamelijk goed af maar de naast hem zittende Pieterse is met zware verwondingen naar de V.P.A. gebracht, waar hij later overleden is. Geruchten doen de ronde dat de dokter veel te hard reed toen het ongeluk gebeurde. Ook zijn er geruchten dat we naar kampong Tjiwale gaan verhuizen. Uit de brand hoor, ik blijf liever in Patjet. Maar daar vragen ze niet naar.

Zaterdag 21 december Vandaag is Pieterse begraven in Tjiandjoer. Voor de middag in Tjiwale gezeten. Er moeten huizen worden afgebroken om ruim zicht te krijgen. Volgens plan zouden we er morgenochtend heen trekken, maar het zal vermoedelijk enkele dagen uitgesteld worden.

Zondag 22 december De afgelopen nacht zijn de huizen waar we in Tjiwale in moesten wonen door peloppers (indische militairen) in brand gestoken. Toen we er vanmorgen gingen kijken vonden we alleen puinhopen. Onmiddellijk hebben we andere huizen gezocht en daar zijn we dan in de loop van de dag ingetrokken. Twee huizen, een voor de staf en een voor het tweede peloton. We zitten op rozen, al is er geen elektrisch licht, we hebben behoorlijk water. De jongens van het eerste peloton, T. van de Elst, R. Snel, H. Huigen, Van Gils, v.d Bogert, P. Harderman en G. Nieuwenhof heb ik gedag gezegd. Nu lig ik weer bij P. Duiniveld, S. Odijk, T. Woertman en Kuijk. Het zal wel weer rollen, al is het hier een afgelegene kampong. Een slechte dag gehad.

Maandag 23 december De nacht is kalm verlopen. In de

Bayliebrug, Tjimatjan

op de schietbaan, theefabriek Tjikoner

de auto van de luit

bij de auto's, terug van patrouille

*als schutter,
met Thijs Buis als chauffeur en Piet Duinesveld als helper*

in de wortelboom

op de rots

Lembang

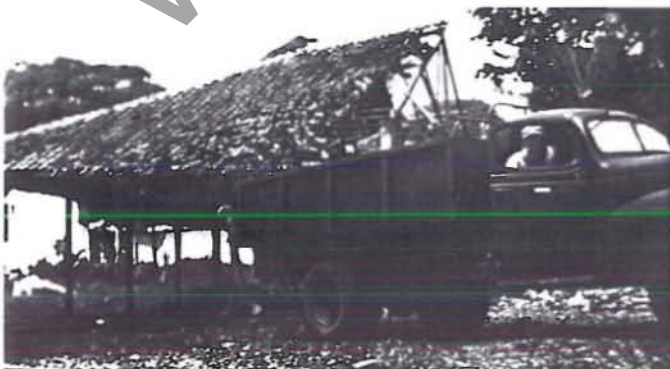
met het rode kruis op pad

rust tijdens een patrouille

ook "de neus" mocht op de foto

ontrekken van een hut voor het brandhout

aan de kant van een rijstveld

voormiddag hard gewerkt aan de verdediging. Na de middag, om kwart over 4, werd de aanval op ons ingezet. Na enig geschiet en merdeka (vrijheid) geroep begon het, maar de aanval werd afgeslagen. Later kwam er steun van de S-compagnie met mortieren en carrier. Er is flink gepaft en het is een ellendige rotbende. De verbinding zit aan het hoofdeind van mijn bed. Verbinding is de man die met zijn toestel morse seint naar het hoofdkwartier. Wij noemen hem 'Baby Moerland' omdat hij zo klein is. De nacht is grotendeels wakend doorgebracht. Ik heb van 's middags 4 tot 's nachts 12 uur op wacht gezeten, toen geslapen tot 3 uur en daarna weer tot 6 uur op wacht gestaan.

Dinsdag 24 december Na 6 uur enkele huizen in brand gestoken, daarna gegeten en toen op patrouille tot 12 uur. Een eind getippeld, maar helemaal niets gevonden. Het mortierbombardement op Tjwale Peuntas heeft vijf doden en een paar gewonden gekost onder de burgerbevolking. Van de extremisten geen spoor te bekennen. Overigens hebben ze op veel plaatsen van ons bataljon aanvallen gedaan. De aanval op ons is met ongeveer tweehonderd man uitgevoerd. Vanmorgen hebben we ook de Niwin (Nationale Inspanning Welzijnsverzorging Indonesië-Nederland) pakketten gehad plus 300 sigaretten. Tijd om te schrijven is er niet. Na de middag even gerust en 's avonds op wacht van 10 tot 12 en 's morgens van 4 tot 6 uur. Deze morgen is er een auto van ons met klewangs aangevallen. G. van der Laan is nogal tamelijk toegetakeld. Overigens is alles rustig.

Woensdag 25 december Vandaag is het kerstmis. We merken er niet veel van. Om half 9 heeft de pater een Heilige Mis opgedragen en daarna zijn we weer aan het werk gegaan. Bomen en huizen omver halen om schootsveld te krijgen. De dag is rustig verlopen. 's nachts van 2 tot 4 uur op wacht. Omdat we met maar veertig man zijn moet iedereen op wacht, ook de chauffeurs, administrateur Woertman, fourier Bloemer en de koks. Het is de hele dag rustig geweest. Hier en daar wordt een schot op een auto gelost, maar verder niet. Toch is de hele zaak nog in alarmtoestand. Niemand mag met verlof.

Donderdag 26 december De afgelopen nacht van 2 tot 4 uur op wacht gestaan. Alles is rustig. In de voormiddag gewerkt aan een bunkertje dat nu picobello voor elkaar is. Vanmiddag hadden we een beste maaltijd: kippensoep, verse aardappelen, bonen en pudding. De kippen, bonen en aardappels komen uit de kampong die nu geheel verlaten is.

In de namiddag niet veel gedaan 's Avonds van 6 tot 8 op wacht gestaan. Na veel gezeur over baboes (dienstbodes), die hier eerst niet wilden komen, is het nu zover dat er weer kleren gewassen worden.

Vrijdag 27 december De afgelopen nacht van 2 tot 4 uur op wacht gestaan. Alles was rustig. In de voormiddag meegeholpen om enige bomen te laten springen, samen met majoor van 't Schip, die de baas is van het spul. Hartstikke mooi. Ook hebben we het terrein rond het gebouw opgeknapt, zodat het nu een nette boel is. Na de middag enkele brieven geschreven, verder niets uitgevoerd.

Zaterdag 28 december Bijna de hele dag aan een stelling gewerkt waar een Vickers op komt. Op het ogenblik hebben we twee van die apparaten, een Vickers en een Colt. We hebben behoorlijk gewerkt met de sectie Kolk en banjak gezweten. 's Avonds van 6 tot 8 met het kameel op wacht gezeten. Verder geen nieuws.

Zondag 29 december De afgelopen nacht is de telefoonlijn naar Tjipanas doorsneden. Er zijn een paar schoten op ons kamp gelost en een paar handgranaten geworpen die op honderd meter afstand vielen. Om half 8 naar de Heilige Mis geweest in Tjipanas. Van 10 tot 12 uur op wacht gestaan en van 4 tot 6 boven uit het raam, gewa-pend met een veldkijker. Een pracht van een uitkijkpost. In de verste erten was er niets te zien.

Maandag 30 december Vandaag aan de Vickers-opstelling gewerkt met F. Kolk en H. Adelaar, zeer prettige werkers. Om 3 uur heerlijk wezen baden in de kali. Verder een paar brieven geschreven. We hebben het hier al weer aardig voor elkaar, behalve wanneer je iets groots moet doen. Dan moet je boven een slootje zitten en je aan een boompje vasthouden, anders lazer je achterover. Maar we leven vrij en we leven blij, dus laat de katjes maar pi De zolder is dicht, verder geen nieuws.

Dinsdag 31 december De laatste dag van het jaar. Er is niet veel van te merken. De hele dag gewerkt aan de bunker. Het dak schiet al op, het wordt nu wat. In de ochtend van 4 tot 6 op wacht gezeten met H. Makkellie. Niets te melden. Die lui laten zich niet zien, misschien dat ze nog eens komen, maar zeker is het niet. De oudejaarsavond is rustig verlopen. Van 8 tot 10 op wacht gezeten met Cor Konst. Om 9 uur hoorden we een paar klappen, waarschijnlijk een poging om een brug in de lucht te laten vliegen. Ze zoeken het maar uit, we gaan na de wacht naar bed. Met het gevolg dat we oud en nieuw slapend gevierd hebben. Drank werd er toch al niet geschonken. Dat mocht niet, wat ook zeer begrijpelijk is. In elk geval beginnen we morgen een nieuw jaar. Een zalig uiteinde en een voorspoedig 1947. Soeda (genoeg)

1 januari 1947

Het nieuwe jaar is ingegaan, het oude is uit de laan.

We beginnen met frisse moed, net zo lang als het moet.

Nieuwjaarsdag niet gewerkt. Om half 10 naar de H. Mis geweest, dus het nieuwe jaar goed begonnen. Het

vermoeden dat de brug naar Tjipanas was opgeblazen werd gedeeltelijk bevestigd. Er was inderdaad een poging gedaan, maar hoewel er een gat in het wegdek zat, was de brug zelf nog intact. Koelies hebben het gat volgegooid. Verder is de namiddag prettig verlopen. Majoor Vaart en onze kok Santema hadden een aardig borreltje op en waren reuze in de weer. 's Avonds deed de luit mee met de hokipoki, daarna stak hij een speech af. Alles rustig, geen nieuws aan het front.

Donderdag 2 januari Vandaag de bunker afgemaakt met Frans en Han. Het bouwwerk draagt de naam KoReA. Sergeant Redeker heeft met bommen zagen een ongelukje gehad. Hij heeft een tik gekregen. Zijn neusbeentje is gebroken en hij heeft een hersenschudding. Voor de rest geen nieuws te melden.

Vrijdag 3 januari In de ochtend even met de luit in Patjet geweest. Verder een beetje gewerkt en voor de rest geen nieuws.

Zaterdag 4 januari In de ochtend van 4 tot 6 uur op wacht gestaan, samen met Kuyk. Daarna patrouille gelopen: Tjwale Peuntas, Pasir Hoeni, Nagarak werden doorlopen. Prettig gewandeld, niets gezien. 's Avonds is er een schot op Buys gelost. Ook die schutter is niet gevonden.

Zondag 5 januari De afgelopen nacht van 2 tot 4 uur op wacht gestaan; geen bijzonderheden. Om half 8 naar de H. Mis geweest. Voor de rest een zeer rustige dag gehad. 's Avonds van 6 tot 8 uur op wacht gestaan met Juul Wesselink. Niets te melden.

Maandag 6 januari Vandaag uitkijkwacht, op zolder uit een gat vandaan. Hoe je ook kijkt met de kijker, al kijkende zie je nog niets. Een rustige dag.

Dinsdag 7 januari De afgelopen nacht van 2 tot 4 uur op wacht gestaan met Juul. In de voormiddag een fijne patrouille gelopen naar Tjinanka. Over de kali heen, een tamelijk zwaar tochtje. Helemaal achteraan gelopen en best gezweet. Er was niets te zien. 's Avonds naar de mobiele film geweest bij de G.G. Ze draaiden 'De Zeehaviken', een behoorlijk goede film over Engelse kapers.

Woensdag 8 januari In de ochtend van 4 tot 6 op wacht gezeten met Juul. Verder de hele dag niets uitgevoerd. Alles is rustig.

Donderdag 9 januari Voor de middag patrouille gelopen via Soekanankali en Tegalakoer. Prachtig mooi, nergens tegenstand, voor de rest geen nieuws. Alles draait goed en de stemming is uitstekend. 's Avonds met de luit, A. Koning en W. Bloemer zitten klaverjassen.

Vrijdag 10 januari Niets te melden vandaag. 's Avonds van 6 tot 8 op wacht gezeten met Visarius. Geen zak te beleven verder.

Zaterdag 11 januari In de ochtend een zware patrouille

gelopen. Berg op, berg af, vreselijk, nog voorbij K. Moending en Tjimaka. Het was een buitengewoon zware tocht, de zwaarste patrouille die we tot nu toe gelopen hebben. De natuur was schitterend. Gelukkig ben ik nogal fit, zodat ik geen last of nadeel van zo'n tocht ondervindt. Maar je moet hier wel van staal zijn. We hebben gelopen van 8 tot 2 uur. Na de middag rustig gerust. 's Avonds van 8 tot 10 op wacht, weer met Loet Visarius. Voor de rest geen nieuws.

Zondag 12 januari Om half 8 naar de Heilige Mis geweest. Voor de middag nog een paar brieven geschreven. Er is hier niet veel meer te doen, alles is rustig. Van 10 tot 12 op wacht met Loet, verder slapen.

Maandag 13 januari Geen nieuws vandaag, rustig gerust en vroeg naar bed, want ik moet van 12 tot 2 op wacht. Een gebroken nacht dus.

Dinsdag 14 januari Vanmorgen op patrouille geweest. Langs Tjikanjere, Koaloesoep, Nagerak en via Tjiwale Peuntas weer naar huis. De loera van Koaloesoep was bij ons en die heeft hier en daar de bevolking toegesproken, wat een goede uitwerking heeft. In Koaloesoep werden we gastvrij onthaald op bananen, katjangs, manga's en thee. Het was een mooie tocht. Om 12 uur waren we weer thuis, waar het eten al wachtte. In de middag gerust, wat we wel verdiend hebben, want het was een hele tippel en de zon was warm. 's Avonds naar het cabaretgezelschap van Barendsen geweest. Het was heel aardig.

Woensdag 15 januari Vandaag niets te doen. 's Nachts van 2 tot 4 op wacht gezeten met R. v.d. Berg. Vandaag is onze nieuwe kantine in gebruik genomen.

Donderdag 16 januari In de ochtend van 4 tot 6 uur op wacht gezeten met Pedro (Pietje Duiniveld). In de voormiddag een beetje aan de weg gewerkt. Op Sindanglaja een paar vrachten puin gehaald om in de gaten te storten. De weg knapt er lekker van op.

Vrijdag 17 januari Voor de middag op patrouille geweest, zo'n beetje in de buurt van Koenig Moering. Het was een prachtig mooie tocht door zeldzaam mooie natuur. Geen bijzonderheden. 's Avonds van 6 tot 8 op wacht gezeten.

Zaterdag 18 januari Een paar vrachten puin gehaald op Sindanglaja. De weg knapt al lekker op. Het is niet erg leuk als je alles zelf moet doen, maar we hebben eer van ons werk. Na de middag niets gedaan. 's Avonds van 8 tot 10 op wacht met Pedro.

Zondag 19 januari Om half 8 naar de Heilige Mis. Voor de rest geen nieuws, alles is rustig. 's Avonds van 8 tot 10 op wacht met Pedro.

Maandag 20 januari Vandaag aan de weg gewerkt. Er is nog banjah puin en dakpannen van afgebrande villa's. Na de middag rustig gerust. 's Avonds van 10 tot 12 op wacht.

Dinsdag 21 januari In de ochtend op patrouille. Een

prettige wandeling gemaakt en niets te melden. 's Avonds is de bevordering van onze 1e luitenant tot kapitein afgekomen.

Woensdag 22 januari Voor de middag aan de weg gewerkt. Na de middag kwam Schults tot de ontdekking dat zijn geweer weg was. Niet zo prettig, en hoe er ook gezocht is, het ding bleef weg. We vermoeden dat een kleine jongen die een paar dagen bij ons gewerkt heeft, ermee vandoor is gegaan. Hij is ineens spoorloos verdwenen. Het is een rotgeval, maar er is niets aan te doen.

Donderdag 23 januari In de voormiddag op patrouille geweest. Een prettige wandeling, maar niets te beleven. De tocht ging via Goeling Moening en Tjinaska, een prachtige natuur. Het zoekgeraakte geweer is nog niet terug. Een raadselachtig geval. In de namiddag heerlijk niets gedaan.

Vrijdag 24 januari Voor de middag de vier wrakken van auto's weggehaald die bij de keuken in de sawah lagen en een schuilplaats waren voor massa's ratten. Het ging lekker vlot en we waren er vroeg mee klaar. Het geweer van Schults is terecht. Het is op het terrein bij de G.G. gevonden, waar het was achtergelaten door een van onze jongens. Niet door Schults zelf. Onze uitkijktoren is nu klaar. Hij is veertien meter hoog, dus hebben we ruim zicht.

Zaterdag 25 januari Vanmorgen op patrouille geweest tot ver voorbij Tjikanjare. Het terrein was tamelijk vlak, maar wel zwaar. We gingen over Koealoeop terug, alwaar we overladen werden met djamboes, een vrucht die goed smaakt op patrouille. Na de middag kwam Wim Buskermolen op bezoek uit Buitenzorg. Erg leuk om een oude bekende te ontmoeten. Een gezellig middage gehad en 's avonds zitten klaverjassen.

Zondag 26 januari Om half 8 naar de H. Mis, waarna Wim Buskermolen de reis naar Buitenzorg weer aanvaardde. Op het ogenblik is het 6 uur en de brens worden ingeschoten. Dat is elke avond verplicht. Zo'n drie schoten per bren, een aardig tijdslein.

Maandag 27 januari Een beetje aan de weg gewerkt vandaag. Verder geen nieuws.

Dinsdag 28 januari Voor de middag op patrouille, weinig bijzonderheden. Onderweg moesten we een kali oversteken. Sommigen liepen door de kali, anderen gingen via een boomstam die over de kali lag. Leuk was, dat Ensing zijn evenwicht niet kon bewaren en met een grote sprong van de boomstam in de kali moest springen. Onder luid gelach van diegenen die al in de kali waren. Ik liep wel over die stam. Punt uit.

Woensdag 29 januari De hele dag niets gedaan. In de avond van 8 tot 10 uur op wacht gestaan. Morgen zal het wel zweten worden.

Donderdag 30 januari Half 5 opstaan, 5 uur eten, 6 uur op pad. Een moordend zware dag is het geworden. Van 6 tot 9 hebben we door zwaar terrein gelopen. Heuvel op, heuvel af. Even gerust en toen verder tot over elven. Door een bos waar je tot over je enkels in de modder zakte. Vreselijk gewoon. Ik liep achter de kapitein en als die in een groot moddergat trapte, kon ik er langs lopen. Niettemin, de vieze natte klei zat al gauw tot boven onze knieën. Tot 12 uur werd er toen grote rust gehouden om te eten enzovoort. Toen ging het met een grote boog zoetjes aan op huis aan. Van de kaart klopte niets, zodat we op de gis moesten lopen en de weg nogal eens kwijtraakten, wat niet prettig was. Het moesten hele stukken omlopen. We moesten een geweldige helling beklimmen en we waren de weg kwijt, dus zo maar naar boven. Door struikgewas en alles. Ik heb een hele poos vooraan gelopen en dat viel niet mee. Maar ik voelde me goed, dus zocht ik een begaanbaar pad. Die beklimming heeft twee uur geduurd, want enkele jongens konden niet meer. Toen we eenmaal boven waren was het ergste leed geleden. Boven gekomen maakte ik het tinnetje bier open dat ik in mijn zak had en dat smaakte prima. Een veldfles heb ik nooit bij me. Om 6 uur kwamen we thuis na een tocht van 22 kilometer. Thuis aangekomen werd ik gefeliciteerd met mijn eerste-klasschap, ingaande 1 februari. Er zijn nog heel wat meer promoties. Ook Cor Konst wordt eersteklasser.

Vrijdag 31 januari Eerst geld gehaald, f 51,-, toen de jeep van de baas opgeknaapt met Kuyk. Voor de rest niets uitgevoerd. 's Avonds geklaverjast en 's nachts van 2 tot 4 op wacht samen met Hoebe, een gezellig oud wijf van het derde peloton.

Zaterdag 1 februari Niets uitgevoerd vandaag, een vrije dag gehad. 's Avonds een paar borrels gepikt op Kuyk z'n streep. Toen nog van 10 tot 12 op wacht met Hoebe en de dag was weer om.

Zondag 2 februari Om half 8 naar de H. Mis. Daarna de hele voormiddag gezellig geklaverjast met de kapitein, Buys en Odijk, onder het genot van een borreltje.

Maandag 3 februari Geen nieuws, geen zak uitgevoerd.

Dinsdag 4 februari Ook geen nieuws.

Woensdag 5 februari Vandaag op patrouille geweest, een lekkere tippel gemaakt langs Koeling Moening en Tjinanka. Best gezweten, maar dat mag niet hinderen.

Donderdag 6 februari Met Kuyk samen de jeep van de baas schoongemaakt. Voor de rest geen nieuws.

Vrijdag 7 februari Op patrouille geweest van 8 tot half 2. Een roteind gelopen in de bloedhete zon. Het was een zware sport, tot Tjikakoeroean en terug, langs een steil paadje waar je jezelf aan bomen en struiken omhoog moest trekken. Niets te zien, alles is rustig.

Zaterdag 8 februari Niet veel te melden. In de namiddag een eindje getoerd met de kapitein de jeep, met een enorme snelheid langs de slechte weg. Als je omkeek zag je niets anders dan een grote stofwolk. Drie onschuldige kippen werden het slachtoffer. Morsdood bleven ze op de weg liggen.

Zondag 9 februari Half 8 naar de Heilige Mis. Voor de rest geen nieuws. De jagers hebben weer drie zwijnen geschoten, dus weer aan de karbonade. Best eten, al is het dan ook wild vlees.

Maandag 10 februari Niets te melden, de hele dag geen zak uitgevoerd. Ook wel eens aardig voor een keer.

Dinsdag 11 februari In de voormiddag een partijtje voetbal gespeeld. Een elftal van de staf tegen een elftal uit de verdere compagnie. De opstelling was als volgt:

Sontema

Buys Kollaart

Koning Turk De Graaf

Rekelhof Coors Odijk Kuyk Schults

Wij wonnen de wedstrijd met 4-3. Het is anders maar een slecht werk. Je kan nog beter een grote patrouille lopen. Toen we thuis waren kwam plotseling het bericht dat we in moesten pakken, morgenochtend om 8 uur verhuizen. Heel niet prettig. We zitten hier goed en er is net een feest georganiseerd. Kinderen uit de omliggende kampongs zouden een optocht houden en overal zijn de kampongbewoners bezig met versieren. Wel een bewijs dat we hier gezien zijn. Die mensen hebben door onze compagnie gezien wat voor zegen de Nederlandse troepen kunnen brengen. Voor die mensen is het te hopen dat ze vlug weer andere troepen krijgen, en liefst O.V.W.-ers. Die kunnen beter overweg met de bevolking dan dienstplichtigen. De bevolking leeft zeer rustig sinds wij hier zijn, terwijl ze daarvoor steeds werden bezocht door rondtrekkende bendes. Na de aanval op de tweede dag dat we hier waren, is er geen schot meer gevallen. De heren zijn uit de hele omtrek vertrokken. Waar we heengaan is nog niet bekend, maar dat zien we wel weer. Ik hoop niet dat we naar de een of andere grote stad gaan. Daar voel ik niets voor en bijna niemand van ons. Maar we zien wel wat de toekomst brengt. We hebben hier een prettige tijd gehad en we gaan weer rustig verkassen.

Tjibeber 12 februari - 27 juli 1947

Woensdag 12 februari Om 5 uur in de ochtend opstaan en inpakken. Door de vele keren dat we dat al gedaan hebben, is het een kleinigheid geworden. Onze barang is

dan ook zo ingepakt en op de auto geladen. Er is bekend gemaakt dat we naar Tjibeber gaan, zo'n 35 kilometer hier vandaan. Het ligt 17 kilometer ten zuiden van Tjiandjoer. Om 8 uur vertrekt onze compagnie met de carriers. Wij worden in Tjiwale afgelost door de eerste compagnie. Een geluk voor de bevolking, die bijna met tranen in de ogen staat als wij vertrekken. Naar Tjibeber rijden is maar een ogenblik werk. Daar moeten we wachten op de jongens van I-II R.I., die op deze post gelegerd waren en bezig zijn met inpakken. Dat gaat ook snel en al spoedig zijn we weer geïnstalleerd. De pelotons liggen ver uit elkaar. Wij liggen met de staf in een behoorlijke villa. We hebben een enorme ruimte tot onze beschikking. Ik lig samen met Sjoerd Odijk op een grote kamer. De administratie is naast ons en daar staat een radio, dus dat is helemaal krent.

Het kampement is vrij groot en er zijn heel wat wachtposten. We zitten hier tussen de heuvels in, niet zo erg ver van de demarcatieline af. De T.R.I. zit niet ver bij ons vandaan. Het is heel wat warmer dan op onze vorige posten, maar dat went wel weer. Ik vind het allang goed, alleen is het jammer dat Luitenant Otten ook bij ons ligt. Ik mag die knaap niet erg. Zo zitten we in ons nieuwe home, rustig en kalm. De tijd zal leren wat het hier wordt. Van tijd tot tijd is er kans op enige afwisseling, maar veel zal het niet zijn. Alles draait normaal. 's Morgens de kok in Tjiwalen, 's middags prima belegd brood in Tjibeber en 's avonds een beste warme maaltijd.

Donderdag 13 februari Een rustige dag vandaag. Voor de middag wat rommel verbrand, na de middag een beetje gesport, badminton en voetbal, 's avonds op wacht gegaan. Van 12 tot 6 uur aan een stuk op wacht gestaan met W. Bergman. Het was een hele ruk, maar het kwam toch om. *Vrijdag 14 februari* Voor de middag geslapen, na de middag een potje, badminton en voetbal. 's Avonds een paar brieven geschreven bij de radio. Baden doen we boven op dak.

Zaterdag 15 februari Vandaag vieren we het eenjarig bestaan van de W-Brigade. We hebben allemaal een oorkonde gehad, waar ik niet veel belang in stel. Misschien over dertig jaar wel. Er waren sportfeesten in Tjiandjoer. Ik nam als enige van 2-4 deel aan de ronde van Tjiandjoer en ben daarom al gauw uitgevallen. Laat ze het heen en weer krijgen. Onze vier lopers op de honderd meter zijn er ook gauw mee afgenoekt. We zijn, na eerst nog een fles spuit-water leeggedronken te hebben bij een Chinees, zoet naar huis gegaan. Voor de rest geen nieuws. Het is op het ogenblik half 8. Zojuist Kuyk een sigaret toegeworpen en laat nu de katjes maar piesen, de zolder is dicht, wat wou je.

Zondag 16 februari Niet veel te melden vandaag, alles is

rustig. Om 4 uur 's middags heeft de pater de H. Mis gelezen in de rijstpellerij die niet draait. Een afdeling van dit gebouw doet dienst als bioscoop of toneelzaal. Banjak ruimte.

Maandag 17 februari Niets te melden. 's Avonds om 6 uur op wacht gegaan tot dinsdagavond 6 uur. 's Nachts gestaan van 10 tot 2 uur met J. de Graaf.

Dinsdag 18 februari Nog vier uur op wacht gestaan, maar dan alleen. Als enige afwisseling verschenen dinsdag voormiddag, toen Ensing op wacht zat, vijf personen die met een witte vlag zwaaiden. Ze bleven netjes voor de prikkeldraadversperring op de weg staan. Ensing riep de wachtcommandant en R. v.d. Berg stapte naar de heren toe om te zien wat er loos was. De heren spraken alle vijf goed Nederlands en bleken officieren van de T.R.I. te zijn, die besprekingen moesten voeren met Overste Van Gulik in Tjiandjoer. Ze hebben even met Coors gepraat, waarbij bleek dat een van hen voor de oorlog samen met de kapitein in Bandoeng op de H.B.S. had gezeten. De heren zijn naar Tjiandjoer gebracht en na de besprekingen zijn ze heel netjes teruggewandeld naar hun eigen zootje, een kilometer of wat bij ons vandaan.

Vandaag is een nieuwe oranjetelg geboren, wat ons twee flesjes bier, 25 sigaretten en een vrije dag opleverde. 's Avonds naar de film bij de filmauto. Twee films voor noppes, wat een leven.

Woensdag 19 februari Vanmorgen weer een partij gevoetbald. Ons staf-elftal tegen het tweede peloton. We wonnen met 4-2, dus dat was niet slecht. Verder geen nieuws.

Donderdag 20 februari Geen bijzonderheden. Twee inentingën gekregen.

Vrijdag 21 februari Vandaag de eerste rijlessen gehad op de motorfiets en zelf enige stukken gereden. Wel benieuwd waar die pret op uitdraait. Piet de Rijk moet het me leren en die weet er alles van, van het begin tot het eind.

Zaterdag 22 februari Geen bijzonderheden. Op de motor gereden en het ging al heel aardig. Alleen is de bougie stuk gerammeld, zodat de pret alweer afgelopen is. Nou, ook al goed. Het rijden is ook niet alles. Je ligt heel snel in het ziekenhuis met wandelende nieren of zo, en daar voel ik niet voor.

Zondag 23 februari 's Morgens op jacht geweest, maar geen zwijntje geschoten. 's Avonds een gemeenschappelijke maaltijd in de fabriek (rijstpellerij), heel gezellig. Daarna werd er een smalfilm vertoond door de W-Brigade. Ook heel gezellig. Wat een gezellig leven leiden we hier. Ik ben het alweer zat in dit dooie gat.

Maandag 24 februari De dag begonnen met een voetbalmatch tegen het derde peloton. Midden onder het spel moesten we ineens uitrukken, de vijand was in ons gebied

gesignaleerd. Binnen drie minuten stonden we klaar. Helaas hadden we pech, want toen we in kampong 'Patrol' aankwamen, bleek de vijand de benen te hebben genomen. Jammer, volgende keer beter. We gingen weer rustig naar huis; ik zat bij de baas in de jeep. De rest zat in de carriers die ook mee waren gegaan. Bij wijze van verrassing kreeg ik 's avonds vier brieven, dat was een hele tijd niet voor-gekomen.

Dinsdag 25 februari Geen bijzonderheden. Om 6 uur op wacht gegaan met Betsie, 's nachts gezeten in de bunker aan het chocoladepad, een paar lichtjes gezien, verder geen nieuws.

Woensdag 26 februari 's Avonds van wacht af. Bij de radio gezeten en vroeg naar bed.

Donderdag 27 februari Niets gedaan vandaag. Een spelletje badminton gespeeld en een paar brieven geschreven. 's Avonds geklaverjast met de kapitein en majoor Van der Pal, samen met Sjoerd heb ik ze even opgeknapt.

Vrijdag 28 februari Vandaag 45 gulden gekregen plus onze maandrantsoenen. De honden hebben ons maar 150 sigaretten gegeven in plaats van 300. De zwijnjakken. 's Avonds om 6 uur op wacht.

Zaterdag 1 maart Gisteravond van 6 tot 10 en vannacht van 2 tot 6 op wacht gezeten met G. Kuipers. Ik hoorde nog een aardig staaltje van Kees Kock 'assia, asia', verteld door Dijks. Misschien onthoud ik het wel, opschrijven gaat niet. Voor de rest geen nieuws, alles is rustig. Er lopen geruchten dat we naar Bandoeng gaan. Niet prettig vind ik dat!

Zondag 2 maart Geen nieuws, om 12 uur naar de H. Mis. De kapitein is naar Bandoeng om te zien of er kwartier is. Volgens plan moeten we in die stad van een welverdiende rust gaan genieten. Verder geen nieuws. Vandaag een pakje naar huis gestuurd.

Maandag 3 maart Niet veel nieuws. De kapitein is terug en we moeten naar Tjimahi, een plaats die een paar kilometer voor Bandoeng ligt. Zo om en nabij de zestiende moeten we verhuizen. Nou, vooruit maar, hier is het ook niet alles. Wat we na Tjimahi krijgen zien we dan wel weer.

Dinsdag 4 maart Geen nieuws. 's Avonds op wacht, van 10 tot 2 uur gezeten met Hein Wesselius, heel gezellig. In het wachtlokaal een beetje gekaart met sergeant Van de Berg, Ensing en Hein. Ik heb me rot gelachen om de stomme zetten van Ensing. Die kerel heeft een kop als een pot. Hij leert het niet gauw.

Woensdag 5 maart 's Avonds om 6 uur van wacht gekomen en vroeg naar bed.

Donderdag 6 maart Een partijtje gevoetbald tegen het tweede peloton. Een heel aardige wedstrijd, met als eindstand 3-3. Het was heel aardig. Ik zorg wel dat ze me

niet het ziekenhuis intrappen. Geen schrammetje heb ik opgelopen. Je moet het bekijken hè, met je glazen oog.

Vrijdag 7 maart Vandaag 4 uur op wacht gestaan. Dat spaart me een nacht uit. Ook dat moet je bekijken met datzelfde glazen oog. Er gaat nu eenmaal niets boven een goede nachtrust.

Zaterdag 8 maart Een koekpakket van van Eeden ontvangen. Het is sinds half december onderweg geweest. De speculaas smaakt machtig lekker. Een bakker als schoonvader: nogmaals bekijken met het glazen oog.

Zondag 9 maart Geen nieuws. Om half 12 naar de H.Mis geweest en verder een rustige dag gehad.

Maandag 10 maart Een kalme dag. 's Avonds om 10 uur op wacht gegaan met Keuris van de carriers. Die gek loste nog een schot op een lampje ergens in het terrein. Het was op slag uit, die kerel is zich rot geschrokken. Om 2 uur gaan slapen op de harde planken.

Woensdag 11 maart nog vier uur op wacht gestaan. 's Avonds drie brieven geschreven. Verder geen nieuws van het front.

Woensdag 12 maart Gisteravond kwam er post. Er waren maar liefst drie brieven van To bij. Hardstikke mooi. Verder geen nieuws.

Donderdag 13 maart Voor de middag geklaverjast bij het derde peloton. Heel gezellig. Na de middag een voetbalwedstrijd gespeeld tegen het eerste peloton. We waren over de hele linie sterker en wonnen dan ook met 7-0. Een prettig partijtje.

Vrijdag 14 maart Geen bijzonderheden. 's Middags heeft een elftal van ons gespeeld tegen een elftal van de Zeven December Divisie, die hier als kwartiermakers waren. De onzen wonnen met 2-0. Het was een leuke match. Voor de rest geen nieuws.

Zaterdag 15 maart Geen bijzonderheden. 's Avonds om 10 uur op wacht gegaan, gelukkig de laatste.

Zondagavond 16 maart van wacht af. Vandaag zijn er 150 man van de Zeven December Divisie aangekomen. Wij gaan morgen foetsie. Voor de gezelligheid dus maar weer eens inpakken, een werk dat we nu al heel wat keren gedaan hebben en waar we goed mee overweg kunnen.

Tjimahi 17 maart - 11 april 1947

Maandag 17 maart Om 6 uur opstaan en inpakken. Omstreeks een uur of 8 op de wagen en pigi lekas naar Tjimahi. Vlug ging het niet, want onze slee stond al gauw met een lekke radiateur. Het ding is in Tjiandjoer gemaakt en we zijn verder gerold. Tegen de middag kwamen we aan op een enorm kazernecomplex waar heel wat bataljons bij elkaar zitten. Nou ja, we zijn geïnstalleerd en de

boel draait vlot. We liggen met de staf en het eerste peloton samen op een grote kamer. 's Avonds een eindje gewandeld.

Dinsdag 18 maart Proost hoor! Om 6 uur reveille, om half 7 gekleed en wel voor je bed, wolletje model opgemaakt. Voor de rest half 8 appel, exercitie, theorie tot half 1. Na de middag verplicht rust, dus plan plan (langzaam). 's Avonds samen met Ben Dirks naar een van onze sergeants geweest, die in Bandoeng in een eigen huisje woont. Samen met vrouw en kind. Wel aardig zoiets, een beste kerel. Hij schonk vier grote borrels, dus wat wou je nog meer. Hij is nog een bekende uit de oorlog in Nederland en woonde in Amstelveen.

Woensdag 19 maart Dito als gisteren. Ik doe mee met het eerste peloton. Het gaat nogal rustig. Luitenant Otten houdt zich mak, wat hem geraden is. 's Avonds naar de bioscoop in Tjimahi. Een reuze lachfilm.

Donderdag 20 maart Vandaag een mars van twintig kilometer door de omtrek van Tjimahi. Prettig gelopen en na afloop een pakketje van thuis ontvangen, hartstikke mooi. 's Avonds met Cor Könst naar de bioscoop geweest in Bandoeng. Daarna nog even in de kantine van de V-brigade gezeten. Enkele jongens waren lekker in de olie vanavond. Dirk Staring, Thijs Buis, Bert Jacops, Santema, Dreumel.

Vrijdag 21 maart 's Ochtends met Chris van Duffelen naar de oogarts geweest voor een reservebril. Het duurde nogal even voor we klaar waren en zodoende liepen we netjes de parade mis die gelopen werd voor onze oude bataljonscommandant Van de Meer die naar Nederland gaat. 's Avonds naar de bioscoop geweest in Bandung met Cor Könst.

Zaterdag 22 maart Voor de middag een beetje dienst, na de middag vrij. Eerst naar de kapper en toen met Cor naar de stad. Een paar schoenen voor To gekocht, zomaar op geluk af dat ze passen. Kosten: f 37,50, proost, blij kalm, neem een Player. Het is voor een goed doel zullen we maar hopen. 's Avonds naar Varia geweest. Er draaide een leuke film met Micky Rooney. Ik heb me wel weer vermaakt.

Zondag 23 maart Om 7 uur opstaan, om half 9 naar de Heilige Mis en verder maar wat schrijven. 's Avonds nog even naar de bioscoop en voor de rest soeda.

Maandag 24 maart Niets te melden, alles plan plan.

Dinsdag 25 maart Exercitie, theorie, voor de rest niets. 's Avonds met Cor naar de bioscoop geweest, we waren lekker vroeg thuis. Je weet absoluut niet wat je in de stad moet doen. Er is genoeg te doen, daar gaat het niet om. Je kan dansen, je eigen dronken drinken en met de meisjes op stap gaan. Het staat ons alle drie niet aan, zodat we altijd vroeg thuis zijn. Er is overal genoeg te eten, maar je

betaalt je scheel. Dat is dus ook al niets voor ons. De meeste jongens willen 's avonds vroeg naar huis. Wat heb je in die rotstad.

Woensdag 26 maart Wat een land, wat een land. Er is net afgekomen dat we alle uren van de dag en de nacht gereed moeten staan om uit te rukken. Het is natuurlijk alleen maar voor oefening. Vandaag behoorlijk velddienst gehad. Ik heb tot mijn middel in het water gezeten. Frisse morgen hoor, we hebben zeker nog geen velddienst genoeg gedaan. Maar alla, je holt maar mee. Toen we 's middags thuis kwamen was het eten weer pet. Dat is de laatste dagen erg slechts. Een wild geschreeuw steeg er natuurlijk op, vooral toen Redeker kwam zeggen 'Jongens, morgen een mars met volle bepakking'. 'Eerst beter eten en dan dienst', werd er geroepen, en niet ten onrechte. 's Avonds was het eten beter. Het was tenminste te goed om over te kankeren. Eigenlijk pech gehad. 's Avonds even met Cor naar de bios en toen weer naar huis. Daar hoorden we grote verhalen over uitrukken vannacht en ja hoor, het was weer zo laat. Van slapen kwam niets. Om 1 uur opstaan, half 3 weg met volle bepakking en vijf sneetjes brood plus twee pakjes biscuit om op te leven. We hebben een oefening gehouden niet zo ver van de perimeter af. Er had ook nog een dropping moeten plaatsvinden, maar het vliegtuig kwam niet opdagen. Wat ze met dergelijke oefeningen voor hebben weet ik niet. Het hele bataljon was in touw, dus grote manoeuvres vlak bij de perimeter. 's Middags om half 12 kwamen we thuis, moe en afgebeeld. Het eten was onder nul, waardeloos. Dat wordt nog leuk hier. Werkt je broer nog, gaat je niets aan. [Dat was zomaar een gezegde, dat ging eigenlijk zo: de een schold de ander uit voor lul of klootzak, het antwoord was dan: over lul gesproken ... werkt je broer nog? Ditzelfde was ook als er gezegd werd 'ouwehoer'; dan werd er gevraagd: hoe maakt je zus het?]

Vrijdag 28 maart Geen dienst vandaag. Ouwe spullen bij de foerier inruilen voor nieuwe. Wat bijna stuk is trek je kapot en dan krijg je weer nieuw. Het eten is nog steeds zwaar pet.

Zaterdag 29 maart Bataljonsexercitie gehad voor de middag. We hebben meer gestaan dan gelopen. Wat een doodsuif-rotzootje is het. 's Middags niets gedaan. 's Avonds naar Varia 'Twee meisjes en een zeeman'. Een prachtfilm. Even in de V-brigade gekeken en toen maar weer met grote spoed naar huis.

Zondag 30 maart Half 9 de plechtigheden van Palmzondag. Vandaag ben ik kamerwacht, maar dat is hier wel leuk. 's Middags was er een wedstrijd tegen 1-4. Het was een vrij waardeloos partijtje, eindstand 1-1. Bas van Ooyen was hopeloos slecht en Dijkshoorn dito. 's Avonds niet weg geweest. We hebben rustig een potje geklaverjast.

Maandag 31 maart We zouden velddienst hebben, maar de kapitein vond het veld te smerig. Zodoende hield hij theorie. Wel zo leuk. 's Avonds naar de Bios met Cor. Er draaide 'Sahara'.

Dinsdag 1 april, de dag der dagen. Wie er in wilde lopen liep er in, een leuke sport. Voor de verandering was er een officiersbeëdiging. Wat een spul, je lacht je slap. Het hele leger is één grote humoristische show. Als je er oog voor hebt kan je elke dag lachen. De meeste stens zijn ingenomen en we lopen nu allemaal met geweren. Weer eens iets anders. Wat er ook gebeurt, behoud je goede humeur. Het leger lacht. Volgens de geruchten gaan we spoedig naar Lembang. 's Avonds even naar de bios en voor de rest vroeg naar bed.

Woensdag 2 april Voor de middag vrijaf. Er was een voetbalwedstrijd tussen officieren van ons bataljon en die van de krokodillen 1-5 R.I. Je kon er best lachen. Je hoorde niets anders dan grote schreeuwen: hup Manus, toe Daniel, hup slappe, voortuit dan lange slungel. Voetballen konden ze zowat geen van allen. 's Middags om half 5 was er in Bandoeng een wedstrijd tussen ons bataljonselftal en een U.N.I. burgerclub, de beste van Bandoeng. Het was een tam partijtje dat door de onzen met 3-0 gewonnen werd. Daarna met Cor naar Majestic, waar de goede showfilm draaide met Belita.

Donderdag 3 april Eerst naar de kerk, voor de rest niet veel te doen.

Vrijdag 4 april Zondagse dienst vandaag. Erg rustig dus. Niets te melden. 's Avonds naar bioscoop geweest. Niets dan pech met Oliver Hardy en Stan Laurel.

Zaterdag 5 april Eerst naar de kerk, verder geen dienst vandaag. Een makkelijke week is ook wat waard. De rotzooi is al groot genoeg, kankeren maar.

Zondag 6 april Pasen vandaag. Om 9 uur plechtige hoogmis in de open lucht. Heel bijzonder, ik heb mis bijgewoond zittend in een jeep. Toch is zoiets mooi. Er werd mooi gepreekt en de erewacht was aanwezig. Bij de consecratie werd het geweer gepresenteerd. Keurig mooi.

Maandag 7 april Om 9 uur naar de H. Mis in de kerk van Tjimahi. Alweer een hele plechtigheid. 's Avonds zouden Cor en ik naar Majestic gaan, maar het was er zo vol dat we naar Varia gegaan zijn. Daar draaide een film van Charlie Chan. Uit de bios vandaan hadden we spoedig en auto en zo waren we mooi vroeg thuis om de wedstrijd Ned.-België te horen. De radio was erg slecht, maar we konden het toch nog enigszins volgen. Het is wel aardig zoiets. Alle jongens leven echt mee. Je kon zelfs wedden met een kwartje inleggeld. Ik had gezet op 3-1 voor Nederland, maar zo ver kwam het niet.

Dinsdag 8 april Alweer een rustige dag. Eerst exercitie, maar dat ging helemaal niet na al die rustdagen. Alles ging

even slap en beroerd. Ik heb me rot gelachen. Waar wij geen zin in hebben doen we niet, af uit. 's Avonds naar K.S.B. geweest met Cor en van Kuyk. Voor de rest geen nieuws.

Woensdag 9 april Eerst naar de voetbalwedstrijd van de eerste tegen de tweede compagnie wezen kijken. Daarna gezwommen in het zwembad. Het was toen meteen middag ook. De dienst is nihil, het heeft ook geen zin meer, het is toch een verloren zaak. Met welk doel zijn we hier nog? Ik heb nog nooit zo'n bende gezien. De Nederlandse regering laat zich alles welgevallen wat de Indonesische regering verordent. Nederland is niets meer, we zijn voor een groot deel meegesleurd in de val van Engeland. Het is niet prettig, maar het is nu te laat. 's Avonds om 6 uur op wacht gegaan tot donderdagavond 6 uur. Het was hartstikke gezellig, met Ronny van de Berg als wachtcommandant. Ik heb me rotgelachen. Bert Jacobs met z'n 'yes, yes'. Na de wacht zijn Cor en ik naar Majestic geweest, naar de film 'Vrouwen in ketenen'. De film wordt goed gespeeld en ik geloof wel dat het de werkelijkheid was in Duitsland.

Vrijdag 11 april Vandaag is het grootste deel van de compagnie naar Lembang verhuisd. Morgen gaat de rest, waaronder ikzelf. Nou, ik ben het alweer zat hier, dus maar weer opdoeken.

Lembang 12 april - 21 juli 1947

Zaterdag 12 april We verhuizen vandaag naar Lembang. In een oogwenk is het gebeurd en zitten we op de plaats van bestemming in een heel aardig villaatje, waar we gezellig met z'n achten liggen. De omgeving is schitterend mooi, het is een hele verbetering na die kazerne. Daar waren we het allemaal zat. Er is elektrisch licht en stromend water, alleen moet je geregeld pompen, maar dat is niet zo erg.

Zondag 13 april Lang geslapen vandaag. Om half 10 in Bandoeng naar de H. Mis en verder maar niets doen vandaag. Morgen gaan we wel een beetje werken.

Maandag 14 april Eerst de brug gemaakt vandaag, zodat de jeep van de baas er behoorlijk overheen kan. Tevens de afvoerleiding van de W.C. gemaakt en een drooglijn voor de baboes gespannen. Het is heerlijk om weer buiten te zitten. We hebben een prachtig uitzicht over Bandoeng en Andir. Vooral 's avonds is het leuk om de lichtjes van de stad te zien pinkelen. Ik ben vanavond samen thuis met H. van Hooff. De rest is naar de stad. Heerlijk rustig een paar brieven geschreven, iets wat vanavond tamelijk voorspoedig ging.

Dinsdag 15 april Voor de middag een beetje de boel opgeknapt, na de middag rustig gerust. 's Avonds met

Sjoerd naar Bandoeng geweest, een partijtje gebiljart in de V-Brigade. We waren laat thuis, maar dat mag de pret niet drukken. Ik was bij de eerste compagnie van de auto afgegaan en dacht dat ik een heel eind moest lopen, maar dat was niet zo. Met het gevolg dat ik een heel eind voorbij ons huis holde.

Woensdag 16 april Voor de middag gewerkt. Na de middag wezen zwemmen in Tjihampelan. Lekker gezwommen met een koppeltje jongens. Heerlijk is het water in het zwembad. 's Avonds een paar brieven geschreven. Zalige rust.

Donderdag 17 april Voor de middag een beetje gewerkt. Na de middag wezen zwemmen in Tjihampelan, heerlijk hoor. Niet veel nieuws, alles gaat lekker. Alleen het eten is niet veel bijzonders. Het brood gaat wel. Kaas, jam, bacon, kaas, jam bacon, zes dagen lang en de zevende voor de verandering jam, jam en bacon. Het middageten is helemaal pet. Alla, het leger lacht.

Vrijdag 18 april Voor de middag een marsje gelopen van een kilometer of vijftien. Het was een aardige wandeling door de omgeving. Na de middag wezen zwemmen en 's avonds met Sjoerd gebiljart in de V-Brigade. Alles rustig.

Zaterdag 19 april Voor de middag gewerkt, na de middag gezwommen en 's avonds brieven geschreven. Ziehier de bezigheden van de afgelopen dag. Sjoerd en ik zaten vanavond onder het eten een spelletje te kaarten. We deden het op een grote plaat die we ieder aan een eind op ons bed hadden. Op een onbewaakt ogenblik knikkerde de plaat bij Sjoerd van zijn bed af en de hele reut schoof onder zijn bed. Brood, kaarten, thee, alles, een prachtige bende was het. Je kon wel zwemmen in de thee. Gelukkig was de baboe er nog, dus kon die het opruimen. Dat heeft ze dan ook met grote spoed gedaan.

Zondag 20 april Om half 9 naar de H. Mis in Bandoeng. De verdere dag rustig doorgetuind. 's Middags hadden we zondagsmaal, het leek wel knudde. Aardappelpuree, het was net stijf, maar ja, we leven nog. Gelukkig krijgen we twee keer per dag brood en daar doe je het dus maar mee. 's Avonds naar Varia geweest, er draaide een aardige film 'De geheimzinnige meneer Gregory'. Als voorfilm werd de ondertekening van Lingadjatti vertoond. Treurig, er steeg een gefluit en gehuil op uit de zaal van de Nederlandse militairen die er waren. Het is erg om naar dergelijke onzin te moeten kijken. Mijn voorman legde zijn hoofd in zijn handen en dat voorbeeld heb ik toen ook maar gevolgd.

Maandag 21 april Voor de middag een beetje gewerkt, na de middag wezen zwemmen in Tjihampelas, heerlijk hoor.

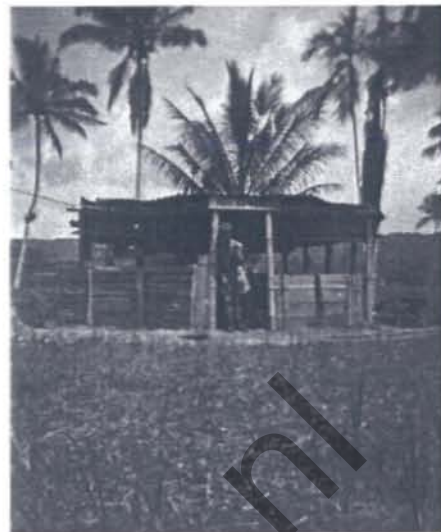
Dinsdag 22 april Vandaag een blik geworpen in het binnenste der aarde. Machtig, in één woord. Het imposantste wat ik nu gezien heb is de krater van de Tangkoe-

Tjivalen

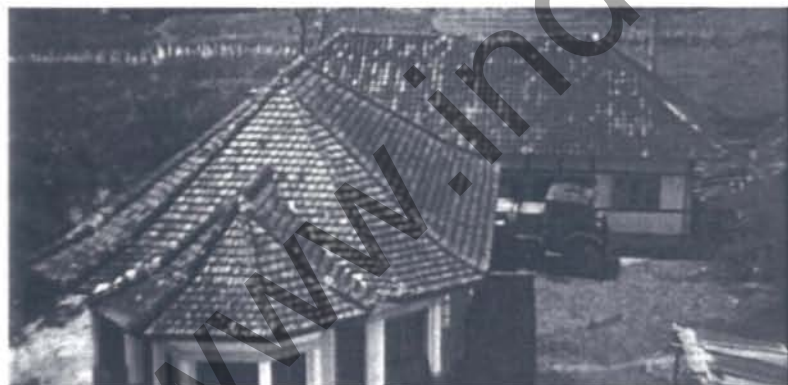
Tjivalen

de bunker met mooi uitzicht

op patrouille

villa Tjivalen

versperring op de weg

mitrailleurpost

ons villa-woonhuis

Tangkoeban Praboe

www.indiegangers.nl

ban Prahoe, een nog werkende vulkaan dicht bij Bandoeng. Om 7 uur 's morgens gingen we op pad met drie compagnies. Voor het grootste stuk met auto's, maar de laatste paar kilometers moesten we lopen. Toen we aan de rand van de krater kwamen zagen we zoiets moois als nog maar weinigen van ons ooit zoiets hadden gezien. Een diepte van zeker tweehonderd meter en een breedte van wel een kilometer. Stijle, woeste wanden waarlangs een pad liep dat naar beneden voerde. Een indrukwekkend gezicht was het. De jongens die het eerst afdaalden zagen we als miniatuur poppetjes dribbelen. Later daalden we zelf af met volle bepakking. Beneden werd er foto's gemaakt en mochten we even in het werkende putje kijken. Een wild sissende, kolkende, stinkende brij, waaruit een vieze zwaveldamp opsteeg. Het uit de krater omhoogklimmen was nog lastiger dan de afdaling, maar erg interessant. We raapten in de krater een paar stukjes steen op als aandenken. Zeldzaam zoiets, dat vind je in Nederland niet. In de middag naar Bandoeng geweest om een voetbalwedstrijd van 2-4 tegen I-II te zien. Het was een vlotte wedstrijd, met als eindstand 0-0. Vroeg naar bed.

Woensdag 23 april De hele dag niets uitgevoerd, helemaal niets. Dat is lang uit te houden.

Donderdag 24 april Erg rustig vandaag, niets te melden.

Vrijdag 25 april Vanmorgen een wandeling gemaakt. Het was reuze gezellig. Modder en water, maar geen thee in de flessen om te drinken. Er was die dag niet eens thee in ons mooie leger. Het resultaat was dat we met een droge keel thuiskwamen. De tocht stond onder leiding van Sophietje (luitenant Wilmering). 's Avonds patrouille gelopen in Bandoeng. Weinig gelopen en veel gezeten in de bar. Heel gezellig. Om 6 uur werden we erheen gebracht en om half 2 werden we weer gehaald. Nog een Chinees afgezet met een koffer.

Zaterdag 26 april Rustig vandaag. 's Avonds naar Varia geweest 'Sjanghai Cobra', met Charlie Chan. Wel aardig, maar als ik nog een film van die Charlie moet zien ga ik andersom zitten, dan is er ook nog wel wat te bewonderen. Vandaag heb ik een bren gekregen.

Zondag 27 april Om 8 uur naar de H. Mis. Na de middag met Sjoerd wezen bijarten in de kantine van de V-brigade. Twee rondjes verloren, maar 's avonds met klaverjassen twee potjes dik gewonnen, dus dat was om het even. Wa'n land, wa'n land.

Dinsdag 28 april Een mooie oefening vandaag, waar zelfs de luchtmacht aan meedeed. Om 7 uur gingen we op pad om de vijand te verdrijven die het pompstation bezet had. De vijand werd voorgesteld door de eerste compagnie. Wij moesten hen verdrijven, maar dat ging niet, de tegenstand was te groot. Toen werd om luchtversterking gevraagd en

deze kwam om 10 uur in de vorm van vier jagers die vijf keer in duikvlucht over de vijand scheerden. Het was een machtig gezicht. We gingen toen tot de aanval over en de vijand werd verslagen. De vliegtuigen waren helemaal uit Kemajoran gekomen, speciaal voor die oefening. Het was zeer geslaagd. Binnenkort is er vermoedelijk weer zoiets, waarbij de vliegtuigen oefenbommen zullen afwerpen. Nou, dat wordt helemaal leuk. 's Avonds naar de bioscoop geweest 'International squadron'. Geweldig goed, op de voorfilm zagen we Patjet en omgeving. Vandaag geld gehad: f 61,-, een mooie duit. We moeten alles klaar maken voor morgen, dan is er een grote parade.

Woensdag 29 april Half 6 opstaan, 7 uur aantreden op de weg en half 8 op de auto's en naar Bandoeng voor een parade ter gelegenheid van de verjaardag van onze prinses. In Bandoeng moesten we wachten, maar het viel nog mee. De parade ging goed. We liepen best en dat zegt wat voor ons, want dat komt niet veel voor. Als je zelf meeloopt heb je er niet veel aan. Je ziet totaal niets, maar het moet machtig geweest zijn. Infanterie, tanks, alle soorten geschut, carriers en ander materiaal en vliegtuigen. De parade werd afgenomen door Siem de Waal. Proppie, de hond van H. Makkellie, heeft de hele parade netjes voor de troep gelopen, wat van de zijde van het publiek veel applaus uitlokte. Er stond heel wat van de Bandoengse burgerij te kijken en er was dan ook nogal een beetje natuurschoon te bewonderen. Onderweg heb ik me best vermaakt met kleine Pedro, die naast me liep. De geest was niet zo ↓ maar ↑.

Donderdag 1 mei Van half 9 tot 1 uur patrouille gereden in Bandoeng, in de Chinezenwijk bij de renbaan. We zijn hier op de fiets vandaan gegaan, wat heerlijk ging. Almaar naar beneden, doorlopend remmen, en van tijd tot tijd een beetje handgas. We hebben prettig onze plicht gedaan onder leiding van Sophietje. In 'Oranje' hebben we nog een lekkere bak koffie gedronken. We fietsten over de allernauwste paadjes door de kampongs. Voor de rest niet veel nieuws. Zoals gewoonlijk was er vanavond een beste bui regen. Het is treurig de laatste dagen. De kapitein is vanmorgen met Piet de Rijk (de chauffeur van H. Coors) voor een hele week naar Batavia gegaan. We hebben dus de ruimte.

Vrijdag 2 mei In de voormiddag een prettige wandeling gemaakt onder leiding van Sophietje. Het was reuze gezellig. We hebben zo hard mogelijk gezongen en gefloten langs de openbare weg. Heen naar Bandoeng is niets, maar terug! Aan één stuk door klimmen. Met de tong op de schoenen en met een bezweet lichaam kom je thuis. Niet erg, het leger lacht (als een boer die kiespijn heeft).

Zaterdag 3 mei Een rustige dag vandaag. In de voormiddag kwam Tom Poes (Daniël) op inspectie met zijn hele gevolg. We hadden niets uitgepakt, dus was het goed fout. Wat stond hij te foeteren. Uit medelijden zou je hem een doodkleun verkopen. Na de middag naar de stad gegaan. Gebiljart in de V-brigade, gegeten in Bragas Lunchroom en in de Oranjeclub gebakken aardappels enzovoort. Daarna naar de film 'Blood on the sun'.

Zondag 4 mei Om half 8 naar de kerk. Voor de rest niet veel nieuws. De hele dag niet weggeweest.

Uitgelezen voedsel

Het eten is tegenwoordig woord machtig. 's Morgens brood, 's middags stijfjes of wat ze noemen aardappelmeel. Vroeger gebruikten ze aardappelmeel om iets te binden, tegenwoordig gooien ze een blik of drie van het poeder in een pan kokend water en ze noemen het aardappelpuree. Waardeloos gewoon, het is de vraag of de varkens het zouden lusten. 's Avonds rijst, gewoonweg kippenvoer. De halve compagnie gaat 's avonds naar de stad om te eten. Maar ja, dat kan je ook niet lang doen, je bent zo door je geld heen. Een kleine portie gebakken aardappels, niets erbij, kost 1,50. Als je vijf porties opeet heb je pas genoeg. Wat een leger, wat een leger.

Maandag 5 mei Herdenkingsdag vandaag, zondagsdienst. 's Morgens hadden we vlaggenparade. Ik heb zelf de vlag omhoog gehesen. Verder de hele dag niets gedaan. 's Avonds met Sjoerd een partijtje wezen biljarten in de V-brigade. Voor de rest geen nieuws.

Dinsdag 6 mei Volgens plan zouden we een mars hebben, maar die was afgelast. We zijn dus rustig thuisgebleven. Later hoorden we dat de mars toch was doorgedaan. Het was leuk, want er waren maar 24 man van de hele compagnie. De rest was thuisgebleven of op ziekenrapport gegaan. Van die 24 zijn er onderweg nog tien uitgevallen, zodat het geheel een prachtige indruk maakte. Daniël was witheet, wat erg slecht is in de tropen. 's Middags moest alles op rapport komen bij Sophietje. Die zat reuze slap te zwammen achter zijn bureau en de helft van de jongens heeft zes dagen licht gekregen. Dat is niet eerlijk en daar gaan ze dan ook voor naar de bataljonscommandant. Het eten was vandaag weer machtig. Vanmiddag heb ik alleen een blikje sardientjes leeggegeten en vanavond weer. Het is hopeloos.

Woensdag 7 mei Voor de middag niets gedaan, na de middag stadspatrouille gehad op de Braga. Van 's middags 1 tot 's avonds 6 hebben we bij het gebouw Denis gezeten met een kwartiertje lopen tussendoor. Het was heel

gezellig. Van de honger zijn we allemaal wezen eten. Om de beurt een portie rijstebrij, machtig lekker, met boter, suiker, kaneel en krenten. En dat voor de prijs van f 1,50. Kindergeld dat je versnoept.

Donderdag 8 mei Vandaag wezen lopen met majoor van de Pal. We mochten 's middags om kwart over 12 pas thuishkomen, maar aangezien we afgesproken hadden dat we niet zouden zweten hebben we niet veel gelopen. Tweederde van de tijd hebben we rustig zittende gezeten. Om 11 uur waren we weer thuis. 's Avonds wezen biljarten met Sjoerd in de V-Brigade.

Vrijdag 9 mei Hoera, het eten wordt beter, vandaag niet te klagen. Voor de middag een oefening gehad die reuze geslaagd was, want we hebben de hele vijand vernietigd. De eerste compagnie liep op vijf meter afstand voor ons langs zonder dat ze ons zagen. 's Avonds nog een leuke grap. Hein Turk kwam op last van Wilmering onze strandstoelen weghalen. Eén had hij er al op de auto toen ik buiten kwam en die stoel er weer afhaalde met de woorden: 'Als Sophietje die stoelen wil hebben komt hij ze zelf maar halen'. Hein af. Die vond het allang goed. Even later kwam hij terug met de boodschap dat Sophietje witheet was en mij, soldaat 1ste klas C. Rekelhof, gelastte om die stoelen zelf op de auto te zetten. Ik heb dat toen met een lachend gezicht gedaan, want je trekt toch aan het kortste eind. In elk geval was het gezellig.

Zaterdag 10 mei 's Morgens naar de H. Mis voor de slachtoffers die tijdens de hele oorlog onder de soldaten zijn gevallen. 's Middags naar Bandoeng geweest. Gebiljart in de V-Brigade en drie partijtjes gewonnen.

Zondag 11 mei Om 8 uur naar de H. Mis, verder een rustige dag. 's Avonds op wacht bij de W-Brigade. Alles rustig, weinig eten. Een stoffige boel van de in- en uitrijdende auto's.

Maandagavond werden we half 8 pas afgelost. De aflossing wist niet eens dat ze op wacht moest. Wij maar wachten. Het leger lacht nog steeds.

Dinsdag 13 mei Vandaag een rustige dag. 's Middags naar het U.N.I. veld geweest, naar een voetbalmatch van 1-4 tegen 2-4. Het was een heel aardige match die door de onzen met 5-2 werd gewonnen. 's Avonds een aardig grapje. De kapitein kwam binnen en de klamboes waren niet omlaag. Hij was witheet en we krijgen allemaal drie dagen licht. Hein Porum ging meteen naar de compagnie. In totaal waren er zestig jongens in overtreding, die allemaal drie dagen licht kregen. Het eten was onder nul vandaag. We moesten van de honger naar de kantine om de hoek.

Woensdag 14 mei Vanmorgen een demonstratie gegeven voor dienstplichtigen. Het ging heel goed en we waren er vlug van af. In de kantine konden we limonade gaan

drinken: f 1,- per flesje, dat is te gek! Dan maar een glaasje water. Wat een tijd, het wordt al gekker. Wat het worden moet weet ik echt niet.

Donderdag 15 mei Zondagsdienst vandaag. Om half 8 naar de H. Mis en voor de rest maar rustig rusten.

Vrijdag 16 mei Voor de middag niets anders gedaan dan gevoetbald. Na de middag naar een voetbalwedstrijd geweest tussen I-4 R.I. en de III B.V.A. Het is een tam partijtje en de onzen wonnen met 3-2. Verder niet veel nieuws. Vandaag loopt onze driedaagse straf ten einde. Evengoed niet gek, die straf. Het scheelt je een hoop centen. Vandaag was het helemaal goedkoop. We hoefden niet eens naar de kantine om de hoek te lopen, zo goed was het eten. Hoe bestaat het.

Zaterdag 17 mei Vandaag een beetje inspectie en voor de rest soeda. 's Avonds met Kuyk naar Majestic geweest voor '2000 vrouwen', een geweldig grappige film. Onze straf is afgelopen.

Zondag 18 mei Om half 8 naar de H. Mis, verder de hele dag niets te doen. 's Middags wezen wandelen met Hein Turk. Een geweldig eind prettig gewandeld, de allermiserabelste gribus hebben we opgezocht. Dat is net wat voor ons tweeën. Hein deinst ook nergens voor terug, een fijne knul.

Maandag 19 mei Schieten op de schijf vandaag, wat altijd wel gezellig is, want je hoeft niet veel te doen. Ik heb voor het eerst met mijn nieuwe bren geschoten en zodoende ken ik nu de afwijkingen. Dat is wel nodig.

Dinsdag 20 mei Bataljonsoefening. Wij waren aanvallers en het ging er danig van langs. Het was treurig zo dicht als ze langs ons heen liepen zonder wat te zien. Het geheel ging per auto, het hele eind. Dat was leuk, want geregeld zat er hier of daar een in de kant vast. Dat kon niet uitblijven want er werd hard gereden. Luitenant Tap zat met zijn jeep zowat in een afgrond. Het was een meter of tien, net mooi genoeg. Zijn voorwielen hingen er alle twee al boven. Om je slap te lachten. 's Middags een wedstrijd tegen infanterie I, die door ons gewonnen werd met 3-1. Het was een waardeloze match.

Woensdag 21 mei Een kalme dag vandaag, een beetje gerommeld op het terrein en voor de rest geen nieuws. 's Avonds naar Varia geweest, er draaide een machtige film, 'Keys of the Kingdom'. Over een missionaris in China. Dat is nu eens een echt goede film.

Donderdag 22 mei Alweer een kalme dag. Voor de middag gewerkt, het erf rond het huis opgeknapt. We hebben een hevig offensief ingezet tegen de mieren die in groten getale het huis belegeren. Benzine, olie en lucifers, miljoenen hebben we er al uitgerooid.

Vrijdag 23 mei Vandaag oefening, dus met de bren er op uit. Gelukkig zitten we in de verdediging, dus een kalme

ochtend. Heel prettig met Hoogland samen op de plaats rust gelegen. Als goed soldaat maak je je niet zo druk. Voor de rest geen nieuws. Het wordt hier ook weer oude koek, hoewel we verse koek uit de kantine halen omdat het eten nog steeds niet genietbaar is. Leve het leger.

Zaterdag 24 mei Plan plan, mijn bren een goede beurt gegeven. 's Avonds naar 'Magic bond' geweest, een machtige film met veel goede muziek.

Zondag 25 mei Eerste pinksterdag. Om half 8 naar de Mis geweest en nu maar schrijven. Achter elkaar zijn er drie brieven uit de pen gevloeid. Voor de middag al, dat is een hele prestatie. Na de middag nog drie en we zijn weer bij.

Maandag 26 mei Om half 8 naar de H. Mis. Na de middag met Hein Turk wezen wandelen. We hebben een hele tippel gemaakt, naar de Dagawaterval en terug. Het was gezellig, alleen een beetje warm.

Dinsdag 27 mei 4e Compagnie aanhaken, drie flauwgevalen tijdens strafexercitie. Vandaag een mars van ruim 20 kilometer. Een heerlijke tippel onder de brandende zon. Het was moordend, maar uitvallers zijn er niet. 's Avonds om 6 uur op wacht gegaan, kantonnementswacht. Niet zo gezellig, maar ik ben korporaal van aflossing en dat is een beste job, want die jongens lopen steeds zelf naar de posten. Ik mag dus niet klagen. 's Morgens diverse weekdieren uit hun nest gehaald en 's middags met de gevangenen wezen baden. 's Avonds was het eten niet te eten, zodat we een zak koek hebben gekocht voor een gulden. Als je tien koeken opeet heb je wel genoeg.

Donderdag 28 mei Heden ten dage voor de zoveelste keer inspectie over het hele rotzootje. Je wordt er misselijk van. Bretels, capleeuw en een draagriem piggi (weg). Ze lijken wel gek. 's Middags was het eten niet te genieten. Voorlopig hoeven we geloof ik een hele week geen dienst te doen. Leve het Nederlandse leger. We zijn allemaal gewogen en het hele katje was lichter geworden sedert het vertrek uit Ned. van Kuyk haalt niet eens de honderd pond meer. Persoonlijk ben ik ongeveer tien pond afgevalen. Heel wat, maar ik voel me nog fit. Mijn gewicht was 55,7 kg.

Vrijdag 30 mei Niets te doen vandaag. Voor de middag heb ik samen met Hein Turk de brug eens gemaakt. Na de middag zijn we naar een voetbalwedstrijd geweest in Bandoeng. 2.4. R.I. tegen I.II R.I. De onzen speelden een machtige wedstrijd en wonnen met 5-1. Verder geen nieuws. Schuurmans is naar het hospitaal wegens ondervoeding. Het leger lacht. Hein Hooff is vertrokken.

Zaterdag 31 mei In plaats van Hein Hooff hebben we nu Tom van Zanten als d.d. Een prettige kerel Tom, ik mag hem wel. Voor de rest niets bijzonders, alles is rustig. Nou ja, het eten was weer niets vanavond, maar daar zijn

we aan gewend.

Zondag 1 juni Om half 8 naar de kerk, daarna de hele dag niets meer gedaan. Wegens de gezondheidstoestand van de troep moeten we elke avond om 10 uur binnen zijn, uitgezonderd zaterdag en zondag.

Maandag 2 juni Volslagen rust. Een beetje met Hein Turk meegereden en voor de rest geen nieuws. Alles is rustig.

Dinsdag 3 juni Nietsdoen vandaag. Grote kalmte.

Woensdag 4 juni Vanmorgen moesten we aantreden met volle bepakking. Het was een oefening, maar de werkelijkheid wordt ermee tegemoet gezien. Hoe vlugger hoe liever, zo denken de meeste erover. Voorlopig heb ik geen last dat ik moet lopen, want ik kom men mijn bren op de carrier. Ik zit op rozen. Als het echt is, moet erop gerekend worden dat we hier nooit meer terugkomen. Ik ben wel benieuwd hoe een en ander zal aflopen.

Donderdag 5 juni Geen nieuws vandaag. Twee pakketjes verzonden.

Vrijdag 6 juni Vandaag weer een oefening, hoofdzakelijk voor het personeel van de V.P.A. (verbandplaatsafdeling). Ik ben met de carrier meegegaan, die nog op een vreselijke manier verzakte, zodat er een andere carrier aan te pas moest komen. Buijs is nog niet geroutineerd genoeg om alles wat in dat gekke ding zit eruit te halen. Maar hij leert het wel voordat hij een vrouw is. We kregen bijna een fosforbommetje op ons pet. De spetters vlogen aan alle kanten voorbij.

Zaterdag 7 juni Weer inspectie. Alles inpakken en buiten aantreden. De grote heren kwamen zelf kijken en katies uitdelen. Ik had mijn bren in de kist laten zitten en dat was niet goed. De zenuwen voor die knapen! Bij Hein Turk had Voogt wat te zeggen over een knoop die niet vast zat. Het moet toch niet erger worden, we lijken wel een troep rekruten. Verder een rustige dag gehad. 's Avonds naar de bios geweest.

Zondag 8 juni Om half 8 naar de H. Mis, verder een kalme dag. 's Avonds bij de W-Brigade op wacht gegaan. Een prettige wacht gehad, hij duurde niet zo erg lang. Banjak keren kan je je ergeren aan alles wat je zo rondom je ziet gebeuren, maar dat neem je maar op de koop toe. Als je naar huis terugrijdt zing je maar ' Er is redding voor u' van het Leger Des Heils. Overigens heb ik nog nooit zo'n treurig leger gezien.

Dinsdag 10 juni Vanmorgen wapeninspectie door de 4.T.D. Nou, ze vonden het wel goed, net zoals iedereen het wel goed vindt. Voor de rest geen nieuws.

Woensdag 11 juni Voor de middag wezen rijden met de carrier. Heel aardig, die dingen komen overal doorheen en je zit goed beschermd tegen de kogels. Alleen als hij in een mijn rijdt ben je er geweest, dat is een uitgemaakte zaak. Verder geen nieuws vandaag.

Donderdag 12 juni Een rustige dag, alleen moesten we om half 6 al uit bed. De nieuwe brigadecommandant, een zekere van Marle, zou op inspectie komen. Nou, hij is geweest, maar ik zat net op de W.C. en toen ik eraf ging was hij alweer pigi.

Vrijdag 13 juni Voor de middag met de carrier op stap geweest. Een behoorlijk eind getoerd. Voor de rest geen nieuws. Het is een rotzooitje, maar dat weten we nu wel.

Zaterdag 14 juni Een potje gevoetbald tegen het tweede peloton. Het ging heel gemoedelijk en we wonnen met 4-3. Een mooie stand.

Zondag 25 juni Om half 8 naar de kerk. Daarna de hele dag nietsdoen.

Maandag 16 juni Heden zondagsdienst. Hoogfeest van de Hemelvaart van Mohammed. Goeie boel hoor. Wat mij betreft gaat er elke week een van die knapen naar de hemel. We hebben de hele dag niets gedaan.

Dinsdag 17 juni Vandaag een inenting tegen tetanus. Die prikken hebben niets om het lijf, je voelt het niet eens. We hebben dus weer een erg gemakkelijke dag gehad.

Woensdag 18 juni Thijs geholpen een paar schakels tussen de ketting van de carrier vandaan halen. Aardig werk, zo'n beetje aan de carrier knoeien. Dat kan je lang uithouden. Morgen zal er wel weer gereden moeten worden.

Donderdag 19 juni Vanmorgen met de carrier eropuit geweest. Het was heel aardig. Iedereen lopen en wij rijden. Waar een normale auto niet door kan, rost de carrier doorheen. We moesten over een poeplink bruggetje. Iedereen stapte uit, want het was niet onmogelijk dat we er door zouden zakken. Ik bleef erin en Thijs reed er netjes over. Om weer eens over het eten te praten: het is nog steeds niet goed. Zoals de rijst vanavond was, is het geen eten. Het wil maar niet beter worden. We eten dus nog steeds koek. Vanavond naar de bios geweest: 'Tarzan in New York', een leuke film.

Vrijdag 20 juni Aan de carrier gewerkt vandaag. De rupsen er afgehaald en alles goed schoongemaakt.

Zaterdag 21 juni De motor en de rest van de carrier schoongemaakt. Voor de rest is er niet veel nieuws, alles gaat zijn gangetje. We zullen zo wel doortobben tot we naar Nederland gaan, want langzaam maar zeker komt die dag nader.

Zondag 22 juni Om half 8 naar de kerk, voor de rest de hele dag vrij. In de toko acht pakjes verpatst voor 70 cent en tien doosjes lucifers voor 15 cent per stuk. Met elkaar is dat een aardige cent om op te maken in de kantine. Met Sjoerd, Opoe (de hospik) en Hein hebben we thee zitten drinken bij de M.T.D.-chauffeur (motor technische dienst) in de kampong. Tien kopjes thee en nog makan toe. Hij kwam al gauw met vier borden rijst aanzetten met toebehoren. Dat hebben we dus eerst gegeten om daarna uit

onze eigen keuken te eten. Het gebeurt niet alle dagen dat je genoeg kan eten, dus als de gelegenheid er is moet je hem waarnemen. Voor de rest geen nieuws, alles gaat naar wens.

Maandag 23 juni Weer wat nieuws: samen met Dijkshoorn [kwam uit Den Helder, had de grootste neus van allemaal -heette dan ook DE NEUS] moet ik een cursus volgen bij de verbinding. Nou best hoor, wij doen dat, niets op tegen. Het begint vandaag al en het moet snel gaan. Deze ochtend hebben we van 8 tot 10 theorie gehad van sergeant Brommelkamp. Morgen is er geen cursus en dat komt goed uit, want vanavond moet ik op wacht tot morgenavond. Het eten is een stuk beter. We krijgen nu tweemaal per dag brood, dus we mogen niet klagen. Nou ja, dan is er wel weer wat anders om op te kankeren. Er mankeert overal nog genoeg aan.

Dinsdag 24 juni Hedenavond van wacht gekomen. De wacht is snel omgegaan, dus dat is alweer een meevaller.

Woensdag 26 juni Van 8 tot 12 les gehad van Toon Brommelkamp. Het begint al wat te worden. In totaal zijn we met acht man op die cursus. We moeten leren hoe je met een radio om moet gaan en de nummers van de toestellen; verbindingdienst dus.

Donderdag 26 juni Van 8 tot 12 les gehad, maar nu praktijk met de 22Z, de 18Z en de 48Z. Het ging al heel aardig want die toestelletjes zijn tamelijk eenvoudig. Onze leertijd is zeer beperkt, vandaar dat we van 8 tot 12 uur les krijgen. Oorspronkelijk zouden we maar van 8 tot 10 lessen, maar wegens de gespannen toestand is het nu van 8 tot 12. Deze week moeten we alle toestellen kennen. Dat zal wel gaan, want seinen hoeven we nog niet te leren. Voor vannacht staat er een grote nachtoefening op het programma en dat is niet leuk. Ik vind het zeer onverstandig, maar misschien valt het mee. Later. Inderdaad, het is meegevallen. Pas om half 4 zijn we op pad gegaan, dus ik heb toch nog wat nachtrust gehad. Iedereen ging lopen en het was tamelijk zouteloos. Samen met Opoe heb ik wel gelachen, want dat is een mooi mens. Om 10 uur in de voormiddag van vrijdag 27 januari waren we weer thuis. Heen ging het over de verharde weg, terug liepen we rechthoekig door het terrein, wat veel mooier is. Op het ogenblik is het vrijdagavond 7 uur. Het waait behoorlijk en dat is vreemd voor hier. Het komt bijna nooit voor dat het hard waait. Heden-middag hebben we ons maandgeld gehad. Met aftrek van de som voor weggemaakte rijksgoederen, die nu allemaal voor rekening van de verliezer komen. Het is treurig, maar het is zo. Je kunt alles driedubbel betalen. Ik was niet veel kwijt.

Zaterdag 28 juni De toestand wordt gespannen. De auto's moeten zo snel mogelijk in gereedheid worden gebracht

en in Bandoeng rijden er al auto's met een grote rol prikkeldraad voorop. In de stad zelf worden grote gebouwen ontruimd en ingericht als noodhospitaal. Het bataljon is gezuiverd van zieken en zwakken, zodat de hele troep gevechtsklaar is. Alles wijst op een spoedige actie. Waar en hoe is niet te raden. Het hele leger werkt onder hoogspanning. Wij hebben les gehad van 8 tot 12 met de 28Z. Dit toestel moeten we goed kennen, want het gaat bij een eventuele aanval mee. 's Avonds zijn we naar het Denisgebouw gegaan voor stadspatrouille. Geen bijzonderheden.

Zondag 29 juni Om half 9 naar de H. Mis en 's middags wezen eten bij een inlander in de kampong, samen met Hein Turk en J. Stokman (Opoe). 's Middags kwam het grote bericht: de actie Limburg is afgelast. Onder actie Limburg werd verstaan de grote actie die morgenochtend door het hele leger in Indië zou worden ingezet. De actie gaat niet door omdat de Amerikanen een nota bij de Republiek hebben ingediend. De kapitein vertelde het bericht zelf en het overviel me, net zoals de capitulatie van Nederland op 14 mei 1940. De hele bende kan ons niets meer schelen. Bah, wat een troep.

Maandag 30 juni Zondagsdienst vandaag vanwege onze hoogvereerde Prins. Heerlijk parade gereden in Bandoeng met de carrier. Laat een ander dan djalan kaki (te voet gaan). Ik vind rijden gemakkelijker. Ik had liever wat anders gedaan dan paraderijden, maar het mocht niet zo zijn.

Dinsdag 1 juli Geen bijzonderheden. Voor de middag bij de verbindingcursus gezeten en voor de rest soeda.

Woensdag 2 juli Weer cursus gehad vandaag. 's Avonds naar Varia geweest, naar de slag om Arnhem. Goede film.

Donderdag 3 juli Weer bij de verbinding en 's avonds om 6 uur op wacht bij de H.V.D.A. Een mak wachtje, maar ik voelde me vrijdag te lamlendig om uit mijn ogen te kijken. Hoe het kwam weet ik niet. In elk geval, toen we vrijdagavond van wacht kwamen was het alweer over. Ik ben toch vroeg naar bed gegaan.

Zaterdag 5 juli Totaal geen nieuws. Het is een dooie rotboel.

Zondag 6 juli Om half 8 naar de H. Mis en voor rest genieten van het mooie weer. 's Avonds naar de bios geweest. Er draaide een leuke film in Elita, de mooiste bioscoop die ik tot nu toe op Java heb gezien. De film heette 'Sprookjes uit Manhattan'.

Maandag 7 juli We hebben vrij gehad van de cursus om naar de bios te gaan. In Varia worden gratis voorstellingen gegeven voor de militairen en alles wat niets kost is erg goedkoop en dat is juist goed voor soldaten. De film ging wel: 'De stem van het bloed'.

Dinsdag 8 juli Eerst even naar de cursus en om 10 uur naar de toean dokter om een injectie te halen. Het ging van dik

hout zaagt men planken. Er werd vieze troep in onze mollige armpjes gespoten: tetanus, cholera en tyfus, een hele spuit vol, met het droevige gevolg dat we allemaal een stijve, zere, warme, dikke arm hebben, zodat er morgen niets gedaan kan worden. Gelukkig heb ik er net als altijd heel weinig last van. Na de middag naar de match 1-4 tegen 2-4 R.I. wezen kijken. Het was een spannend duel dat door 1-4 met 2-1 verdiend werd gewonnen. De onzen hadden al op het kampioenschap gerekend, maar mis, het is nog niet zo ver.

Woensdag 9 juli Weer naar de cursus. Wat er uitzag als een leuke ochtend werd een sof. We zouden gaan rijden en we zijn ook gaan rijden, maar het toestel was al stuk voordat we goed en wel op weg waren. Weiter nichts Neues.

Donderdag 10 juli Niet naar de cursus, want om half 12 moeten we met de carrier op patrouille. We zijn op patrouille gegaan en het was machtig. Met zes carriers hebben we een heel stuk langs de demarcatielijn getoerd. Wij waren de laatsten en dat was wel aardig, maar het kwam ons op het meeste stof te staan. We reden hele einden langs binnenwegen waarop een laag stof lag die alle beschrijving te boven gaat. Het was net zoiets als de filmbeelden uit de slag om El Alamein. Niets dan stof zag je. Twee meter achter je voorganger rijdend kon je die soms niet eens meer zien. De wolken waren om te snijden zo dik. We zagen er uit als turken, wat eerst niet zo opviel omdat we allemaal zwart waren. Op de terugreis kwamen we langs Andir en daar liepen de mensen hun huizen uit en ze moesten erg lachen. Ik zag er bepaald bekoorlijk uit met mijn vuile tronie, want alle lieve meisjes lachten naar me, wat ook wel weer eens aardig is. De tocht ging langs de waterleidingweg naar boyen, langs de Tangkoeban Prahoe, linksaf langs de demarcatielijn waar alles een verlaten aanblik bood en waar niets te zien was behalve een T.R.I.-post op een paar kilometer afstand boven op een berg. Na de demarcatielijn ging het linksaf en over Padelarang, Tjimahi en Andir naar huis. We waren om half 12 weggegaan en kwamen om kwart over 6 thuis, waar het water uit de douche ons weer toonbaar maakte. Al met al was het een machtige tocht geweest. De bemanning bestond uit Buys als bestuurder, de kapitein als waarnemer, P. de Rijk, Arie Koning en ikzelf.

Vrijdag 11 juli We hebben een poging gedaan om het kapotte wiel van de carrier te repareren. Hoewel we deden wat we konden lukte het niet. Er zal een nieuw wiel moeten komen.

Zaterdag 12 juli Een nieuw wiel op de carrier gezet en het stoffige ding wat afgespoeld. Niet zo heel netjes, want morgen moet er toch weer mee gereden worden.

Zondag 13 juli Om half 8 naar de H. Mis, daarna met de

carrier weg. Van de veertien carriers waren wij de laatste, wat dus weer banjak stofhappen werd. Het ging net als de vorige keer, dus niets bijzonders. 's Avonds moest ik op wacht bij de H.V.P.A., wat ik niet zo leuk vond.

Maandag 14 juli De wacht is vlot verlopen. Ik had de eerste wacht, van 6 tot half 8, dus ik heb de hele acht gepit. Overdag nog 3 uur gestaan en 's avonds om 6 uur welgemoed naar huis.

Dinsdag 15 juli Eerst mijn bren schoongemaakt, daarna hout voor de keuken gehaald met H. Turk, toen gepompt met van Kuyk. We zijn gewogen vandaag en zowaar, ik ben sinds de vorige keer, nu zes weken geleden, twee kilo aangekomen. Ik weeg 57,5 kg. 's Middags zijn we naar de Engelse les geweest bij Luitenant Meylink. Het was wel aardig en misschien leren we nog wat.

Woensdag 16 juli Herdenkingsdag vandaag. De vlag hangt halfstok en om tien uur was er een H. Mis voor de vier jongens die vorig jaar op deze dag gesneuveld zijn: van Rossem, Korff, Van Beverwijk en Ceders.

Donderdag 17 juli Om half 10 naar de Engelse les. Best gezellig en Meylink leert het je goed. Voor de rest is het een wanproduct.

Vrijdag 18 juli Hoera, 2-4 R.I. is voetbalkampioen van de W-Brigade geworden. De beslissende wedstrijd tegen 1-4 R.I. werd op overtuigende wijze gewonnen door onze jongens: 5-1. Het was verdiend, de onzen waren over de hele linie sterker. Het was een prachtige wedstrijd met van Noort in doel en verder Jacobs, Dijkshoorn, Ronny v.d. Berg, Bas van Ooyen en Dick Starink van onze compagnie. Vooraf werd een wedstrijd tussen de officieren van beide bataljons gespeeld, die ook door de onzen werd gewonnen met 3-2, waarvan Coors twee doelpunten voor zijn rekening nam.

Zaterdag 19 juli Niet veel nieuws, alleen begint de toestand zeer kritiek te worden. Als de voortekenen niet bedriegen gaat er binnenkort iets gebeuren. Nu, we zullen wel zien. Om half 8 naar de H. Mis en te communie geweest.

Zondag 20 juli Er heerst spanning. De eerste compagnie staat klaar, dus er staat iets te gebeuren. Alles wijst erop. De besprekingen zijn gehouden en als ik me niet vergis is Cheribon het doel. In elk geval hoef ik niet te lopen of met de carrier. Samen met 'de neus' ben ik in de jeep bij de radioset. Tenminste, het is te hopen, want lopen is erg ongezond. Zojuist hebben we al 200 zippen gehad als voorschot op het rantsoen dat we aan het eind van de maand krijgen. Vanmiddag is er heel wat materiaal langsgeroeld: artillerie, auto's en ook infanterie. Er heerst een grote drukte op de weg. Auto's rijden heen en weer en motorordonnansen razen langs de wegen. P. de Rijk met de jeep en Hein Turk met zijn Ford zijn weg om infanterie

demonstratie, eind april

massa betoging

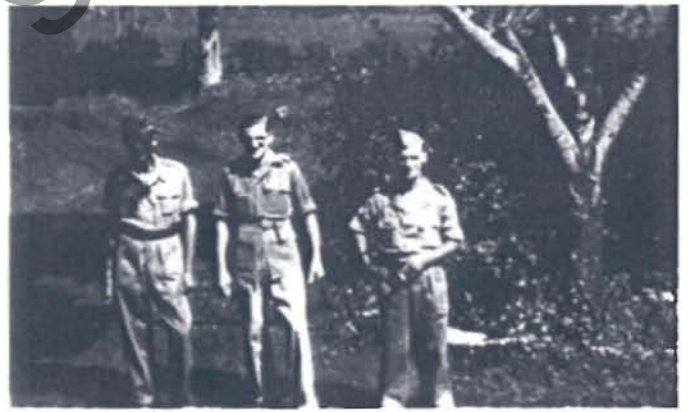
met Hein Turk aan de pomp

heren van het goede leven

uitgelaten bevolking

Lembang met iemand uit Haarlem en de oppas van de kapitein

demarcatielijn, langs een ravijn door hitte en stof

voor het vertrek

vertrek uit Lembang - juli 1947

politieele actie - augustus 1947

verzakte jeep

*de eerste carriers trekken door de kali bij Djomal
daar de verkeers- en spoorbrug tijden
beschadigd waren*

vernieelde spoorbrug

I (Indische jongens) te vervoeren. Morgenochtend zal het feest beginnen, maar wij zijn in elk geval niet bij de eersten. Nu ja, het wordt wel wat. Op het ogenblik is het 7 uur en donker, maar de auto's rijden af en aan.

De politionele actie

Maandag 21 juli De strijd met de republiek is begonnen. In de verte horen we het gebulder van de artillerie. Infanterie I en I-II R.I. zijn vanmorgen tot de aanval overgegaan. Wij wachten af. Spanning is er niet, we zijn allemaal kalm en rustig omdat we de uitslag al weten. Het eerste peloton is vanmiddag naar Lembang vertrokken.

Dinsdag 22 juli Vanmiddag om half I vertrokken. In auto's naar Lembang, zo ver mogelijk gereden en overschreden om 4 uur. Op sommige punten waren al bruggen aangebracht. Met een grote baileybrug waren ze nog bezig, zodat we verder moesten lopen. Het ging langs de opmarsweg van I.II en I.4 R.I.. Er was geen tegenstand. Na anderhalf uur lopen kwamen we in Tjiater, waar we de nacht door moesten brengen. Al met al zijn we begonnen en hoe het verder gaat zullen we wel zien. De nacht in Tjiater doorgebracht. Van 11 tot 12 uur op wacht gestaan met Kuyk. Totaal niets te beleven. Als we maar weer vlug weg gaan.

Woensdag 23 juli Deze morgen pas om 10 uur voor het eerst gegeten en gedronken. Voor de rest gaat alles goed. De baileybrug en de gaten in de weg zijn heel, zodat tegen de middag de konvooiën doorkwamen. Een eskadron vechtwagens rolde verder en voor de rest A.A.T. met foerage en materiaal. De genie en pioniers hebben geweldig werk geleverd en voor de rest is er weinig weerstand. Alles rolt door alsof er geen T.R.I. bestaat. De hele dag in Tjiater gezeten en er de nacht doorgebracht.

Donderdag 24 juli Vanmorgen om 6 uur zijn we verder getrokken. Wij op de carrier. Het ging naar Djalantjatak, een stuk verderop. Dit plaatsje is gisteren door I-4 R.I. bezet. Die jongens zijn doorgegaan. We liggen met de staf in een aardig huisje, zodat we geen klagen hebben. Na ons gewassen te hebben zijn we op patrouille gegaan, in een gebied waar nog geen Nederlanders geweest waren. Het ging door een rubberplantage die er nog heel netjes bij lag, naar kampong Sariredja, waar ook de rubberfabriek staat. Nijhuis ging met de mijndetector voorop, maar er was niets te vinden. Het onthaal in de kampong was enorm, net zoiets als de intocht van de Canadezen indertijd in Nederland. De bevolking was overgelukkig, ze vielen ons bijna om de hals en drukten ons de hand. De T.R.I. afdeling die er zat was maandag gevlucht nadat ze de fabriek hadden opgeblazen. De bevolking had ons opge-

wacht en twee landmijnen die bij een weg ingegraven waren netjes uitgespit. Wij hadden geen van allen gedacht dat het zo zou zijn. We kwamen werkelijk als bevrijders voor die mensen. Als kinderen verdrongen ze zich om de carrier, nog nooit hadden ze zoiets gezien. Zeker 25 man kroop erop. Na alles bekeken te hebben vertrokken we weer. Je kreeg zowat de tranen in je ogen, zo ontroerend was het. De rest van de dag doorgebracht met op ons rug liggen. Zo winnen wij de oorlog!

Vrijdag 25 juli Alles is rustig. We hoeven geloof ik de hele dag niets te doen, want we gaan naar Cheribon. Waarschijnlijk morgen al. We zijn ons in de kali wezen wassen voor de middag en voor de rest maar op ons dooie rug liggen. We liggen hier rustig hoor. De kapitein ligt bij ons en heeft het best naar zijn zin. We hebben deze avond enorm gelachen om alle gekheid die er onder elkaar werd gemaakt. Maar ja, we gaan niets vooruit.

Zaterdag 26 juli Nog steeds in Djalantjatak. Vanmorgen even naar Sariredja geweest om de mijnen leeg te laten lopen. Het waren niets anders dan een paar bussen met picrinezuur. Voor de rest is alles rustig. De inlanders komen nog steeds handgranaten en patronen brengen. Ik wil hier vandaan. Overigens is het hier gezellig, vooral 's avonds als je met z'n allen buiten zit. De kapitein zit hier ook weer op zijn tuin (tevreden), die is ook het liefst maar bij de jongens van de gestampte pot.

Zondag 27 juli Een zondagse rustdag. Om 9 uur werd de H. Mis gelezen in de bale dessa. We kregen dus nog een echt zondagidee. In de dessa was een massa rijst opgestapeld die 's middags aan de bevolking werd uitgedeeld. Er werden 1500 man geholpen. Toen zijn ze opgehouden, want het was hopeloos. De rijst kwam niet op en de mensen ook niet. Maar ze waren als kinderen zo blij en dat is een mooi gezicht. Die mensen hebben het heel wat beter dan bij de republiek. Voor de rest gaan we de boel pakken, want morgenochtend om 6 uur starten we met bestemming Ceribon. Kijken wat ons daar te wachten staat. Het zal wel wachten worden, net als ons hele soldatenbestaan geweest is. Vanmiddag zijn we wezen baden in de kali. Hartstikke lekker. Toch wel machtig het soldatenleven, of beter gezegd, het soldaatje spelen.

Maandag 28 juli Wat een dag! Van 's morgens 6 tot 's avonds 6 op de weg gezeten. We hebben 160 kilometer afgelegd en veel pech gehad. Door de vlakke zijn we tot Choutor gekomen. Tobben en martelen, want tot vier keer toe moesten we een ander wiel omleggen. Het bataljon is nog 70 kilometer verder, maar daar mochten we niet meer heen omdat er nog geschoten werd. Langs de weg op de troep wachten. Voor de rest was het een machtige tocht, alleen werd je gek van het duim opsteken. Met glunderende gezichten stonden de inlanders langs de

weg. Nu de dag van morgen maar afwachten. We zijn het behoorlijk zat. Wij zijn: Buys, Starink, Dijkshoorn, Kuyk en ik. Na aankomst hebben we ons bij I.II R.I. gemeld en zijn nu in de school van Ceribon. Na ons gewassen te hebben zijn we neergevallen zonder dekens en zonder klamboe. Na een dag van 160 kilometer met zweet en stof en veel pech heb je wel wat verdiend.

Dinsdag 29 juli Ziezo, de nacht is om. Het viel niet mee. Veel zweten, want het is hier heet op de harde grond en veel muskieten. Ik was blij dat het ochtend was. Na gegeten te hebben eerst het wiel gemaakt. Daarna zijn we opgestapt en samen met de eerste en vierde compagnie op het bataljon aan getoerd. In Cheribon hebben we eieren gegeten, drie voor 50 cent. Het was warm op de weg, maar gelukkig hadden we geen pech. Doordat we een eind om moesten rijden kwamen we pas om 6 uur bij de compagnie aan. In Brebes, 12 kilometer voor Tegal. Het is hier een zwijnenboel, want er is veel kapot. Er is onder andere 25.000 ton suiker verbrand. We liggen hier tamelijk goed en er is nog wat te tjoerien. Een mooi leven hebben we. Klamboe en bed hebben we ook weer, dus we kunnen tidoeren.

Woensdag 30 juli Een beetje stropen en weer inpakken, want we gaan verderop vandaag, naar Tegal. Nou vooruit, rossen maar. Het liefst naar Djokja, we halen het wel. De Chinezenwijk is door de Republiek helemaal platgebrand, zodat het hier een bende is. Vlug vertrekken we weer. Verder, steeds verder. Zojuist 400 sigaretten gehad.

Van Brebes naar Tegal is maar een eindje, dus daar weer uitpakken en wachten tot de volgende trip. Het rolt allemaal wel. Zolang we te eten krijgen en zolang er water is gaat het best. Tegal is een aardig plaatsje en er is nog wat te koop voor Republikeins geld. Jammer dat we maar honderd gulden gevonden hebben. 's Avonds zijn we met de carrier naar de compagnie geweest. Daar was het een beetje rumoerig met peloppers en zo, omdat de mannen een stelletje van die kerels hebben ze doodgeschoten. Ze hadden praatjes over fabrieken en de brand steken en Chinezen uitroeien. Om half 11 waren we weer thuis.

Donderdag 31 juli De carrier opgeknapt, een nieuw wiel erop en nu maar afwachten.

Vrijdag 1 augustus We gaan weer verder. We zijn op weg naar Pekalongan, 20 kilometer van Tegal. De eerste tegenstand voor Pamelang ontvangen. Konvooi wacht, infanterie naar voren, brug beschadigd, artillerie vuurt, vijand weg, brug repareren, we gaan verder. Langzaam maar zeker. Volgende brug stuk. Vijandelijk vuur, carriers naar voren, onder leiding van Dieperink vuur ontvangen, teruggevuurd, vijand weg. Een rotbende. Bomen op de weg, bruggen stuk enzovoort enzovoort. 's Avonds in het konvooi. De genie werkt dag en nacht. 's Nachts

vijandelijk vuur. Een mortierbom op 25 meter van de carrier. Een rotnacht was het. Kampong Djomal niet bereikt.

Zaterdag 2 augustus We gaan weer verder. De kampong bereikt. Er zijn Chinese mannen ontvoerd, er is gerampokt enzovoort. Een beetje schieten en om in de kampong te komen moeten we door een kali waar veel wagens verzakken. Wij gelukkig niet. 's Avonds in donker zijn we er nog een keer doorheen geweest om de grootmajoor naar de artillerie te brengen en weer ging het goed. I.4 R.I. heeft vandaag twee doden, twee zwaaren drie lichtgewonden te betreuren. De eerste doden van de W-brigade. 's Nachts heerlijk geslapen. We hoefden gelukkig niet op wacht.

Zondag 3 augustus De vliegtuigen vliegen hier steeds boven, zodat we steun van de luchtmacht hebben. Het is weer opbreken en inpakken, en dat kunnen we nu wel. Het is zo gebeurd. We zullen wel zien wat het wordt. De wegen naar Pekalongan moeten treurig slecht zijn. Het valt hier niet mee, er zitten allemaal communisten. Overal zie je sikkels en hamers. We rijden naar kampong Djatimalan, een paar kilometer verderop. We hadden net uitgepakt toen het bericht kwam dat we verder moesten. Zondag de hele dag aan het eind van de kampong gestaan. Zondagavond uit Tjatiwalen vertrokken richting Pekalongan. We zijn 's nachts doorgereden om contact te zoeken met de T-brigade.

De infanterie heeft *maandag 4 augustus* verbinding gemaakt met de brigade. Het was 2.4 R.I. die dit tot stand bracht in het plaatsje Loebak, waar we de nacht doorgebracht hebben. 's Avonds zouden we nog verder op gaan, maar halverwege zijn we teruggekeerd omdat er geen plaats was.

Het is *dinsdag 5 augustus* en we staan klaar om verder te gaan. Voorlopig zal er van strijd geen sprake meer zijn. We zijn een eindje teruggegaan, naar het plaatsje Simbang, 20 kilometer voorbij Pekalongan. We zitten in het leegstaande huis van een of andere Javaan die de benen genomen heeft. Er was al heel wat gerommeld, zodat er voor ons niets meer te stunten was. Maar leesboeken zijn er al gauw.

Woensdag 6 augustus De carrier opgeknapt vandaag. Het was wel nodig, want hij zag er treurig uit.

Donderdag 7 augustus Men praat weer over verhuizen, waarschijnlijk naar Soebak. Ze lijken wel gek, want we zitten hier net lekker. Maar alla, als ze hun verstand krijgen worden ze van blijdschap gek.

En ja hoor, we gaan naar Soebak met twee pelotons en de staf. Het eerste pelotons zit nog in Simang bij de brug. Wel een beetje onverantwoordelijk, maar dat ziet de hogere leiding bepaald niet. Die kruipen wel in Semarang

en Pekalongan. Vanavond kwam er een auto bij ons binnen waar 26 kogelgaten in zaten, allemaal in de cabine. Gelukkig was de chauffeur net uitgestapt om te zien welke weg hij moest volgen. Onverantwoordelijk om auto's alleen weg te sturen zonder beveiliging. Even later kwam er een jeep, die was ook beschoten en ging niet verder. Ze blijven bij ons. Eerst zouden we niet op wacht gaan, maar met deze bende moet dat natuurlijk wel.

Vrijdag 8 augustus Een kalme nacht gehad. Vanmorgen met J. Kollaart mee geweest naar Pekalongan. Daar is niets te beleven.

Zaterdag 9 augustus Alles is rustig, goed eten en drinken en een beetje aan de carrier werken. Verder niets.

Zondag 10 augustus Geen nieuws te melden, alles is rustig.

Maandag 11 augustus Een rustige dag genoten vandaag.

Dinsdag 12 augustus Op patrouille geweest met de carrier en de drietonner van Joop van de Laart met jongens. Een aardig stukje gereden, tot voorbij kampong Limpoeng, waar het net pasar (markt) was en waar we door veel bewoners aangehaapt werden. Er stond wel drieduizend man en wij er mid-denin met een 25 man. Maar alles was rustig, ook volgens de Chinezen die er nog woonden en waarvan er een Ne-derlands sprak. Een eind verderop moeten heel wat onpure elementen zitten en Chinezen die gevangengenomen zijn door de T.R.I. Daar zullen we morgen wel heen gaan.

Woensdag 13 augustus Op patrouille geweest met vier carriers, twee drietonnens en een paar jeeps. We zouden naar Walang gaan om chinezen te halen, maar we zijn niet zover gekomen. Door de vele wegversperringen, bestaande uit bomen, diepe kuilen en een kapotte brug, en door de zware tegenstand waarbij Piet Hoorweg gewond raakte, werden we gedwongen om terug te keren. We konden een stel Chinezen bevrijden en die hebben we meege-nomen. We hebben - behalve Piet dan - geluk gehad, want er floten heel wat kogels in het rond. Eén sluipschutter bleef maar schieten. Niemand kon ontdekken waar die ellendeling zat. Morgen moeten we er weer op uit.

Donderdag 14 augustus Vanmorgen zijn we op pad geweest om Chinezen te bevrijden. Een stel carriers en wat jongens van onze compagnie. In kampong Limpoeng deden Dijkshoorn en ikzelf nog een aardig stuntje. We haalden vier karabijnen, een stel klewangs en een zootje munitie uit een huis. Hartstikke mooi, maar Dieperink, die ellendeling, was erbij en had al gauw het spul opgeschreven. Maar de klewang die ik heb moeten ze nog maar zien te krijgen. Met de carrier konden we tot in Bawang komen, verder niet. De weg was slecht, door een stortbui was alles even glad geworden. Het was een hele sport om terug te komen, maar Thijs sjarde onze carrier er lekker

doorheen.

Tegenstand hebben we niet gehad, maar de Chinezen hebben we niet bevrijd. Dat was niet meer nodig. In een kampong vier kilometer voorbij Bawang, ontdekten onze jongens hun graf. Gistermiddag om 2 uur zijn ze op beestachtige wijze door de T.R.I. om het leven gebracht. Ze moesten hun eigen graf graven, werden daar met stokslagen en andere wreedheden in gedreven en zijn door handgranaten en geweervuur afgeslacht. Daarna is het graf dichtgegooid. Dat vertelde een jongen die het gezien had. 's Avonds om half 8 waren we weer thuis, lekker afgemat.

Vrijdag 15 augustus Volgens plan zouden we vandaag rust hebben, maar dat liep in de soep. Tegen de middag kwam er bericht dat er in Limpoeng gerampokt werd. Snel erheen, maar toen we er kwamen was er niets meer te zien. We hebben barang (waarschijnlijk) wat van Chinezen meegenomen, en er een radio aan overgehouden. Tenminste, J. Kollart, maar die ligt op onze kamer dus dat zit wel goed.

Zaterdag 16 augustus Vandaag met de assistent-resident van Pekalongan en enige Chinezen naar het graf voorbij Bawang geweest. De lijken waren al erg vergaan, zodat de dokters geen sectie meer konden verrichten. Er werden foto's gemaakt en daarna zijn we weer huiswaarts getogen. Enige jeeps, vier carriers en een pantserauto van acht ton. Dat beroerde ding had nog veel last om langs een versperring te komen. Hij verzakte tot aan zijn assen, maar drie carriers ervoor als nijldige duiveltjes en het gevaarte kwam weer op de weg. We hebben nu vijf dagen achter elkaar gereden en nog geen tijd gehad om de bak schoon te maken deze week.

Zondag 17 augustus Vanmorgen eerst de carrier schoongemaakt. Dat was nodig, al was het dan zondag: niets aan te doen. Trouwens, je merkt niet zo veel van de zondagen hier. De 15e was het ook zondag, maar daar heb ik helemaal geen erg in gehad. Je leeft hier maar een eind weg. Het is vandaag weer een gevaarlijke dag: het einde van de Mohammedaanse vasten. Tenminste, vannacht met nieuwe maan, maar het zal hier wel meevallen. Na de middag kwam de pater, zodat het toch nog wat zondag is.

Maandag 18 augustus Gepatrouilleerd naar het oosten. Geen bijzonderheden. De brug is vernield, maar de bevolking is niet bang en tamelijk behulpzaam. In Limpoeng zijn de afgelopen nacht Chinese huizen in brand gestoken. De kampong zelf is volkomen verlaten, wat geen gunstig voorteken is.

Dinsdag 19 augustus Gepatrouilleerd naar de kust. Enorme boomversperringen uit de weg geruimd, verder niets gezien. De acht kilometer brede strook die de grote weg van de kust scheidt is veilig, daar zit niets meer op het

ogenblik. Voor de rest is het een raar zootje. Verre van betrouwbaar, hoewel het hier in Loebak zelf wel zal gaan. Er is een nieuwe loerah en de zaak draait gunstig. De hospikken zijn met een polikliniek begonnen die druk door de inlanders bezocht wordt. De jacht op wilde zwijnen wordt druk beoefend en er zijn er hier genoeg, zodat we vers vlees hebben.

Woensdag 20 augustus Vandaag rust die we ook als rust genoten hebben.

Donderdag 21 augustus Patrouille naar de kust. Geen nieuws, alles is daar rustig. 's Avonds werd er even bij ons vandaan op een konvooi geschoten, echter zonder resultaat.

Vrijdag 22 augustus Een succesvolle dag. Met de carriers zijn we naar luitenant Otten geweest om op patrouille te gaan vanuit Limbang. Zoals bekend moest daar in het binnenland de vijand zitten en dat klopte. We waren nog niet ver toen er behoorlijk vuur op ons af werd gegeven. Er stond een zware mitrailleur te stotteren, karabijnen plengden en twee mortiergranaten floten over onze hoofden. Ze ontploften zo ver uit de buurt dat ze geen kwaad konden doen. Wij lieten ons niet onbetuigd en schoten verwoed terug. Die kerels schreeuwden 'bersiap' (paraatheid) en 'merdeka', maar niet lang. Wij waren beter dan zij en het kostte hun acht doden, terwijl wij triomfantelijk thuiskwamen met de zware mitrailleur, zo'n 20 mm ding met brisantgranaatjes. De andere jongens zijn ook op stap geweest en hebben enige doden gemaakt en wat handgranaten en patronen buitgemaakt. Het was dus een succesvolle dag.

Zaterdag 23 augustus Met handgranaten wezen vissen in de kali. Geen vis, wel natte benen.

Zondag 24 augustus Een dag als alle andere. De jagers hebben drie varkens geschoten, zodat we vers vlees hebben. Wat de wacht betreft is het hier wel gunstig. Drie nachten achter elkaar tot 1 uur en dan een nacht vrij. Achter op het terrasje.

Maandag 25 augustus Een kalme dag, de carrier een beetje schoongemaakt. Verder geen nieuws.

Dinsdag 26 augustus Een kleine patrouille gemaakt naar een rubberonderneming. Alles zag er goed uit.

Woensdag 27 augustus Zes uur lang op patrouille geweest. Geen tegenstand, wel veel hindernissen. Waar maandag nog niets was, vonden we nu veel grote gaten en bomen. Gisteren waren er tien jappen in twee trucks geweest en die hadden de bevolking opdracht gegeven om versperringen op te werpen. Toen wij vanmorgen kwamen waren de heren weg. Wij hebben de burgers er bijgesleept om de gaten te dichten. We kregen een spion te pakken en dat kereltje heeft nogal wat verteld en nu gaan we er morgen weer op uit. Op hoop van zegen. Je

lacht je rot. Eerst heeft dat ventje een beetje op z'n donder gehad, toen kreeg hij goed te eten, een schoon pak aan en hij mocht zich gaan wassen. Nu ligt hij duur te slapen aan de ketting. 's Avonds kwam het bericht dat kapitein Dieperink en een korporaal gesneuveld zijn. Er is ook nog een zwaar gewonde die er niet best aan toe is.

Donderdag 28 augustus Onze gevangene is in de loop van de nacht ontsnapt tijdens het aflossen van de wacht. Zeer ongunstig! 's Morgens om half 6 zijn we op pad gegaan. We hebben een paar kampongs ten oosten van Limpoeng doorzocht maar niets gevonden. Pech gehad, volgende keer beter.

Vrijdag 29 augustus Buus niet erg lekker, dus niet weg. Voor 11 uur was Dick al bezopen, wat een land.

Zaterdag Vrije dag vandaag. Bah wat een herrie. Er is niemand die zich honderd procent voelt.

Zondag 31 augustus Geen nieuws.

Maandag 1 september Op patrouille geweest met drie carriers. Even voorbij Limpoeng reed de voorste carrier op een mijn. We kregen een enorme lading vuur over ons heen, het was heel erg. Vanuit een halve cirkel werd er verwoed op ons geschoten. We schoten meteen terug. Onbegrijpelijk dat we maar één licht gewonde hadden, die ondanks zijn kapot geschoten been de vijand lekker bestookte. Het was zaak om zo spoedig mogelijk weg te komen. Met achterlating van de carrier die op een mijn was gelopen zijn we zo gauw mogelijk naar huis gereden. Eerlijk gezegd was ik blij toen we gezond en wel thuis waren. Het was een ellendig geval, maar we mogen God danken dat we er zo afgekomen zijn.

Dinsdag 2 september Met vier carriers en wat infanterie naar de plaats van gisteren geweest, maar er was nu geen tegenstand. De op een mijn gereden carrier was grondig vernield, zodat we na het oppakken van een paar kerels maar weer naar huis gegaan zijn. Volgens één van die knapen waren er gisteren zeventig man met een zware mitrailleur, vijftig geweren en drie revolvers. Dat zootje hadden we tegenover ons. Wonderlijk dat we er zo afgekomen zijn. Ik was trouwens blij dat ik levend weer thuis was. We hadden tien van die knapen gedood. In enkele minuten hebben we met twaalf man 400 patronen en dertien handgranaten verwerkt en dat is onze redding geweest.

Woensdag 3 september Vandaag aan de carrier gewerkt.

Donderdag 4 september Aan de carrier gewerkt en verder geen nieuws.

Vrijdag 5 september Geen nieuws. Nog steeds werken.

Zaterdag 6 september Uitgerust.

Zondag 7 september Niets gedaan.

Maandag 8 september Even naar Limpoeng met vier carriers, geen bijzonderheden.

Dinsdag 9 september Idem

Woensdag 10 september Naar Limpoeng met de carrier.

Donderdag 11 september Een rustige dag.

Vrijdag 12 september Patrouille gereden door de rubberplantages, geen bijzonderheden.

Zaterdag 13 september Samen met Thijs wat aan de carrier geknoeid. Ook zelf even gereden op de weg.

Zondag 14 september Niets te melden, om 6 uur naar de H. Mis.

Maandag 15 september Met de carrier naar kapokonderneming Gedongdong geweest. Geen bijzonderheden, maar het zou er nog steeds niet rustig zijn.

Dinsdag 16 september Weer naar de kapokonderneming, nu om een paar arrestaties te doen die vlot verliepen. Enkele personen daar wilden ons water vergiftigen en de brug in de lucht laten vliegen. We zijn ze voor geweest. Daarna naar Limpong geweest. Geen bijzonderheden.

Woensdag 17 september Wegens de slechte staat van de carrierrupsen kunnen we niet meer rijden. Niet zo prettig, maar misschien komen er gauw nieuwe rupsen.

Donderdag 18 september Vannacht was het een beetje rommelig. Er werden enkele schoten afgevuurd op het bivak, maar dat had niets te betekenen. We hebben twee uur in stelling gelegen, maar er kwam niemand.

Vrijdag 19 september Met de jeep naar Gedongdong geweest met de heren directeurs naar de zaak wezen kijken. Geen bijzonderheden.

Zaterdag 20 september Niets te beleven en zondag ook niet. Om 2 uur naar de H. Mis geweest. De carrier rijdt niet meer wegens de rupsen, dus zal ik morgen met de benenwagen moeten.

Maandag 22 september Een heuglijke dag. 's Morgens vroeg uit de veren om een kampong te belabberen ten zuiden van Limpoeng. De kampong werd belabberd en enige huizen in brand gestoken. Toen we hiermee bezig waren verschenen er twee mustangs van onze luchtmacht, die een paar keer over de kampong vlogen. We begonnen al een beetje bang te worden en met zwaaien probeerden we hen aan het verstand te brengen dat we Nederlanders waren. Het mocht niet baten, de derde keer doken beide vliegtuigen en spuwend hun kogels in de kampong. Een vreselijk gezicht was het, die kogelregen van eigen vliegtuigen op eigen troepen. Overal hoorde je verwensingen. Tot driemaal toe herhaalde zich dat. Het zwaaien was opgegeven en iedereen zocht zoveel mogelijk dekking. Het lood kletste overal neer. Na de derde duikvlucht vlogen de vliegtuigen weg. Nog nooit heb ik met zoveel plezier vliegtuigen zien verdwijnen. Toen ze uit het zicht waren voelden we ons weer veilig en zochten elkaar op. Het bleek dat niemand getroffen was en we drukten

elkaar de hand van blijdschap.

Dinsdag 23 september Er komen troepen van 1-4 in Bawang en wij moeten ter beveiliging met de genie mee die de weg op moet knappen. Toen 1-4 kwam zijn wij naar huis gegaan. Om langs alle gaten te rijden hebben ze wel vier dagen nodig.

Woensdag 24 september Aan de carrier gewerkt vandaag, verder geen nieuws.

Donderdag 25 september Er is bekend gemaakt dat wij naar Bawang gaan. Het is niet prettig, maar er is niets aan te doen. Bawang ligt een eind het binnenland in, wat niet zo leuk is. We hebben hier de zaak rechtgezet en nu alles rolt moeten we weer weg. Wat dat betreft zijn wij ook altijd de sigaar.

Vrijdag 26 september Niet veel nieuws. Het derde peloton gaat morgen naar Limpoeng. Het eerste en tweede gaan naar Bawang. Wij blijven hier.

Zaterdag 27 september Het spul is verhuisd. Met de kapitein ben ik in de jeep meegeweest naar Limpoeng en toen naar Bawang.

Zondag 28 september Geen nieuws. 's Middags met Jaap Hoedje naar boven geweest.

Maandag 29 september Met de jeep naar boven. Bij die jongens is het onrustig en bovendien liggen ze in kampongkrotten met luizen, mieren, wandberen en modder. Het regent praktisch elke middag. Bah, wat zijn we het zat.

Dinsdag 30 september Een kalme dag, niets te melden.

Woensdag 1 oktober De hele dag met de carrier in de omtrek van Bawang rondgereden, geen nieuws.

Donderdag 2 oktober Naar Bawang geweest. Dat begint zo zachtjes aan vervelend te worden. Het kan me allemaal niets meer verrekken, een heel slechte gesteldheid.

Vrijdag 3 oktober Lekker niets gedaan vandaag. Alleen Els van het Rode Kruis geplaagd. Die meisjes leveren mooi werk.

Zaterdag 4 oktober Een kalme dag, even met de jeep naar Gedongdong geweest.

Zondag 5 oktober Een saaie boel. 's Avonds gaan we nogal eens koffie drinken bij Dema. Deze avond een potje gestoeid met Jo, wat ik eerlijk moest verliezen. Die meid is zo sterk als een paard.

Maandag 6 oktober Met de pantserwagen naar Limpoeng geweest, daarna naar Koripan om te schieten. Wat een ellendig ding is die pantserwagen. Ik hoop niet dat ik tot de bemanning ga horen.

Dinsdag 7 oktober Met de pantserknots naar Bawang geweest en 's avonds naar Koripan. Alles ging goed, we kwamen zonder hulp door alle gaten heen.

Woensdag 8 oktober Weer met de knots naar Bawang geweest, daarna een tijdje gezellig zitten praten met Els

van het Rode Kruis. Voor de rest niet veel nieuws.

Donderdag 9 oktober Een kalme dag vandaag.

Vrijdag 10 oktober Met Piet de Rijk in de drietonner naar Bawang geweest om een stel koelies (ongeschoolde arbeiders) weg te brengen. 's Avonds met Jaap Hoedjes die kerels weer gehaald. Verder geen nieuws.

Zaterdag 11 oktober Met z'n zessen op patrouille geweest naar Bandoeng. Alles rustig. Toen Limpoeng met de jeep, daarna Gedongdong, waarheen Popes verhuisd is. Dus geen koffie meer. 's Middags kwam er bericht dat er een gewonde uit Bawang naar Limpoeng onderweg was. Wij gingen hem ophalen met de jeep. Het was Piet Stolk, die een armschot had gekregen. Met de pantserknuts hebben we hem naar Pekalongan gebracht. Een drukke dag vandaag.

Zondag 12 oktober Een kalme dag, helemaal niets te melden.

Maandag 13 oktober Met de pantserknuts naar Bawang. 's Avonds nogmaals naar Bawang met Jaap Hoedjes.

Dinsdag 14 oktober Met Arie Koning naar Bawang.

Woensdag 15 oktober Met de knuts naar Bawang. Het zal voorlopig de laatste keer wel zijn, want er liep een wiel vast en nu is het zaakje zo'n beetje in de soep gedraaid. Gelukkig konden we nog thuiskomen. 's Middags met Jaap Bodde naar Pekalongan geweest, verlofgangers wegbrengen.

Donderdag 16 oktober Met de carrier mee voor beveiliging van de pioniers die bezig zijn de gaten in de weg naar Bawang te maken.

Vrijdag 17 oktober Met de jeep naar Bawang, geen bijzonderheden.

Zaterdag 18 oktober Een kalme dag. Na de middag even mee naar Limpoeng met de ziekenauto om drie zieken te halen.

Zondag 19 oktober Voor de middag even met de ambulance naar Limpoeng een zieke halen. Het wordt erg, de laatste tijd.

Maandag 20 oktober Na de middag samen met Gerrit Bodde naar Bawang geweest. Binnen twee uur waren we weer terug.

Dinsdag 21 oktober Geen nieuws.

Woensdag 22 oktober Wat aan de carrier gerommeld. Donderdag en vrijdag idem.

Zaterdag 25 oktober Met de jeep naar Limpoeng door naar Bawang, terug en naar Pelen. Toen nog naar Gedongdong. In totaal honderd kilometer gereden, afstanden betekenen hier niets. En dan zijn we alleen maar naar onze eigen posten geweest. 's Avonds ga ik tegenwoordig altijd koffie drinken bij Johanna.

Zondag 26 oktober Geen bijzonderheden.

Maandag 27 oktober Een kalme dag.

Dinsdag 28 oktober Eerst met de ambulance naar Bawang, een zieke halen. Na de middag nog even met de jeep naar Limpoeng.

Woensdag 29 oktober Vandaag andere rupsen om de carrier gelegd, we kunnen dus weer rijden.

Donderdag 30 oktober Op patrouille geweest naar Roban, een station aan de kust.

Vrijdag 31 oktober Niets te melden.

Zaterdag 1 november Geen nieuws, zondag ook niet.

Maandag 3 november Voor de middag met de carrier naar Bawang, na de middag nogmaals met de foeragewagen mee naar boven.

Dinsdag 4 november De pasar bij Banoe Petri afgezet en uitgekamd. 's Middags even naar Korijon geweest, de gestorven loerah weggebracht met Jaap van Deurne, die is tegenwoordig bij ons. Wel een gunstig ventje.

Woensdag 5 november Met de jeep naar Bawang geweest. Na de middag op patrouille geweest met de carrier.

Donderdag 6 november Geen nieuws.

Vrijdag 7 november Met de carrier door de grote rubberonderneming bij Soebah gereden. Precies een middag werk, het is een grote uitgestrektheid.

Zaterdag 8 november Samen met kapitein Rodenburg in de jeep naar Bawang geweest om over de aflossing te praten. Die is nu dichtbij, voor ons is dan het luie leven afgelopen.

Zondag 9 november Met de carrier naar Gedongdong geweest om afscheid te nemen. Een rotzooitje gemaakt en toen weer vertrokken, hartstikke mooi.

Maandag 10 november Vandaag geen nieuws. Morgen gaan we pigi, dan is het koffiedrinken ook afgelopen.

Pekalongan 11 november - 16 december 1947

Dinsdag 11 november Heden naar Pekalongan verhuisd, een hele verslechtering: zwaardere dienst, warmer en geen vrijheid meer. Alleen hebben we nu elektrisch licht, waterleiding en een radio. Vandaag al moesten we op wacht bij de Aniem, dat is de lichtcentrale voor Pekalongan en omstreken. 's Avonds om 6 uur weer van wacht af en vroeg naar bed. We liggen hier een huis naast Pension Nelly, vlak bij het station.

Woensdag 12 november Even de stad in geweest en 's avonds op piketwacht. Erg rustig, maar niet veel geslapen. Donderdagmorgen om 4 uur werden we alweer gehaald om mee te gaan op patrouille in de vallei van Bandar. Met auto's naar Bandor en verder lopen om een weerstandsnest op te ruimen. We hebben een heel eind gelopen en toen we op de plaats des onheil kwamen was het er niet erg pluis. Het was een formele veldslag. Eerst weigerde de

een schitterend gezicht op de spoorbrug

loerah vergadering met nieuw gekozen loerah

begrafenis van kapitein Dieperink

rode kruis bezoeiling

patrouille, ontmoeting op de brug

de heren gaan met verlof

met Buys op de foto

uitzichtpost

Brief van een Kudelstaarter uit Indië

Java, 17.8.'46

Alweer mis!

Vandaag, 17 Aug., op den eersten verjaardag van de repoebliek Indonesia, moeten we weer eens op pad.

Er staat op het programma dat we een kampong moeten doorzoeken waar niet veel gevaar te duchten is. We worden het heele eind gereden. Een rustig dagje denken we dus bij ons zelf, en alles gaat ook rustig. Om 8 uur stappen we in de auto's en worden we netjes weggebracht. Als we aankomen wordt de kampong onmiddellijk omsingeld en de doorzoekingsploeg maakt zich gereed.

De orders luiden: „Alle mannelijke personen bij elkaar brengen en alle huizen goed doorzoeken of er geen Hollandsche bezittingen in staan die van diefstal afkomstig zijn.”

De mannen worden dan ondervraagd door een paar Chineezers van de civiele politie (C.P.) die altijd bij ons zijn, deze komen hier uit den omtrek, dus kennen ze nagenoeg alle mannen en vooral de misdadigers worden door de C.P. zoo uitgepikt.

Bij dergelijke acties zijn al heel wat inlanders gesnapt die Hollanders gedood, en hun bezittingen gestolen hadden. Het recht wordt dan meestal door den kogel voltrokken.

Als alles afgezet is gaat de doorzoekingsploeg de kampong in. Alles gaat rustig; er is geen tegenstand, en al gauw worden dan ook de eerste mannen binnengebracht, terwijl ook meubelen en serviesgoed gevonden wordt, wat kennelijk van Hollanders afkomstig is.

De zaak schiet al aardig op, als er plotseling bericht binnen komt dat we naar een andere kampong toe moeten. Hierin zijn een groot aantal extremisten gesignaleerd en nu moeten wij daar de zaak even recht gaan zetten.

We staken dus onze bezigheden en klim-

men weer op de auto's en voort gaat het al in snel tempo naar de bedoelde plaats. Maar als het pad te smal wordt moeten we uitstappen en verder gaan loopen. Volgens de kaart is de afstand niet groot, maar in werkelijkheid valt het niet mee, het terrein is geweldig oneffen, het is helling op, helling af.

Onze route voert ook nog over heele smalle paadjes langs de sawahs, waar natuurlijk wel eens iemand een misstap doet, en onder algemeen gelach in de natte sawah een paar natte voeten haalt. Maar eindelijk smaken we toch de voldoening om op de plaats van bestemming aan te komen, tevens doen we daar de ontdekking dat onze tegenstanders nog zich uit de voeten gemaakt hebben als wij naderen. Geen leven is er te bekennen, de heele kampong is als uitgestorven, geen vrouw, geen kind, alleen een paar kippen, en die zien er zoo onschuldig uit dat we ze maar laten loopen.

We doorzoeken de kampong nog, maar één Engelsche helm is de heele oorlogsbuit.

De tegenstander opzoeken is onmogelijk want het landschap biedt hem 1001 natuurlijke schuilplaatsen, terwijl hij tevens nog het voordeel heeft van het terrein door en door te kennen.

Er zit dus niets anders op dan dat we maar op onze schreden terugkeeren en rustig naar huis gaan. We zoeken dus de auto's weer op en deze brengen ons weer vlug naar het kamp.

„Het is weer mis,” of misschien is het toch nog niet heelemaal mis. We dringen steeds dieper in het terrein door en drijven daardoor den vijand steeds meer terug, zoodat het gebied waar rust en orde heerscht steeds grooter wordt, en daarvoor zijn we hier toch gekomen.

Mil. C. REKELHOF 2.II-4 R.I.

Brief uit Indië

Java, 9-4-'46

Alarm

Het is nacht, alle jongens liggen heerlijk te slapen. Het gesnurk van de één, een zucht van den ander en een chauffeur 2 bedden bij me vandaan heeft het over z'n auto, alles ademt rust en vree. Plotseling wordt er door iemand hard op iets slagen. Aalarm, denk ik bij me zelf, een paar jongens worden wakker en beginnen te mompelen. Wanneer er nog meerderen wakker worden, en merken wat er aan de hand is, stijgt er een storm van protesten op. Licht mag er niet gemaakt worden. Hoe laat is het vraagt iemand. Bij het schijnsel van een lucifer wordt gekoken. Het is half vier in den morgen. Er komt iemand binnen, vooruit je bed uit, het is alarm. Een sergeant-majoor roept van onder z'n klamboe, „wie zegt dat, wat is dat voor ge.....” Wij stemmen daar onmiddellijk mee in. We blijven ook liever liggen, het is immers toch maar loos alarm. In donker begint ieder naar zijn uitrusting te zoeken. Mijn slaapje raast en tiert, hij kan niets vinden, alles schijnt beentjes gekregen te hebben bij hem. Wanneer hij eindelijk klaar is, komt hij met een hartgrondige verwensching tot de ontdekking dat zijn patroontaschen met den bovenkant naar beneden zitten. Ik lach in stilte. Eindelijk is een ieder toch klaar, en nu naar buiten, de stellingen betrekken. Op een draffe gaat het, en de stellingen worden zwiingend ingenomen. Daar liggen we dan, en nu maar wachten. Het is heerlijk weer, en er is niets anders als een massa muggen, die het ons lastig maken. Er gebeurt heelemaal niets, en als de nieuwe dag aanbreekt wordt het alarm opgeheven. Het is 6 uur. Jongens tot 9 uur slapen zegt de luitenant, de klamboe 1) hangt nog uitnodigend en weldra liggen we weer. Wel te rusten hoor.

C. REKELHOF, 2 II-4 R.I.

1) muskietennet.

Een brief uit de Rimboe

(v. een Kudelstaartsche vrijwilliger)

Mersing, 17 Februari 1946

Mislukte Jungle-loop.

Het was Zondagmorgen, 4 jongens stonden klaar om een heerlijke wandeling te gaan maken in de rimboe. Het weer liet zich goed aanzien, de natuur was schitterend, dus het beloofde een moorddag te worden. Natuurlijk werd de mondvoorraad niet vergeten. Zij bestond uit kaakjes en bananen. In 't begin ging alles goed. De loep van een kalie (rivier) werd gevolgd tot aan het punt, waar het schoone rivierteje ontsprong, daarna bogen de heeren af, het bosch dieper in, heerlijk genietend van al het schoone wat de rimboe bieden kan. Maar helaas, de genietingen werden wreed verstoord, door een groote zwerm bijen, die zonder ultimatum te stellen, tot den aanval overging, wat natuurlijk tegen alle recht indruist. Doch onze woudloopers verzeten zich met hand en tand, doch helaas, de overmacht was te groot, en onze dappere soldaten moesten zich tactisch terugtrekken in een modderpoeltje. Deze ren moet zeer interessant geweest zijn. Hij deed

denken aan de Olympische spelen. Maar om bij het modderpoeltje te blijven, de heeren waren er hals over kop ingedoken, met de geweldige zwerm bijen als een eskader jachtvliegtuigen boven zich. Maar aangezien de bijen eenigen hinder van het water ondervonden begonnen zij één voor één terug te trekken. Totdat er ten laatste niet één meer te zien was. Toen durfden onze dapperen zich weer op het drooge begeven, en de tocht naar huis werd met looden schoenen aanvaard, weinig meer genietend van de schone natuur. Na een moeizame tocht, waarin niet gesproken werd, kwamen de jungle loopers in het kamp terug. Het was een droeve thuiskomst. Geheel verslagen, doornat en met groote moddervlekken op hun keurig gewaschen en gestreken uniform, met de sporen van den strijd nog in hun nek en gelaat. Met innige deelneming van de zijde der kameraden werden de angels verwijderd en maakten de arme ongelukkigen zich weer eenigzins toonbaar. Zoo eindigde deze tocht, waarvan onze 4 kameraden zich veel voorgesteld hadden. 2-II-4, L.I.B. Soldaat C. Rekelhof

sten van Lou Blij en toen kwamen er op vijf meter afstand twee kerels gewapend de hoek om. Ze ontsnapten jammer genoeg. Daarna kwam de slag. Er werd over en weer behoorlijk geschoten en ook de mortieren deden hun werk. Wij waren tussen de vijand en de derde compagnie terechtgekomen, halverwege een heuvel. Van weerskanten floten de kogels over ons hoofd. Toen we later nog in een greppel dekking moesten zoeken kregen we een flinke bui regen over ons heen. Doornat en rillend van de kou konden we geen verbinding meer krijgen met de derde compagnie. Er zijn enkele vijanden opgeruimd en wapens buitgemaakt. Smerig en vies kwamen we om 2 uur weer thuis. Eten, de boel opruimen en weer eten. 's Avonds even naar de kantine geweest en toen nog even thee gedronken in het pension. Daar wonen tenminste ook normale mensen.

Vrijdag 14 november Met het Rode Kruis team naar Katjen geweest. Er waren veel zieken, zodat we om 3 uur pas thuis waren. Om 6 uur weer op wacht bij de centrale, waar nog een geintje was doordat een van de drie motoren ging branden. Gelukkig was het gevaar vlug bezworen.

Zaterdag 15 november de hele dag bij de centrale op wacht gezeten. Geen zak te beleven. Nou ja, wel zo makkelijk.

Zondag 16 november Om half 9 naar de H. Mis geweest, verder geen nieuws. Om 6 uur 's avonds weer op piketwacht tot de andere morgen 6 uur. Geen nieuws.

Maandag 17 november Met het Rode Kruis mee geweest voor beveiliging. Lekker koffie gedronken op kedongdong. Erg gunstig.

Dinsdag 18 november Geen nieuws vandaag. 's Avonds om 6 uur op wacht bij het hospitaal tot de andere morgen 6 uur.

Woensdag 19 november Met Bill de kampong in geweest, maar er was niets te beleven.

Donderdag 20 november Weer op Kedongdong geweest en weer lekker koffie gedronken bij Johanna, Leen, Lien en Jopie. 's Avonds op bivakwacht tot vrijdagavond 6 uur. Een rijke Chinees die met een auto naar Tegal moest tien gulden afgepikt. Voor de rest zorgen de chauffeurs wel, die rijden ook niet voor noppes.

Vrijdagavond koffie gedronken in het kamp.

Zaterdag 22 november Een rustige dag en niets te melden. 's Avonds op piketwacht tot zondagmorgen 6 uur. Ik was toen juist van plan om naar de kerk te gaan maar dat ging niet door. Ik moest samen met J. Ruuge met de trein naar Tjopal. Het was zowat twee jaar geleden dat ik in een trein had gezeten, dus vooruit maar. We moesten mee om werkvolk te beveiligen dat daar aan de spoorbrug werkt. Dat gekke ding moet helemaal opgevijseld worden. 's Middags om 1 uur waren we weer terug.

Maandag 24 november Een kalme dag. 's Avonds op

benzinewacht tot dinsdagmorgen 6 uur. Erg gunstig, niets te beleven.

Dinsdag 25 november Een kalme dag. 's Avonds in het kamp koffie gedronken. Toen ik thuiskwam waren er nogal een paar dronken door de rede van Generaal Spoor. Ja, het is voor de getrouwden en ook voor ons niet zo prettig, want het duurt nu nog wel enige maanden voor we naar huis gaan. Maar alla, niet getreurd.

Woensdag 26 november Alles is rustig. Een beetje gedronken op de verjaardag van Hoedjes en 's avonds maar weer op wacht bij de centrale tot donderdagavond 6 uur. Helemaal geen nieuws te melden, alles rustig. 's Avonds in het kamp koffie gedronken.

Vrijdag 28 november Een rustige dag vandaag. 's Avonds om 6 uur op piketwacht tot zaterdagmorgen 29 november 6 uur. Om half 8 met de trein mee naar Tjomal voor beveiliging. Alles was rustig. In Tjomal gewandeld, bij het Rode Kruis team gekeken dat daar aan het werk was. Er waren zo'n kleine duizend patiënten. Vreselijk gewoon, die meisjes wekken bewondering. Daarna ben ik gaan slapen tot ze me wakker maakten om weer terug te gaan. Erg gunstig natuurlijk. Om 2 uur waren we weer thuis. 's Avonds met Kuyk naar de bioscoop geweest, voor de rest niets.

Zondag 30 november Om half 9 naar de H. Mis, daarna een rustige dag gehad.

Maandag 1 december Met het Rode Kruis naar Batang, Limbang Soeah en Kedongdong. Samen met Els wat goed wezen kopen, samen in de bedja (bakfiets-taxi). Op kedongdong koffie gedronken bij oude bekenden die erg vereerd waren. Een rustige dag. Om 2 uur waren we weer thuis.

Dinsdag 2 december om half 4 opstaan, eten en er op uit. Waar naartoe weet ik nu nog niet, maar het was in elk geval voor niets. Om half 10 waren we weer thuis. 's Avonds om 6 uur op wacht, bivakwacht, voor 24 uur onder de pannen dus. Om half 4 kwam er bericht dat de ziekenwagen naar Bandar moest voor het ophalen van gevangenen. Ik ben ook meegegaan, zo snel mogelijk, maar we moesten daar lang wachten. De dokter was nog met de eerste hulp bezig, verbinden en bloedplasma. Zes gewonden en een dode, allen van infanterie I. Die jongens hadden geattaqueerd met het omschreven gevolg. De dode was een sergeant die drie keer buitengewoon bevorderd was geworden. 's Avonds om 8 uur gingen we rijden: twee ambulances, twee carriers, de dokter in zijn jeep en wij voor de beveiliging met zijn achten. Om 11 uur bereikten we het hospitaal na een langzame rit over de slechte weg. Ik hoefde 's nachts niet op wacht, zodat ik pas woensdagochtend drie december op wacht ben gegaan. Er rustig. 's Avonds naar het kamp geweest. Erg

gezellig.

Donderdag 4 december Een rustige dag vandaag. 's Avonds om 6 uur op wacht bij het hospitaal, alles rustig. Toen er om 2 uur nog een gewonde vrouw werd binnengebracht, lagen we alle drie te slapen.

Vrijdag 5 december Een kalme dag. 's Avonds naar een cabaretvoorstelling geweest in de bioscoop. Niet onaardig, ook Makkie (Tom) en Piet (Pater) waren aanwezig. Het cabaret was van de genie in samenwerking met 2-4 R.I.

Zaterdag 6 december Alles is rustig. 's Avonds op piketwacht tot zondagmorgen 6 uur. Toen moest ik samen met Dick Dijkshoorn mee naar Semarang. Niets te verdienen, hard schudden en veel stof. Om half 3 waren we weer thuis. 's Avonds naar het kamp geweest, alles rustig.

Maandag 8 december Een kalme dag. 's Avonds om 6 uur op wacht bij de centrale tot dinsdagavond 6 uur. Er waren geen bijzonderheden, die wacht is djempol (uitstekend). Je neemt je slippers mee en je gaat je eens baden, nou dat zit daar wel snor. 's Avonds naar het kamp geweest - uit verveling en uit beleefdheid.

Woensdag 10 december Geen nieuws, alleen maar even naar de haven voor een ?? die daar moest landen in verband met de artilleriebeschietingen bij Bawang en Bandur. De grote actie van infanterie I bij Bandar heeft niet veel succes gehad. Ze hadden een dode te betreuren. 's Avonds op wacht bij de benzine, geen nieuws.

Donderdag 11 december Lekker uitslapen en geen nieuws. 's Avonds naar het kamp geweest.

Vrijdag 12 december Geen nieuws. 's Avonds op wacht bij het hospitaal. 's Nachts kwamen daar vier gewonde inlanders binnen. De dokter is de hele nacht in de weer geweest met krammen, plakken enz.

Zaterdag 13 december Geslapen tot half 12. Voor de rest alles rustig. 's Avonds naar de bioscoop geweest met het hele stel, meer in het bijzonder met Els.

Zondag 14 december Om 9 uur naar de Heilige Mis, voor de rest geen nieuws. Ik heb mij onledig gehouden met het schrijven van vier brieven. Een aanbod om mee te gaan naar het strand heb ik afgeslagen, hoewel het gezelschap uit veel vrouwen bestond. 's Avonds op bivakwacht tot maandagavond 6 uur. Geen bijzonderheden. 's Avonds afscheid wezen nemen in het kamp. Ik ben vroeg weggegaan en het afscheid was niet hartroerend. Daarna nog even afscheid genomen van Els en tante Fanny. Ook al niet hartbrekend. Zo moet het ook, lachen maar hoor.

Dinsdag 16 december Vanmorgen om half 7 zijn we naar Bandar gegaan, een bekoorlijk plaatsje in de bergen. 'N paar huizen die tot bivak dienen, afgezet met dubbele prikkeldraadversperring waartussen boobytraps. Voor de rest is het plaatsje onbewoond en half verbrand. Er staat een aggregaat, dus is er 's avonds licht en kan de radio spelen.

Woensdag 17 december Op patrouille vandaag, een pracht van een tippel gemaakt. Het hele eind met een rek mortiergranaten op mijn bult. Half 8 weg, half 2 weer terug. Berg op, berg af en langs een bloedlink ravijn. Gelukkig lieten onze vrienden zich niet zien. Ik hoop dat het zo blijft, want ze schieten me hier wat al te goed.

Donderdag 18 december Hedenmorgen baboe-beveiliging gehad. Als die kleren gaan wassen in de kali, moet er twee man mee als geleide. 's Avonds om 6 uur op wacht tot vrijdagmorgen 6 uur, samen met Zomervelt van de mortieren, een gezellige knul. Na de wacht naar bed en geslapen tot 11 uur. Voor de rest een kalme dag. Het is nu al drie nachten rustig geweest, lang niet gek.

Zaterdag 20 december Vanmorgen op patrouille geweest, samen met G. Verhoef als verkenners voorop. Er waren geen bijzonderheden en de patrouille was niet groot. We waren voor de regen thuis. De filmwagen kwam ons nog met een bezoek vereren, zodat we een prettige avond hadden. Trouwen, het rolt hier wel. Ik heb me in een tijd niet zo tevreden gevoeld.

Zondag 21 december Zondagsdienst, dus erg rustig.

Maandag 22 december Vanmorgen op patrouille geweest naar Blado. Hoewel de verwachtingen niet best waren bleek het mee te vallen. Blado was ontruimd in de Tjot, de gevaarlijke Tjot konden we ook zo op tippelen. Er bleek geen T.R.I. meer te zijn. Het was een hele wandeling, hoewel het terrein niet bijzonder zwaar was. De laatste drie kilometer liepen we in de stromende regen en dat was niet zo prettig. Doornat kwamen we thuis. Overigens is er geen nieuws, alles gaat goed.

Dinsdag 23 december Geen nieuws. Een beetje gewerkt vandaag en 's avonds om 6 uur op wacht. De wacht is vlot verlopen. Weer samen met Zomerveld.

Woensdag 24 december Om 6 uur van wacht en vlug naar bed. Tot 12 uur geslapen. 's Middags nog even mee geweest naar Pekalongan. Voor de rest geen nieuws. De kantine is fraai versierd voor de Kerst. Groen, een kerstboom en kaarsjes.

Donderdag 25 december Het is kerstmis, maar ik voel me niet lekker. Mijn elleboog begint op te zetten. De hele dag heb ik ziek op bed gelegen, net als op tweede kerstdag en de zaterdag daarop.

Zondag 28 december Naar de dokter gegaan in Pekalongan en direct opgenomen op het ziekenzaaltje. Niet zo prettig. Als het maar rap beter wordt. Oudejaarsdag mocht ik

Bandar 16 december - 15 maart 1947

1948

weg, maar aangezien onze auto al naar Bandar was heb ik maar gewacht tot Nieuwjaar. 's Avonds niet eens de deur uit geweest, ondanks de kennissen die ik hier heb. Met oud op nieuw lekker geslapen.

Donderdag 1 januari Vandaag weer teruggekeerd. Ik voel me weer best. 's Middags verse aardappeltjes met toebehoren. Voorwaar een feest apart.

Vrijdag 2 januari Vandaag met gevangenen gewerkt. Over het algemeen nogal gunstige jongens. 's Avonds op wacht. De wacht is rustig verlopen.

Zaterdag 3 januari Voor de middag geslapen, maar dat werd al vroeg verstoord door de timmerende H.J. Turk. Na de middag met gevangenen gewerkt. Ze moeten een gat maken voor drie gedode vijanden. Voor de middag waren het er ook al drie en gisteren vier, dat wordt dus tien in twee dagen. Het gaat van dik hout zaagt men planken. Nou ja, wij zijn daar al aan gewend.

Zondag 4 januari Geen nieuws.

Maandag 5 januari Met adjudant v.d. Pal op patrouille geweest. Een aardige wandeling gemaakt en geen vijand gezien, hoewel het gebied nog niet rustig is.

Dinsdag 6 januari Met adjudant van Dart op patrouille geweest. Alles was rustig. Vanmorgen is er van de eerste compagnie nog een carrier op een mijn gereden: twee doden en een gewonde. Wel pech. Voor de rest alles rustig. We zwemmen tegenwoordig ook weer. Het zwembad is groot en hoort bij een hotel dat afgebrand is.

Woensdag 7 januari Vandaag niets gedaan. Om 6 uur weer op wacht met J. Vos. De wacht is rustig verlopen.

Donderdag 8 januari ook niets gedaan.

Vrijdag 9 januari Alles is rustig. Niet op patrouille vandaag, dus lezen en 's middags zwemmen. Wat wil je nog meer.

Zaterdag 10 januari Een fijne dag. In samenwerking met de mortieren zouden we een kleine patrouille maken. We reden nog toen we al in een hinderlaag vielen. Handgranaten en vuur. Iedereen van de auto af. Toen we langs de weg lagen werd Rademaker getroffen aan z'n kaak. Hij lag naast me en ik voelde me heel niet senang. Een halve minuut later werd ook Deen van de mortieren getroffen. Die jongens stelden onder vijandelijk vuur de mortieren op. Na het verbinden zou Rademaker direct op een carrier vervoerd worden naar het bivak. De carrier reed nog geen twintig meter toen er al op werd geschoten en met handgranaten geworpen. Hij kwam snel terug. Ook achter hem zaten toen vijandelijke troepen. Ik ben toen in de carrier gestapt met mijn bren en de chauffeur zei: we rijden er nu achter elkaar doorheen. Ik wist dat ze er zaten, dus toen we gingen rijden begon ik direct te schieten. Achter elkaar vijf banden leeg. We reden er met 40 kilometer doorheen en hadden geen last. In Bandar hebben we Rademaker afgezet, de dokter opgebeld en

munitie ingenomen. Toen zijn we weer teruggereden. Het ging goed. Toen we aan-kwamen hadden de onzen twee vijanden gevonden, een dode en een gewonde. De dode had een Lee Enfield geweer dat in onze handen viel. De gewonde had een sten gehad, maar die was door hun commandant meegenomen. Die commandant was volgens de gewonde een Ned. luitenant, pas uit Batavia gekomen. Aan het begin van de strijd werd ons in het Nederlands toegebruld: 'Kom op lafaards, als jullie lef hebben'. Eén van ons antwoordde toen: 'Je krijgt mij toch niet, wacht maar, we komen zo'. Toen de onzen die gewonde vonden ging er een waar gehuil op. Doldriftig stonden ze erbij. Nadat ze hem uitgehoord hadden vochten ze er bijna om wie hem dood mocht maken. De mens wordt raar met zoiets. Eén van ons stond het schuim op de mond en wilde hem met de klewang afmaken. Een ander heeft hem toen een kogel in het hart gejaagd. Als je je eigen kameraden zo gemeen vanuit een hinderlaag ziet vallen, ken je geen genade meer.

De verschoten munitie werd aangevuld en de jongens gingen voorwaarts. Ik moest achterblijven bij de mortieren. De jongens maakten nog contact en hielden een hele veldslag, doch zonder resultaat. Ook wij werden beschoten, maar het vuur kwam van ver en lag te hoog. Deen was intussen ook naar Bandar gebracht en daar door een Rode Kruis auto overgenomen die hem naar Pekalongan vervoerde. Na daar bediend te zijn is hij naar Semarang gevlogen om daar behandeld te worden. Hij schijnt niet best te zijn, ik hoop dat hij het haalt. Nadat de rust was weergekeerd zijn we naar huis gereden.

Het was een vies gevalletje, doch het is gebeurd en het viel voor ons niet tegen. Het had erger kunnen zijn. Volgens nagekomen berichten heeft de vijand elf doden verloren en drie gewonden. De troepen die we tegen ons hadden waren van de A.L.R.I., de Indonesische marine. Ze stonden onder leiding van een Nederlander en waren goed gewapend. In totaal verschoten we 1350 bren- en geweerpatronen, 200 stenpatronen, vijf handgranaten en 70 3-inch mortierbommen. Het een en andere zag er als volgt uit

Zondag 11 januari Een kalme dag. Zondagsdienst, dus niets te melden.

Maandag 12 januari Voor beveiliging met de pioniers mee vandaag. Ze hebben gewerkt aan het gat in de weg naar Blado. Geen bijzonderheden. 's Avonds op wacht, weer met J. Vasen. De nacht verliep gunstig, we hebben 6 uur gepraat en dan gaat de tijd snel. Dinsdagmorgen tot 12 uur geslapen. Voor de rest geen nieuws.

Woensdag 14 januari Op patrouille met adjudant van Aart. Het zou een lichte patrouille zijn, maar met elkaar liepen we nog weer van half 8 tot 12 uur, ruim 12 kilometer en

door vijf ravijnen. Alles was rustig. Dat zal het nu nog wel enige dagen blijven, maar vroeg of laat is het toch weer donderen in de hut.

Donderdag 15 januari De hele dag rust, niets te melden.

Vrijdag 16 januari Op patrouille met adjudant van de Pal. Het was weer een gezonde tippel: elf ravijnen op de nodige kilometertjes. Zo tobt een arm soldaat maar heen. Geen bijzonderheden.

Zaterdag 17 januari Vandaag met gevangenen gewerkt. Voor de rest geen nieuws. 's Avonds om 6 uur weer op wacht met J. Vasen. De wacht is vlot verlopen. Zondagmiddag geslapen, voor de rest geen pest te beleven.

Maandag 19 januari op patrouille met adjudant Van de Pal. Half 12 terug, alles is rustig, overal wordt gewerkt. Een goed teken. Hier in Bandor gaan we ook goed vooruit. Toen we kwamen was het verlaten, nu wonen er al 2000 personen en de pasar wordt druk bezocht. Het gaat goed zeggen we.

Dinsdag 20 januari We werden vanmorgen gewaarschuwd dat er een mijn ingegraven was langs de weg. Wij gingen er met een lopende patrouille heen en hebben het zaakje omsingeld. Er bleek niets te zitten. Er was wel wat ingegraven, maar het bleek niets te zijn, hoewel het door gewapende T.R.I.-soldaten was aangebracht. Maar je kan niet te voorzichtig zijn met dergelijke dingen. Een keer is voldoende om een paar doden te hebben. De mortieren hebben nog even vijftig granaten op de omgeving gelegd en daarna zijn we naar huis gegaan. Het was toen half 2, dus het werd tijd.

Woensdag 21 februari Geen patrouille vandaag. Na de middag naar de bioscoop geweest. Er draaide 'Fanny bij Gaslight', een film die ik in Bandoeng al had gezien.

Donderdag 22 januari Een rustige dag. 's Avonds om 6 uur met Visarius op wacht tot vrijdagochtend 6 uur.

Vrijdagmiddag een lekkere injectie gehad. Veel jongens waren 's avonds al ziek, tot nu toe heb ik geen last.

Zaterdag 24 januari Alles is rustig. Geen patrouille vandaag omdat veel jongens ziek zijn van de spuit. Persoonlijk heb ik geen last.

Zondag 25 januari Een kalme dag en niets te melden.

Maandag 26 januari op patrouille met kleine Wim. Geen nieuws, alles rustig.

Dinsdag 27 januari Alweer geen nieuws. Hedenavond 6 uur op wacht met Loet Visarius. De wacht was weinig emotievol, hoewel er een seintje kwam dat zich in een van de omliggende kampongs een bendeleider ophield. De uitrukkende patrouille kwam inderdaad tegen 11 uur terug met dit heer, die goed Nederlands bleek te spreken. De gebruikelijke uithoring met de nodige klappen volgde en toen bleek dat hij onder andere bij de hinderlaag op 10 januari aanwezig was geweest. Hij gaf waardevolle inlich-

tingen, zodat het een goede vangst was. Beslissingen aangaande zijn toekomst zijn nog niet genomen, maar ik zou niet graag op zijn kakies lopen. A.L.R.I. korporaal
Woensdag 28 januari Niet veel geslapen vanmorgen. Na de middag naar de bios geweest, waar de Slag om Arnhem draaide. Gruwelijk, zo'n afkeer als je van vechten krijgt als je die film ziet.

Donderdag 29 januari Geen patrouille omdat het de hele morgen regent. Tegen 10 uur kwam Generaal De Waal op bezoek. Ik heb de goede man niet eens gezien, want ik drukte mijn snor vlug in de fabriek. 's Avonds om 11 uur op patrouille. Enige uren door de modder lopen baaien en geen succes. Om 3 uur waren we weer thuis. Het geheel was een misselijke vertoning, opgevoerd door de kapitein zelf.

Vrijdag 30 januari Tot 12 uur 's middags geslapen. Voor de rest geen nieuws.

Zaterdag 31 januari Met de pioniers naar de brug in de weg naar Blado. Die lui schieten ook geen bliksem op. We waren om half 1 al weer thuis. Voor de rest van de dag regen.

Zondag 1 februari Alles rustig. 's Morgens wezen zwemmen en 's avonds weer op wacht met Jan Vasen, een heel wat prettiger kerel dan Visarius. De wacht is rustig verlopen en maandagmorgen 2 februari tot elf uur geslapen. Voor de rest geen nieuwe gezichtspunten omtrent de grote slag die komen gaat.

Dinsdag 3 februari Vanmorgen met de pioniers mee geweest. De brug in de weg naar Blado is in de steek gelaten, er moet eerst een andere brug worden gelegd. Dat moest in de kortst mogelijke tijd en hij is vandaag afgekomen.

Woensdag 4 februari Pionierbeveiliging. De brug afgewerkt en de zaak verkend.

Donderdag 5 februari Idem, alleen verderop langs de weg gezeten. Alles is rustig, met een kruiswoordpuzzel draait de tijd wel.

Vrijdag 6 februari Vandaag vrij, want hedenavond op wacht met J. Vasen. Alles is rustig verlopen en zaterdagmorgen 7 februari lekker geslapen.

Zondag 8 februari Nog een hele dag vrij, het gaat goed zegt de dokter. Het anakje (kindje) kan zo datengen. Proost, voor geen harg. Wat een leger.

Maandag 9 februari Een rustige dag vandaag. Mijn bren een goede beurt gegeven, dat is van tijd tot tijd nodig.

Dinsdag 10 februari Vandaag met de pioniers mee voor beveiliging. Met de heren Wesselink en Weltevreden en een kruiswoordpuzzeltje was de roos middag.

Woensdag 11 februari Een rustige dag vandaag. 's Avonds om 6 uur op wacht met J. Vasen. De nacht is zeer rustig verlopen en 12 februari lekker uitgeslapen. 's Middags naar

de bioscoop, de film 'Rio Rita' draaide. Ging wel. Alles kalm.

Vrijdag 13 februari Geen steek uitgevoerd. Een vervelende boel. Nietsdoen is weleens aardig, maar het verveelt gauw. Ik kan het niet zo best, ik ga liever op patrouille. Dick is naar Ceribon om te voetballen, dus zit ik lekker alleen. Maar de kantine overnemen is er niet bij, voor geen prijs neem ik de verantwoording, mij niet gezien.

Zaterdag 14 februari Met de pioniers mee voor beveiliging. We reden een heel eind van huis af, zo verder als we konden komen, en toen moesten we verder lopen tot boven op de tjotten (heuvels), waar ze je eerst naar de hel schoten.

Zondag 15 februari Geen nieuws, voor de middag in het zwembad gelegen en na de middag de H. Mis bijgewoond.

Maandag 16 februari Geen nieuws, 's avonds om 6 uur op wacht met Stokman, een gezellig oud wijf. De wacht is vlot verlopen en dinsdag 17 februari tot half 11 geslapen. Toen gegeten en daarna gezwommen tot de middag. Alles kits.

Woensdag 18 februari Vandaag de rantsoenen gehad voor twee maanden: 600 H.W. sigaretten om je dood te roken en nog een klein beetje eten voor veel geld. Het gaat goed. 's Middags naar de bios geweest, 'Slachtoffers van het verleden', een goed gespeelde film. Wij leven gelukkig nog.

Donderdag 19 februari Heden op patrouille met Rokers. Ik liep achteraan en voor liepen ze of de dood hen op de hielen zat.

Vrijdag 20 februari Vandaag alweer op patrouille geweest met Wimpie. We werden door Derksen weggebracht met de auto. Omdat hij niet wist waar hij heen moest, maakte hij door toedoen van adjudant Van de Pal een scherpe bocht. Met als gevolg dat Harry van Luyn, die tussen de bak en de cabine stond, eraf werd geslingerd. Het viel nog mee, de gang was maar 18 mijl, maar Wimpie kreeg veel verwijten naar z'n hoofd geslingerd. Harry is mee teruggedreden naar huis. Voor de rest hebben wij een prettige wandeling gemaakt, over Blado, Bawang 1 en 2 en naar de brug waar we opgehaald werden. Ik heb samen met Frans Weltevreden als verkenner gelopen. De A.L.R.I. korporaal is dood-geschoten op veelvuldig verzoek van de kampbevolking.

Zaterdag 21 februari Even het oog gehouden op een paar gevangenen die een gat moesten graven voor een rampokker die de bevolking zelf aan ons had uitgeleverd. Zo moet het gaan. 's Avonds met Vasen op wacht.

Zondag 22 februari Om 6 uur van wacht af en slapen tot half 10. Toen eten en voor de rest niets. Het was nog niet eens weer om te gaan zwemmen vandaag, het reende doorlopend. Ik hoop dat die pret gauw over is,

want het wordt vervelend.

Maandag 23 februari Op patrouille met kleine Wimpie, banjak lol onderweg. Ik liep te praten met Verhoef toen Wimpie een grote brul gaf. Vasen kreeg de schuld en wij lachten ons rot. Wimpie moet wat verduren tegenwoordig. Hij en van Aart liggen bij de kapitein, dus slijmen maar. We zijn naar Pasar Manis geweest en waren om 12 uur kombali Morrie.

Dinsdag 24 februari Niets gedaan vandaag, dus geen bijzonderheden.

Woensdag 25 februari Door een klein misverstand had ik vandaag geen dienst. Mij best hoor. 's Middags naar de bios geweest, 'De hemel op aarde' draaide. Een aardige film. De enige keer per week dat ik in de stad kom.

Donderdag 26 februari Geen dienst vandaag, om 18.00 uur op wacht met J. Vasen.

Vrijdag 27 februari Om 6 uur van wacht af. Geslapen tot half 11 en voor de rest niet veel nieuws. Het eten is de laatste dagen weer niet goed, vandaag was het treurig. Het is niet om te vreten gewoon. De 200 koeken in de kantine waren binnen een half uur op. En maar kankeren, jammer dat het niet veel helpt.

Zaterdag 28 februari Vandaag is de brug op de weg naar Blado gereed gekomen en om 10 uur konden we er overheen met de auto's. We zijn direct gaan kijken of we naar de onderneming Pagilarang konden rijden. En zowaar, het ging. De bevolking had de laatste gaten in de weg al gedicht en de bomen opgeruimd. Naar de theeonderneming was het nog een heel eind. Toen we er kwamen bleek de fabriek verwoest, en grondig ook. Na even rondgekeken te hebben zijn we weer teruggegaan. Het was een prachtige rit door de schoonst denkbare natuur. De onderneming ligt nogal hoog, dus was het uitzicht schitterend. Die fabriek interesseert ons minder. Kapot of niet, wij krijgen er toch geen beter eten en betere sigaretten voor. Het gaat om er maar om dat we weer eens ergens komen waar we nog niet zijn geweest, en je kan zo prachtig boven van die bergen in zee kijken.

Zondag 29 februari Geen nieuws. De pater kwam vanmiddag, voor die tijd vermaakten we ons met volleyballen in de regen. 's Avonds moest ik mee op patrouille. De bevolking had een moordenaar aangebracht en we gingen met dat heer op pad om nog een lid van de bende te pakken te krijgen. Inderdaad vonden we die lieve jongen. Het was een zware tocht: op en neer, glad, stikdonker en veel zweet. Toen we over een brug liepen sprong onze gevangene ineens naar beneden. Hij probeerde Tan, die hem aan een touw had, mee in het ongeluk te trekken. Dat gebeurde gelukkig niet. Tan wist zich op het laatste moment vast te houden en zodoende hing die kerel aan het touw tussen hemel en aarde. Hij hing ongeveer tien

meter boven een kali met zeer veel grote stenen op de bodem. Die kerel heeft het geweten. Het ging volgens het oude recept. De bevolking heeft nu al drie van dergelijke kerels bij ons gebracht. Het gaat goed zo. Wij zorgen we dat ze verder verhandeld worden.

Maandag 1 maart Deze morgen moest er weer een gat gespuit worden voor drie personen. Het zijn er al zo'n twintig tezamen. Frisse morgen. Vandaag met de pioniers mee, geen nieuws dus. Alles is rustig, zo kunnen we oud worden. Het eten is beter.

Dinsdag 2 maart Niet veel nieuws. Voor de middag met de baboes naar de kali geweest, daarna wezen zwemmen. 's Avonds met Vasen op wacht. De wacht is vlot verlopen en woensdagochtend 8 maart weer van wacht af. Ik had geen slaap, dus ben niet naar bed gegaan. Deze dag hebben we een unicum beleefd. Er kwam een badauto, zodat we een hete douche konden nemen. Lekker hoor. Overigens valt er niet veel te vermelden.

Donderdag 4 maart Een rustige dag.'s Middags naar de bios.

Vrijdag 5 maart Op de auto naar Pagilarang, de thee-onderneming geweest. Prachtig mooi met de V.P. band om. Leve de Veiligheids Politie.

Zaterdag 6 maart Met de pioniers mee voor beveiliging. Die jongens zijn bezig aan een brug in de weg van Blado naar Reban. Te gelegener tijd zullen we met de auto's hier vandaan naar Dawang rijden. Nu het rustig is kan je die zaken een keertje in orde maken.

Zondag 7 maart Geen dienst vandaag, dus de dag begonnen met zwemmen. Om 10 uur hadden we als speciale attractie de 'Spelbrekers' op bezoek. Twee heren en een dame, te weten Truusje Koopmans. Het was een leuk uurtje. Het gaat goed, dit was het eerste Nederlandse gezelschap dat we van nabij zagen sinds de politionele actie. Van de rest hoorden we alleen maar dat ze zouden komen. Het komt me voor dat ze hun taak gemakkelijker in de grote steden vervullen dan op de buitenposten. Daar komt nog bij dat wij toch maar O.V.W.-ers zijn, dus niet veel nodig hebben. 's Middags om 3 uur de H. Mis bijgewoond en 's avonds op wacht met Vasen. De wacht is vlot verlopen en dinsdagochtend tot 10 uur geslapen. Voor de rest een partijtje volleybal en zo draait de tijd wel.

Dinsdag 9 maart Met Rekers op patrouille naar Bawang 3. Daar zijn we bij de loera op bezoek geweest. Thee, djerोक en rijst, wat wil je nog meer. Het wordt hier goed, maar dinsdag gaan we weer naar de stad. Niet zo prettig, maar het is niet anders. Na de middag naar de stad geweest, naar de voetbalwedstrijd 2-4 -genie. Het was een vrij waardeloze match.

Woensdag 10 maart Een vrije dag vandaag. Voor de middag

acht partijtjes gevolleybald, na de middag naar de bioscoop.

Donderdag 11 maart Vrij vandaag. De mortieren en de vickers opgeborgen, want er komt een lul van de C.G.D. Het was een Brit. Vooraf was ons bevolen om geen Engels te verstaan. Het gaat allemaal echt van harte. Leve de vrije wereld.

Vrijdag 12 maart Met de pioniers mee ter beveiliging van de weg van Blado naar Bawang. Met Frans Weltevreden gezeten. Eerst koffie gedronken bij een loera, daarna bij een andere Indonesiër. Frans is nogal een lekker ventje om mee om te gaan.

Zaterdag 13 maart Voor de middag naar Pekalongan, naar Sylvain Poons. Het ging wel, maar hield niet over. Nu ja, soldaten zijn erg kritisch.

Zondag 14 maart Voor de middag zwemmen, na de middag naar de kota Rik, de voetbalwedstrijd 2-4 versus 2-5. Eindstand na een vrij waardeloze wedstrijd: 1-1, voor beide verdiend. Deze week ben ik zomaar overgeslagen voor de wacht, een kleine vergissing van de d.d. 5.M.I. Ronny v.d. Berg.

Maandag 15 maart Een rustige dag vandaag, niets te melden.

Pekalongan 16 maart 1948 - 18 mei 1948

Dinsdag 16 maart Deze morgen inpakken en verhuizen naar Pekalongan. Om 12 uur waren we in de stad weer geïnstalleerd. Het is een hele verandering en niet ten goede. Bah, wat een toringzooi. De vrijheid van Bandar zijn we kwijt. De tijd daar is goed geweest. Hier hebben we stadsdienst met volledige tenue-appels en andere ongerechtigheden. En dan nog de warmte. Het is geen verbetering, maar we zullen er iets van zien te maken. Bandar is samen met Tjiwale een van de betere buitenposten geweest. De dienst was om te doen en de vrijheid groot. 's Avonds naar de film 'Going my way' geweest.

Woensdag 17 maart Niet veel nieuws.'s Avonds op piketwacht tot donderdagochtend 6 uur. Alles is rustig. Donderdagochtend wezen varen op zee met Hendrik Dikker. Lekker gezwommen en zodoende een gunstige ochtend gehad. 's Middags Toontje Sjerps geholpen met het uitdelen van de maandrantsoenen: 20 zippen (de rest was gestolen) en 200 H.V., 's avonds met Arie Koning op bezoek geweest in het kamp. Ook niet veel te beleven, het is er een dooie boel.

Vrijdag 19 maart 's Morgens vijf brieven geschreven, een hele prestatie. 's Avonds met Kuyk en Noorderhoven op hospitaalwacht, de hele nacht zitten praten. Het was vlug zaterdagmorgen 6 uur. We leken we gek, maar goed, we

hebben er recht op.

Zaterdag 20 maart 's Avonds naar een muziekkuitvoering in het tehuis voor Christelijke militairen. Amse aan de piano en een zangkoor. Het ging, een en ander was goed.

Zondag 21 maart Om 9 uur naar de H. Mis, daarna een rustige dag. 's Avonds naar de bioscoop, 'His butlers sister' met Dean Martin.

Maandag 22 maart Eerst naar de dokter, praten over een nieuwe bril. Er zal aan gewerkt worden, was de toezegging. Toen naar de tandarts, een gaatje laten vullen. Dat gebeurde op een voorspoedige manier. Daarna ben ik even bij E. Houwert op bezoek geweest. Zouteloos. 's Middags niets gedaan en 's avond met Arie naar het kamp geweest. Ook weinig belangwekkend, maar de avond draait en je hoeft je niet zo te vervelen.

Dinsdag 23 maart Een kalme dag. Geen nieuws, 's avonds zitten kaarten.

Woensdag 24 maart Om 5 uur opgestaan, 6 uur met de trein mee naar Weleri voor beveiliging op een zandwagen voor de locomotief. Voor een keer wel eens aardig. Om 11 uur waren we weer terug. 's Middags om 2 uur nog eens en 's avonds half 7 terug. Eten, mandien, even met Arie naar het kamp en om 9 uur zaten we in de bios. Daar werd ik er door van Zanten uitgehaald omdat ik om 10 uur klaar moest staan om uit te rukken. Er moesten enkele hoge T.R.I. personen gepakt worden, maar dat lukte niet. In drie groepen hebben we gezocht, maar niets hoor. Wij kwamen om half 3 thuis. Een paar sneden brood gepikt in de keuken. Bij onze groep waren twee jeeps, Coors, P. de R, Tom van Zanten, v. B, C.R. de rest van de cie, toen naar bed.

Donderdag 25 maart Tot 9 uur op bed gelegen. Bren schoongemaakt, sten schoongemaakt, lezen, schrijven, eten, 's avonds op piketwacht. Ik ben vroeg gaan slapen, want ik was alleen.

Vrijdagmorgen om 6 uur weer van wacht, verder geen nieuws. 's Avonds naar de bioscoop met Arie en Tante Fanny, 's middags naar de kruisweg geweest.

Zaterdag 27 maart Alles is rustig. 's Avonds op hospitaalwacht met Noorderhaven en Koek. Een kalme nacht, we hebben alledrie geslapen. 's Morgens weer af. 's Middags naar 2-4 versus 5-6; eindstand: 4-2.

Zondag 28 maart Moeder jarig en eerste paasdag. Om 9 uur naar de H. Mis, om 11 uur weer thuis. Eten en om half 2 naar het strand. Een groepje jongens, Tante Fanny en Els. Wel leuk zo, zwemmen in de laoet en spelen met de bal. Met G. Nijhuis samen nog een eind hardgelopen. 's Avonds zijn we in de stad wezen eten. Nog wat gereden met Arie en vroeg naar bed, want ik was lui.

Maandag 29 maart Om 9 uur naar de kerk, even naar de kantine, eten en rusten. 's Avonds met Arie bij Els ge-

weest. Voor de rest alles plan plan.

Dinsdag 30 maart Een rustige dag. 's Avonds in de stad wezen eten en toen even met Kuyk naar het kamp geweest. Weinig aangenaam. Arie is naar Batang, dus zit ik zonder auto. Een reuze strop.

Woensdag 31 maart We zijn alweer twee jaar op Java. Waar blijft de tijd, het is omgevlogen. Nog enige tijd en we zullen wel terug moeten naar Nederland. Nou, dat doen we dan maar weer. Ik zie er ook geen brood in om hier te blijven. Met recht kan je zeggen: wat 'n land. Twee jaar op Java en 28 maanden van huis. Het gaat goed hoor, en dan het goede leven dat we hebben gehad, we zullen onze regering en ons land eeuwig dankbaar zijn voor alles wat ze niet voor ons deden, en dat is wat! Een rustige dag vandaag, 's avonds op bivakwacht.

Donderdag 1 april Om 6 uur van wacht af, geslapen tot 12 uur 's middags, mandien, eten en naar het strand. Zwemmen, een stuk hardlopen, om 4 uur terug, mandien. Voor de rest zijn we in de stad wezen bikken, Dik en ik, en toen naar de bioscoop: 'A yank in the R.A.F.' Een aardige film. Een heel verhaal.

Vrijdag 2 april 's Morgens naar de tandarts, maar die was er om half 11 nog niet. Ik ben toen maar weggegaan. Even bij tante Fanny gezeten, eten, haar laten knippen, mandien en om 3 uur naar het sportveld voor een driedaags toernooi. Atletiek, voetbal enzovoort. We zullen zien. Handbal gewonnen door Pek. Voetbal ook. Het was een vrij zwak elftal uit Semarang, waarvan Pek met 6-1 wist te winnen. We waren al vroeg op de tribune, zodat we goede plaatsen hadden. De 100 meter series waren alledrie voor Pek. Het geheel was wel aardig. 's Avonds in de stad wezen eten. Daarna met Anton van Kuyk naar pingpong geweest.

Zaterdag 3 april Met het Rode Kruis mee. Ook wel aardig voor een keer. We waren om half 12 al weer thuis. 's Middags naar de sport. Ons elftal speelde gelijk en het elftal van Pek. speelde 1-1 tegen Tegal, een prachtwedstrijd. Na afloop moesten er vier van ons naar het hospitaal toe. 's Avonds naar pingpong geweest, wat gedronken en toen weer naar huis.

Zondag 4 april Om 9 uur naar de kerk, daarna grote rust op het tempatje, 's avonds op wacht. De piketwacht is vervallen. We staan nu bij de munitie, na dat gevalletje in Semarang zijn ze zeker geschrokken. Maandagochtend 6 uur van wacht af. Een rustige dag en 's avonds met Anton naar de bioscoop.

Dinsdag 6 april Een rustige morgen. Ik moet op patrouille, maar dat ging niet door. Na de middag naar het strand geweest. 's Avonds met Anton wezen eten in de stad, daarna even bij Els op bezoek geweest. Gezellig gebabbeld. *Woensdag 7 april* Eerst naar de tandarts, die er nog niet

was. Voor de rest een rustige ochtend. 's Middags naar het strand en 's avonds even bij Els op bezoek geweest. De tijd draait.

Donderdag 8 april We weten nu zo een en ander. Naar alle waarschijnlijkheid zullen we in juni op de boot gaan voor de terugreis. Alles wijst er ook op. We worden niet meer naar buiten gestuurd en blijven in de stad zitten. Kapitein Coors is waarnemend bataljonscommandant en Henk Otten is compagniescommandant geworden. Gelukkig duurt het niet lang meer. 's Morgens naar de tandarts geweest. Drie gaatjes gevuld, nu gaat het nog voor niets. 's Middags naar het strand geweest en 's avonds op bivakwacht. De wacht is vlot verlopen.

Vrijdagmorgen 6 uur van wacht af en naar bed tot half 11. Wassen, eten en het is weer middag. Om 2 uur varen met de boot van Dekker. In volle zee even gezwommen en daarna weer naar huis. Aan boord waren twee vrouwen die mijn belangstelling niet hebben. 's Avonds met Dick wezen eten in de stad, daarna naar de bioscoop: 'Korvetten 225' draaide, een oorlogsfilm van de zee.

Zaterdag 10 april Een rustige morgen en een rustige middag. Tezamen dus een rustige dag. 's Avonds op piketwacht, ook al vlot verlopen.

Zondag 11 april geen nieuws. Om 9 uur naar de kerk en 's middags rust. 's Avonds met tante Fanny en Els naar de bioscoop geweest. Wel gezellig, alles kalm aan.

Maandag 12 april Een kalme dag. 's Avonds tante Fanny geholpen met een brief schrijven aan haar toekomstige schoonouders in Nederland. Dat goeie mens is pas 24, al zeggen we tante tegen haar. Een mooie sport hoor om zo'n brief te schrijven. We hebben ons rotgelachen.

Dinsdag 13 april Niet veel nieuws. 's Middags naar het strand geweest en 's avonds bij Els thee wezen drinken. Dat kan je rustig doen, want we praten alleen maar en dat levert geen gevaar op.

Woensdag 14 april Om half 9 met de auto naar Semarang. Daar is een toernooi waaraan ook jongens van ons meedoen. We gingen dus naar de voetbal toe. De officieren wonnen met 4-3 en ons echte elftal won met 3-2 van de V-Brigade, die als sterk stond aangegeven. Het was vooral na de rust een prachtwedstrijd, waarbij de V-Brigade niet veel had in te brengen. Het was een gezellige dag en 's avonds om 8 uur waren we weer thuis, dik onder het stof. Vroeg naar bed.

Donderdag 15 april 's Morgens om half 8 reveille. Wel pittig hoor, en dat houden we nu. Om half 10 een partijtje gevoetbald tegen het tweede peloton en verloren met 2-1. 's Middags naar het strand, 's avonds met Dick en Anton naar de bioscoop.

Vrijdag 16 april Alles rustig. 's Middags naar het strand en 's avonds op hospitaalwacht met Van Kuyk en Noorderha-

ven.

Zaterdag 17 april 's Morgens om 6 uur van wacht af. 's Middags naar het strand en 's avonds naar een Chinees geweest voor het verkrijgen van een beetje woeang. Daarna wezen eten en toen nog even naar Els geweest. Alles is rustig, een mooi leven hebben we.

Zondag 18 april Om 7 uur naar de Heilige Mis, daarna eten en naar het strand tot een uur of 11. Na de middag is alles rustig. 's Avonds heel gezellig gekaart met Dick, Toon, Hein en saja. Een borreltje, een biertje, heel prettig en het was vlug 11 uur. Op bed liggende hebben we ons toen het schompes gelachen om niets. Toon Sjerps oftewel de oude man, slaapt nu ook bij ons op de kamer. Nou, Toon is een prettig mens hoor.

Maandag 19 april Heden kwam Generaal De Waal oftewel oom Siem in de officiersmess om afscheid te nemen. Bij de wacht, die daar voor moest aantreden, was ook ik tegenwoordig. Het ging allemaal model, ook al omdat hij zijn dochter bij zich had. Over die dochter lopen sterke verhalen. De voorstelling duurde niet lang. Na twee uur ging de baas weer van pleite en wij ook. Koffie en limonade kregen we die ochtend gratis, een goeie boel. 's Middags naar het strand en 's avonds naar de bioscoop, naar de film 'Gaslight' met Ingrid Bergman en Charles Boyer, een machtige film. Voor en na de bioscoop soesoeh drinken bij een Chinees met Dick en Anton en maar gek doen. Het wordt met de dag erger. Nou ja, nog een poosje.

Dinsdag 20 april Alweer naar de mess vandaag, heden kwam Meyer op bezoek, de opvolger van De Waal. We zijn er maar een uur geweest, toen zei Coors dat we hem tactisch moesten drukken en gingen we in de tijgersluipgang naar huis. Een mooi leger hoor. De officieren beginnen ook al een klein beetje met de jongens mee te voelen. 's Middags naar het strand, 's avonds op piketwacht. Alles rustig.

Woensdagmorgen 6 uur weer af. Om 9 uur op appèl verschijnen. De M.P. kwam met een Chinees die bestolen was om de dader te zoeken. De Chinees had de persoon gezien maar kon hem bij ons niet vinden. 's Middags naar het strand, 's avonds ben ik met T. Sjerp, D. Dikshoorn en Dries Haddema naar een Chinees geweest. We hadden een fles drank meegenomen en veertien flesjes bier. De helft hebben we opgemaakt, zodat we toen we naar huis gingen lollig waren. De andere helft zouden we de avond erop soldaat maken. Om 10 uur was het avondappèl en om kwart over 10 gingen we weg. Het ging niet vlug, want Toon was nogal lastig. Eerst naar de opera en toen overall even aan. Om 11 uur waren we thuis, dus een uur over tijd. Op de bon natuurlijk.

Donderdag 22 april Om 10 uur bij Otten op rapport. Het

viel mee, we kregen geen straf en we mogen nu tot 11 uur buiten, een hele verbetering. 's Middags gevoetbald en 's avonds weer naar die Chinees. Drinken, eten, muziek en om kwart over 10 naar huis. Toon was de lolligste en zodoende moesten we hem met veel gepruts meekrijgen. We waren precies op tijd thuis, banjak gelachen, hartstikke gezellig hoor. Toon en Dick zijn nogal besten.

Vrijdag 23 april Niet veel nieuws. 's Middags naar het strand en 's avonds naar de bioscoop.

Zaterdag 24 april Alles kalm. 's Middags naar het strand, 's avonds op hospitaalwacht, weinig geslapen.

Zondag 25 april mee naar de Kali Bodri, naar Philippus. Hij was natuurlijk niet thuis en we kwamen 's avonds om half 7 pas binnen met veel pech, wat niet te verwonderen valt. We hadden het verdiend.

Maandag 26 april Geen nieuws.

Dinsdag 27 april Vandaag hebben we alweer het een en ander ingeleverd. Ook mee geweest met Rode Kruis beveiliging, wel gezellig. 's Middags bij de meisjes gezeten met van Kuyk en nog een heel slof H.W. gehad van Riek, waardoor ik en nog enkele anderen heel erg uit de brand waren, want we hadden niets meer. 's Avonds in de stad wezen eten en daarna bij Els op bezoek. 's Middags nog een partij gevoetbald en gezwommen met 4-1.

Woensdag 28 april Vandaag mijn wapen ingeleverd met patronen en houders, dat ruimt aardig op. 's Avonds op bivakwacht, een wacht die ook nogal vlot gaat.

Donderdag 29 april Geslapen tot half 11. 's Middags naar het strand en daarna een partijtje gevoetbald tegen het tweede peloton. Het was hartstikke leuk, tegen het eerste en tweede peloton speel je altijd prettig. 's Avonds naar de bioscoop met Toon en Dick, een goeie film, tevens nog welfare film.

Vrijdag 30 april Heden ten dage verjaardag van de prinses. Om 8 uur vlaggenparade voor het station. Daarna ben ik met Dick de stad in geweest. Eerst naar het voetbalveld, naar de kinderspelen. Het liep er droogvol en de kleintjes hadden een machtige dag. Daarna naar de aloen aloen (het plein), waar de optocht opgesteld werd. Werkelijk mooi was het: betjafs, gado's en dogcars, (vervoermiddelen) alles liep mee, het was een grote optocht.

's Avonds bij een Chinees geweest, meneer Tjang, wat patronen weggebracht in ruil voor goed. Voor 10 uur waren we weer terug.

Zaterdag 1 mei Vandaag alles geconsigneerd in verband met eventuele onregelmatigheden. 's Avonds dus niet de stad in. Dat is niet zo erg, want ik moest toch op wacht. Al weer vlug deze keer en de wachten zijn ook verdubbeld. Er is niets voorgevallen en de wacht is vlot verlopen.

Zondag 2 mei Om 6 uur van wacht af en om 7 uur naar de H. Mis. Uit de mis met Els gewandeld, voor de rest niet

veel nieuws. 's Middags naar het strand geweest. Na het bad hielden ze niet op of ik moest met het tweede peloton mee voetballen tegen het eerste. We wonnen onbedreigd met 4-2. 's Avonds bij Els op bezoek geweest. *Maandag 3 mei* Een rustige dag. 's Middags met Dick naar de stad geweest. 's Avonds naar de bioscoop met Toon en Dick.

Dinsdag 4 mei 's Morgens dodenherdenking, dus vlaggenparade. Daarna mijn nieuwe bril gehaald bij de dokter. Hij was zowaar al aangekomen. Toen even naar de pasar, een slot gekocht voor mijn kist. Weer thuis vier brieven geschreven, goed mijn best gedaan dus. 's Avonds bij Els geweest, wat gebabbeld.

Woensdag 5 mei Een rustige dag, zondagse dienst. 's Middags naar het strand, 's avonds op hospitaalwacht met Koos Koek en Jan Huigsloot. De wacht is vlot verlopen.

Donderdagmorgen 6 uur van wacht af. Hemelvaartsdag dus om 7 uur maar naar de kerk. Verder rust. 's Middags om 4 uur gewapend naar de kerk voor een oefening, aangezien we zondag erewacht moeten leveren tijdens de plechtige Heilige Mis.

Vrijdag 7 mei De afscheidsfeesten zijn begonnen. 's Morgens naar de voetbal wezen kijken. Er was niet veel aan. 's Avonds naar een uitvoering, machtig mooi. Toen we binnenkwamen kregen we gratis een pakje ripper en in de pauze een fles bier. Het programma was de moeite waard en het werd vlot afgewerkt. Onze lieve bruine broedertjes en zustertjes hebben hun best gedaan, terwijl onze blanke zustertjes van het Rode Kruis zich ook niet onbetuigd lieten. Het was een gezellige avond, die omstreeks het elfde uur afgelopen was.

Zaterdag 8 mei Om half 8 tippelen naar de aloen aloen voor een aubade, gebracht door de schooljeugd van de stad. Het was werkelijk lief. Daarna naar de prauwenraces wezen kijken. Mijn collega's. Ze deden hun best die jongens, roeien tegen de ouwe dood op. 's Middags naar het gekostumeerd voetballen. Dick, de scheidsrechter, won met zijn duivelskostuum een fles jenever voor het beste pak. Daarna de wedstrijd 2-4 tegen een elftal van de club hier. Het was een pittige wedstrijd, die door ons met 4-2 werd gewonnen.

's Avonds met Toon en Dick naar de gezellige avond. De gezelligheid duurde niet lang, want er werd nogal het een en ander getapt zodat het een rotzooitje werd. Enkele verpleegsters die bij ons kwamen zitten gingen tegen 1 uur dan ook maar weg. Dick en ik hebben een hele poos naar Toon lopen zoeken, die de tas van een van die meisjes in bewaring had. We vonden hem bij een stelletje kleine jongens. We hebben de tas overgenomen en zijn naar huis gegaan. Binnen stond De Mooy op het punt om

een kapitein van de M.P. een klap te geven. Doch deze bood zijn excuses aan en gaf Floor een hand, waarna alles weer goed was. We brachten die tas bij de verpleegster en zijn in bed gekropen, waar ik vlug sliep op drie borrels en vijf flesjes bier.

Zondag 9 mei Om kwart voor 8 uit bed. Erg laat dus, alles even snel. Om kwart over 8 waren we bij de kerk voor de plechtigheid. Het ging goed, maar het viel niet mee. Bijna anderhalf uur stilstaan in die warmte. Han Adelaar moest er even uit, terwijl een paar anderen ook al begonnen te slingeren. 's Middags naar het strand en 's avonds naar de bioscoop. Eerst een film en daarna de Kilima Hawaiians. Alweer een feestavond om, het begint zo zoetjesaan vervelend te worden.

Maandag 10 mei Met de wedono van Pek naar Bawang geweest voor beveiliging. Een hele poos daar vertoefd. Bij de luitenant van 5-6 gegeten en even gekeken naar een paar Chinese vrouwen die nog voor enige duizenden uit de grond op uit aan het graven waren. 's Avonds om 5 uur weer terug. Wassen, eten en om 6 uur op wacht.

Dinsdag 11 mei Om 6 uur van wacht af. Naar de trein geweest om afscheid te nemen van de jongens van 2-3 van de dienstplichtigen en van diegenen die hier blijven, onder anderen Piet de Rijk. Het afscheid, met veel handjes en de beste wensen, had een vlot verloop en na deze bezigheid ben ik naar bed gegaan om te slapen tot een uur of 11.

Opstaan, eten en na de middag naar het kamp. Om 4 uur terug. 's Avonds naar Els geweest, gezellig gepraat, goed 10 uur weer thuis.

Woensdag 12 mei Voor de middag pasfoto's laten maken, een paar brieven geschreven en wat op mijn kist zitten schilderen. 's Middags niet naar het strand omdat er vliegtuigoefeningen zijn de laatste dagen. We zijn maar gaan zitten kaarten. 's Avonds bij Els geweest, heel gezellig. Alweer vroeg thuis en toen nog even zitten kaarten met Dick, Toon en Rien.

Donderdag 13 mei 's Morgens Dick geholpen met het uitdelen van de rantsoenen. Daar word je nooit slechter van. 's Middags een paar brieven geschreven. 's Avonds weer op wacht. Piketwacht deze keer. Alles is rustig. Het lijkt hier de laatste tijd wel een blikslagerij. Alles timmert en vijlt. Nou, mijn kist is nog lang niet vol.

Vrijdag 14 mei Om 6 uur weer van wacht af. Niet naar bed gegaan en wat gerommeld. 's Avonds met Els naar de bios geweest.

Zaterdag 15 mei Met Dick naar de pasar geweest. Mijn kist is nu ook vol, wat ik ook wel een beetje aan Dick te danken heb. Kist vol en nog geld over, wat wil je nog meer. 's Avonds wat gerommeld en zitten kaarten.

Zondag 16 mei Om 9 uur naar de H. Mis, voor de rest een rustige dag. 's Avonds om half 6 naar het lof.

Maandag 17 mei Om 7 uur naar de H. Mis. Verder een rustige dag. 's Middags voor de laatste keer in de stad wezen eten. 's Avonds op piketwacht, rustig geslapen.

Dinsdag 18 mei om 6 uur van wacht gekomen. Niet geslapen, maar op het station geweest. 1-4 R.I. kwam langs op doorreis naar Batavia. Die jongens hebben pech want hun boot is stuk. 's Avonds afscheid genomen van deze en gene.

Op weg naar de boot 19 mei - 21 juni 1948

Woensdag 19 mei Om 5 uur opstaan, eten en pakken. Om 7 uur zouden we gaan rijden, maar we moesten twee uur wachten. Dus vertrokken we om 9 uur uit Pekalongan. Om 1 uur aankomst in Djatingalek, het doorgangskamp voor we op de boot gaan. Het is hier niet ongunstig, want het is prettig gelegen. Alleen zijn stoelen en tafels hier een ongekende weelde. Maar dat doet er niet toe, want het eten was deze eerste dag uitstekend. 's Avonds met Dick en Toon naar de bios geweest. Liften gaat erg makkelijk hier. Na de bios naar huis met een jeep en toen naar de kantine van 3-7. Een machtige kantine: grote borrels voor 40 cent. Toen we er twaalf ophadden was Toon een eind weg. Het duurde daarom nogal even voor we thuis waren. In elk geval waren we voor 11 uur binnen. Een prettige avond gehad.

Donderdag 20 mei Om 8 uur reveille, om 9 uur appèl. Even de stad in. 's Avonds om half 5 weer appèl en daarna met Dick naar de bios geweest, ergens in een uithoek van Semarang. Vroeg thuis en naar bed.

Vrijdag 21 mei Een rustige dag vandaag. We zijn de hele dag niet weggeweest want Dick was kamerwacht. Wel zo prettig.

Zaterdag 22 mei Vandaag kamerwacht en gezondheidsinspectie. De dokter sprak zijn volle tevredenheid uit. 's Avonds naar de bios geweest met Dick en Ton: 'Dive Bomber'. Om half 12 thuis en om 12 uur kregen ze het idee om een fles open te maken. Na die ene volgden er nog drie, zodat het een lollige boel werd. Ik ben na 6 of 7 maar gestopt, want er is toch geen bijslepen aan. Ton, Dick, de rooie en kokkie hadden hem aardig zitten. Voor de rest was er niemand die niet meedeed. Het was een gezellige boel en tegen drieën was de rust weer teruggekeerd. Als je maar lol hebt, en dat hebben we.

Zondag 23 mei Om 9 uur naar de H. Mis in de kantine van III-7 R.I. Voor de rest alles rustig. 's Avonds naar de stad geweest met een stel. Vroeg thuis.

Maandag 24 mei Vandaag een prik halen. Niet prettig, veel stijve armen en erg loom. 's Avonds met Toon en Dick de

stad in om een paar centen te verdienen, wat niet meeviel. Afgetobd kwamen we thuis. Erg ongunstig hoor.

Dinsdag 25 mei Vandaag geld gevangen: 78 gulden, dus de moeite. Verder wat gekaart en 's avonds met Dick en Gijs Verhoef naar de bios: 'One million B.C.', met grote gevaarlijke dieren.

Woensdag 26 mei Kunstvoorwerpen gekocht op de pasar en bij toko Malten, in totaal voor 16,50 gulden aan hout, iets voor To, 15 gulden voor onszelf, het gaat goed.

's Avonds naar het voetballen, een derde-rangs elftal van ons tegen een eerste-klas elftal van Semarang. De onzen hadden dik de pest in en voetballen met de moed der wanhoop. Ondanks alles wisten ze met 4-1 voor te komen, doch toen waren ze leeg gespeeld en verloren ze nog met 4-5, door twee buitenspeldoelpunten.

Donderdag 27 mei 's Morgens even naar de stad met Dick. 's Middags naar het voetballen geweest, daarna met een man of tien naar de bioscoop: 'Appointment from' met Charles Boyer. Daarna nog wat gezopen en naar huis.

Vrijdag 28 mei 's Morgens mijn kist dichtgespijkerd, wat gekaart, drie brieven geschreven en 's avonds gekaart bij het derde peloton.

Zaterdag 29 mei Een rustige dag. 's Avonds met Dick de stad in geweest, naar de bioscoop.

Zondag 30 mei Om 9 uur naar de H. Mis bij 3-7 R.I.'s Middags wat gekaart, om 4 uur naar de voetbalwedstrijd Pekalongan-Semarang, een goeie wedstrijd met Bas, Bertje, Bart, Piet, Japie, Henk en nog enkelen. Er werd ruw gespeeld maar de onzen wonnen met 4-3 tegen alle verwachtingen in. Het was zo nu en dan bijna vechten.

's Avonds rust gehouden. Morgen moeten we met de erewacht meedoen, dus houd je maar vast.

Maandag 31 mei Om 6 uur opstaan en om 7 uur naar het ereveld Tjandi voor het laatste appel. Het duurde even voor de plechtigheid begon en Rademaker ging voor de vlakke. Hij werd vervangen door Koek. En hoewel het niet langer duurde dan een half uur, begonnen er al meer wit weg te trekken. Wel een bewijs dat we niet veel meer waard zijn. Het is erg maar waar. De namen van hen die gevallen zijn werden afgelezen, waarop de compagnies-commandant present riepen. Er volgden enige toespraken, er werden kransen gelegd, de last post werd geblazen en het was gebeurd. De plechtigheid vond plaats bij de graven van kapitein Dieperink en Timmers. Het viel niet mee. Voor de rest geen nieuws.

Dinsdag 1 juni Een rustige dag. Nou ja rustig, iedereen heeft zijn kist dichtgetimmerd, dus lawaai genoeg. 's Avonds naar de bioscoop: 'In the navy'.

Woensdag 2 juni 's Middags per jeep naar kalibodri geweest bij Filippus. In de stad gegeten en toen naar de bioscoop: 'Not now tomorrow'.

Donderdag 3 juni Om 6 uur op wacht tot 's avonds 6 uur. Heel niet prettig. Ze hebben de kisten onderzocht vandaag. Die dingen zien we niet meer voordat we in Nederland aankomen. 's Avonds naar de kantine geweest van 3-7, vanzelf kwam ik met Dick en Toon op een borrel terecht en het ging nogal stoer. Zo stoer, dat Dick zelfs niet meer goed wist wat hij deed. Toon is zo van pleite. Uiteindelijk was ik nog wel de meest nuchtere van het stel. Ik kon tenminste nog rustig naar huis djalanen, terwijl Hassan Dick en Toon meeloodste. Ik heb me uitgekled en ben zelf op bed gekropen.

Vrijdag 4 juni Vandaag om half 5 opstaan. Dat viel niet mee. Ik moest twee keer pakken omdat ik alles dubbel zag. Ik had een droge strot, gewoon niet mooi meer. Maar ik heb niets achtergelaten. Om 6 uur op de trein en rijden, de hele lange dag. In Pekalongan theedrinken, uitgedeeld door de meisjes van het Rode Kruis. Ook nog een aubade door de schooljeugd, machtig. Ik heb Johanna de hand gedrukt als afscheid, heel lief. ZO'N stad, Pekalongan.

In Remalang stond de erewacht van 4-6 R.I. terwijl ze een vlag hadden uitgehangen waarop stond: 'Verdiend jongens'. Verdond mooi van die jongens, het was nog gemeend ook. In de trein hebben we wat zitten kaarten en voor de rest maar rijden. Eindelijk kwamen we 's avonds om 8 uur op het station Meester Cornelis aan. Vandaar op auto's naar Tjililitan, rotbarakken: geen tafels, geen stoelen, wat een klerenbende. Je moet er wat voor over hebben als je naar Nederland gaat. Geen eten en vroeg naar bed. Wat een land.

Zaterdag 5 juni Om 8 uur reveille. Voor de middag gekaart, na de middag een paar brieven geschreven en 's avonds naar de stad. Eerst de bus, daarna de tram tot de harmonie en toen naar de bios: 'De wraak de goden'. Een mooie Franse film. Batavia is veranderd de afgelopen twee jaar. Je kent het bijna niet terug. Voor de rest is het niet veel gedaan, je hebt er gauw genoeg van.

Zondag 6 juni Om 8 uur naar de H. Mis. Daarna een borreltje of zes, eten, kaarten, een paar brieven schrijven en 's avonds naar kennissen van Toon toe. Daarna wat gewandeld. We kwamen bij een bruiloft terecht en zijn volgestopt met kerrie, maar alla, de hoofdzaak is dat je goedkoop uit bent, want geld is goud hier.

Maandag 7 juni Kleding halen aan de Berenlaan, welbekend van vroeger. Voor het eerst heb ik een tamelijk uniform gevonden: broek, jas, baret en twee onderhemden. 's Avonds naar de bioscoop geweest: 'Sinbad de zeeman'.

Dinsdag 8 juni 's Morgens doorlichten, 's middags in de stad wezen eten, in de kantine was het niet te genieten. Het is wel erg, 's avonds gewandeld.

Woensdag 9 juni Voor de middag gekaart, na de middag in de stad wezen eten: brood met ei, rosbief en rookvlees.

Aan boord van de Indrapoera 21 juni - 29 juli 1948

Vooruit maar, je moet toch een beetje gezond thuis-komen. Na het eten naar de bioscoop: 'Twee zusjes van Boston'. 's Avonds met Toon naar een kennis van hem geweest. Wat gegeten, wat gedronken en half 12 thuis. Weer een dag om.

Donderdag 10 juni's Morgens in de kantine gekaart. Voor de rest geen nieuws.'s Avonds waren de Kilima's in de kantine, zelfde programma als in Pekalongan. Wel aardig.

Vrijdag 11 juni 's Morgens aardappels geschild, daarna wat voetbald. 's Avonds het tientje verkocht voor 14 gulden en naar de bios. Erg zouteloos.

Zaterdag 12 juni Een kalme dag. 's Avonds in kamp Makassar naar de bioscoop geweest, dat kost tenminste niets. Elke dag is er één. Zin om naar huis te gaan is er niet zo zeer, maar dit kamp wordt vervloekt.

Zondag 13 juni Om 8 uur naar de Heilige Mis. Alles rustig, 's avonds met Dick naar de bioscoop geweest.

Maandag 14 juni Geen nieuws. 's Avonds naar de bios geweest: 'Vergelding', nog wat gelopen en gauw naar huis.

Dinsdag 15 juni Vandaag eten halen, 's avonds naar 'Keep them flying' in Meester Cornelis, daarna naar Tanah Abang getramd en wat gelopen. Het is wat om de tijd door te komen.

Woensdag 16 juni Voor de middag naar pasar Baroe geweest, na de middag gezondheidsinspectie en voetballen op het vios-terrein. Toen naar Tanah Abang en nasi gegeten op de Sinen. Je moet toch in leven blijven.

Donderdagmiddag warme lunch in en A.M.V.J. Met auto's erheen, het was bami, er was een strijkje en er werd wat gezegd door een paar heren. Daarna terug, wassen, kleden, eten en naar het voetballen in het park, daarna naar Tanah Aban geweest, vroeg thuis vanavond.

Vrijdag 17 juni Voor de middag geen nieuws, na de middag de stad in. Naar 'Winged Victory', een machtige film, daarna gegeten, nasi goreng met ei. Vervolgens gewandeld, naar Tanah Abang getramd, gelopen van Sinen naar Tanah Tinggi en terug. Je zou er loops van worden. Om 11 uur thuis en naar bed.

Zaterdag 19 juni De dag van vertrek komt steeds nader en de zin is niet zo groot. 's Avonds zouden Toon Loet en ik naar mijnheer David gaan, maar aangezien deze niet thuis was, keerden we vlug terug.

Zondag 20 juni De laatste dag hier. Half 9 naar de kerk, daarna wat geschreven, 's middags alles rustig, 's avonds met Toon naar David geweest. Een gezellige avond en tevens de laatste op Java.

Maandag 21 juni Om 5 uur opstaan om alles in gereedheid te brengen. Kwart voor 7 appèl en om 7 uur op de auto's naar Priok. De stemming is goed, maar niet uitgelaten. Om 8 uur inschepen.

Dat is zeer vlot verlopen en zo zitten we dan nu op de Indrapoera. Vrij gunstig, in kribben. Wel enigszins bekrompen, maar dat nemen we maar. In elk geval is het eten goed vanmiddag en dat zal wel zo blijven. 's Middags kwamen een paar hoge peren aan boord die ook nog wat te zwammen hadden, en zo kwam dan, al staande aan de reling, het moment dat we loskwamen, onder de tonen van het Wilhelmus. Natuurlijk hebben we gewuifd naar de achterblijvers en de bezoekers, militairen, marva's, V.H.K.-sters en verpleegsters. Om 4 uur was dat. Daarna zijn we naar buiten gesleept om op de rede voor anker te gaan, de dag van morgen afwachten. Het eten is prima en dat betekent veel voor ons. Wij zijn het over het algemeen niet zo goed geweest, de afgelopen twee jaar. Maar goed, hier op de schuit zal het wel rollen. Als we nou maar vlug sigaretten krijgen.'s Ochtends wat zitten kaarten.

Dinsdag 22 juni Vanmorgen om 7 uur zijn we gaan varen, langs Edam en de andere eilandjes voor Priok ging het de Jayazee in. Mooi kalm weer. Om ongeveer 1 uur gingen we door straat Soenda met aan bakboord het eiland dwars in de weg en aan stuurboord de kust van Sumatra. Om 3 uur gingen we langs de Krakatau, na deze berg was nog enige tijd Sumatra te zien, daarna staken we de Indische Oceaan in. Aangezien er nogal wat deining stond, hadden we al gauw de eerste zeezieken. Persoonlijk geen last, het gaat lekker hoor en het eten is prima. Afgelegd 62 mijl.

Woensdag 23 juni Zee voor zover je kan kijken, dat houden we voorlopig. Om 7 uur naar de kerk. De afgelopen nacht is de klok 60 minuten achteruit gezet.'s Middags hadden we 338 mijl afgelegd. Er is nog steeds deining. Overigens alles wel, het eten is prima. Vandaag sigaretten gehad: 300 voor 7,50 gulden, rantsoen tot 15 juli. Er is nogal enige rumoer over het schoonmaken van de onderofficierseetzaal, ook over gekleed lopen aan dek. Nou ja, er moet wat te kankeren zijn.

Donderdag 24 juni Vandaag zeuntje, dus eten halen en borden wassen om 6.45 uur, 11.45 uur en 17.45 uur. Vloer dweilen, rommel opruimen enzovoort enzovoort. We hebben nogal een gezellige bak met z'n negenen, onder leiding van de rooie. De afgelopen nacht is de klok weer 45 minuten achteruit gezet. De positie is 5.39/10-2 afgelegd 392 mijl. De stand is van 's middags. 's Avonds film op het promenadedek. Vrij waardeloos. Overigens is het wel gezellig. De was hangen we aan een touwtje uit de patrijspoot. Wassen kost op deze manier geen moeite.

op patrouille met de carrier

de jongens met drie gedode zwijnen

Javazee

met de trein
en de boot
richting Holland

Semarang - Batavia

de haven van Priok

Hoek van Holland

moederland

foto vanaf de kade genomen

Hoek van Holland

Vrijdag 25 juni Om 7 uur naar de kerk. We varen van tijd tot tijd halve kracht als er een van de motoren uitvalt. Dat kost tijd. De afgelopen 24 uur 317 mijl afgelegd. Niet zoveel als gisteren dus, maar het gaat mij vlug genoeg. We hebben de tijd hoor, de tijd gaat snel.

Zaterdag 26 juni Alles gaat lekker vlot. We varen halve kracht, zodat we 's middags maar 201 mijl hebben afgelegd. Maar we hebben te tijd, tegen Kerstmis zijn we wel thuis. Zolang het eten goed blijft en we wat te roken hebben klagen we niet. Beneden mag niet gerookt worden, dus als je geen zin hebt om naar boven gaan, ga je uit de patrijspoort hangen. Voor de rest maken we lol, zodat de tijd wel draait. 's Avonds cabaret op het promenadedek. Wel gezellig.

Zondag 27 juni Om half 9 naar de H. Mis, verder wat over de reling gehangen. Het is somber, donker weer, doch de wind gaat nogal. 's Middags hadden we 247 mijl afgelegd. Het gaat niet hard met deze motoren. 's Avonds kwam het bericht dat we eerst naar Colombo varen om water te tanken. We varen nu naar het noorden. Tevens werd vermeld dat alles goed vastgesjord moest worden tegen de storm die we tegemoet varen.

Maandag 28 juni We passeren de evenaar. Van storm is geen sprake, de deining is normaal. We schieten lekker op. 's Middags 349 mijl afgelegd. Als het zo doorgaat komen we morgenavond in Colombo. Wat voor rottigheid ze met ons uithalen weet ik niet, maar ze houden er rare gappen op na. Steeds mankeerde er iets aan de motoren, maar nu we naar Colombo gaan is alles ineens perfect en schieten we goed op.

Dinsdag 19 juni Vandaag is de prins jarig. Aantreden op het dek en het Wilhelmus zingen. We kregen een glaasje bier. Voor de middag Colombo binnengelopen. Geen mooie haven, wel druk. Tot de avond water tanken, dan is het te laat om nog te gaan varen. Tot aan Colombo afgelegd: 346 mijl. In totaal nu 2270 mijl afgelegd.

Woensdag 30 juni Vroeg in de morgen, om half 7, gaan we de haven uit. Er staat wel een beetje wind maar dat geeft niet. 's Middags al 76 mijl afgelegd, de motoren doen het goed.

Donderdag 1 juli Voor onze ontspanning wordt heel wat gedaan. Er is een tienkamp gaande tussen de verschillende onderdelen, 2-7-8 R.S. marine en mariniers. Tevens is er een scheepskermis, werkelijk heel aardig. De tijd gaat dan ook snel. 's Middags 322 mijl afgelegd. We hebben nu een stevig briesje tegen, dat scheelt een paar knopen. De tienkamp bestaat uit schaken, dammen, bridgen, sjoelen enzovoort. Op de kermis kan je ballengooien, koekhappen en er is een rad van avontuur. Heel gezellig, alleen een beetje druk met 1400 man aan boord. 's Avonds nog een poos op de punt gezeten, waar zo nu en dan een golf

overheen sloeg. Er staat nogal een briesje.

Vrijdag 2 juli Vanmorgen zijn we weer op één motor gaan varen, zodat de stand 's middags 281 mijl was. Het schiet niet op. Afijn, we varen nog, dus vooruit maar.

Zaterdag 3 juli Vandaag het traagheidsrecord gebroken: 176 mijl. Het is zwaar pet, we varen aan één stuk door op halve kracht. We zakken ook nog met de stroom mee naar het zuiden, dus we komen er wel. 's Avonds om een uur of 10 is de motor weer gaan draaien. Valt alweer mee. *Zondag 4 juli* Onder de H. Mis van half 9 is de ene motor uitgevallen, maar 's middags om 3 uur deed hij het weer. Heden 201 mijl afgelegd en we gaan nog steeds naar het zuidwesten. Nu de motor weer meeloopt is dat zo erg niet. Tegen St. Nicolaas zijn we er wel.

Maandag 5 juli We drijven nog steeds op twee motoren, het gaat goed. Alleen hebben we een stevig briesje tegen. 's Middags 264 mijl afgelegd. Ik ben vandaag zeuntje en moet dus eten halen enzovoort. 's Avonds wat op de punt gezeten. De tijd gaat snel. Verder wordt iedereen gestoken door de broodkruimels.

Dinsdag 6 juli Er staat een stevig briesje. Wij varen op twee motoren en we gaan meer noordwest. 's Middags afgelegd 307 mijl. De wind is nogal stevig, het waait lekker.

Woensdag 7 juli Er staat een lekker windje. We schommelen aardig. Van tijd tot tijd komt er een golfje over. De laatste 24 uur 345 mijl gehaald, het schiet nu lekker op Aden aan.

Donderdag 8 juli We zitten in de golf van Aden, het gaat goed. Die ouwe schuit doet haar best. Morgenochtend zijn we er wel. 's Middags afgelegd 360 mijl, een goeie gooi.

Vrijdag 9 juli 's Middags 301 mijl afgelegd. Twee uur voor Aden wachten, 5 uur binnen, een schreeuwerige rotzooi met sigarettenverkopers. Olie tanken en water - we zijn vlug klaar.

Zaterdag 10 juli Vandaag zeuntje. Door het geknoei met de motor wordt de afvaart steeds later. Pas om 3 uur 's middags zijn we weer in volle zee. Door de golf van Aden naar de Rode Zee.

Zondag 11 juli Gisteravond om 11 uur de Perin gepasseerd. Vandaag zeuntje bij de o.o. Om half 7 naar de Heilige Mis. Vandaag sigaretten gehad. 's Middags afgelegd 259 mijl. We drijven nu in de lavet merak, stikkend warm, gelukkig staat er nog een windje.

Maandag 12 juli Rode Zee, geen nieuws, 's middags 322 mijl afgelegd.

Dinsdag 13 juli Rode Zee, geen nieuws, 's middags 335 mijl afgelegd.

Woensdag 14 juli 's Morgens om 5 uur de golf van Suez binnengestoomd, er is land aan beide zijden. 's Middags afgelegd 320 mijl. 's Avonds half 7 aankomst te Suez.

Donderdag 15 juli Om 9 uur het Suezkanaal binnengestoomd, wat vol afwisseling is. Eén voor één schuiven we door het kanaal. Eerst een stel tankers, achter ons enkele vrachtschepen. Het Suezkanaal met zijn seinposten, barakken en tentenkampen is vol afwisseling. De vaart verloopt viot en om half 7 komen we in Port Said aan, waar we onmiddellijk aangeklampt worden door handelaars. Linke jongens en zo slecht als de nacht. Het is water tanken en voedsel innemen, tevens wordt er post aan boord gebracht, waaronder vier brieven voor deze jongen. Breedte 32.00 noord, lengte 31-09 oost.

Vrijdag 16 juli Om 6 uur varen we de Middellandse Zee in. Het gaat goed, we schieten op. 's Middags afgelegd 85 mijl.

Zaterdag 17 juli Het begint frisser te worden. We hebben wind tegen. 's Middags afgelegd 343 mijl, ter hoogte van Kreta.

Zondag 18 juli Vandaag zeuntje. Om half 9 naar de hoogmis. Door een mankement aan de motor hebben we even halve kracht gevaren, zodat we 's middags 291 mijl afgelegd hadden. Nu lopen de motoren weer goed. Tegen de avond opnieuw een kleine storing. Nou ja, het is ook zo erg niet.

Maandag 19 juli 's Morgens om 6 uur zijn Sicilië en Malta in zicht, we gaan er precies tussendoor. 's Middags afgelegd 309 mijl, het valt niet tegen. Na de middag passeren we Pantellaria, tegen de avond kaap Bon, Tunis en Bizerta. We schieten leuk op, wind en stroom mee.

Dinsdag 20 juli Geen nieuws, enig land van tijd tot tijd. 's Middags afgelegd 356 mijl.

Woensdag 21 juli Geen nieuws, afgelegd 351 mijl. 's Avonds een beetje reuten op het nest, met het gevolg dat ik op tafel heb geslapen.

Donderdag 22 juli In de nacht straat Gibraltar ingetippeld, door de dichte mist mochten we niet passeren. Toen 's morgens de mist optrok was er een leiding lek, zodat we pas om 10 uur konden varen. De rots van Gibraltar was machtig mooi. 's Middags afgelegd 240 mijl en de tropenkleding ingeleverd. We lopen nu dus in Europees tenue.

Vrijdag 23 juli Niet veel nieuws. 's Middags afgelegd 315 mijl, 's avonds cabaret met een klein incident. In tegenstelling tot eerdere berichten, die spraken over aankomst op maandag 29 juli, is nu bekend gemaakt dat we dinsdag zullen debarkeren. Nu ja, een dag meer of minder, het is toch rottigheid.

Zaterdag 27 juli Met bagage aantreden op dek in verband met schoonmaken beneden. Dat is tevens bedoeld als oefening. Alsof wij nog niet kunnen inpakken. Door mist enkele uren halve kracht gevaren. 's Middags afgelegd 321 mijl, we zitten nu in de golf van Biscaye.

Zaterdag 28 juli Om 9 uur naar de Heilige Mis. Niet veel nieuws. 's Middags 270 mijl afgelegd. We raken zo

zoetjesaan door de golf heen. We hebben nogal met mist te kampen, de hele dag hoor je de misthoorn, terwijl we maar halve kracht varen. Tegen de avond trekt de mist op. *Maandag 29 juli* Mooi helder weer. Aan bakboord is land te zien. Voor de laatste keer zeuntje vandaag. Ik mis er niet veel aan, want we komen er vandaag niet.

Enkele opmerkingen achteraf

Het dagboek is niet verzonden, dat heb ik altijd bij me gehouden. Misschien heb ik die paar vellen over de bootreis opgestuurd, met het gevolg dat die er niet meer zijn. De vellen papier zaten keurig verpakt in een waterdicht papier.

Bij mijn weten was er geen censuur, ik heb er nooit iets van gehoord. Je schrijft naar je ouders niet dat je slecht te eten krijgt of dat je eens een kogel hoort fluiten. Alleen naar mijn zuster Stien schreef ik wel eens wat waarheid, maar dat is er niet meer.

Personen met een geslachtsziekte gingen volgens mij naar het eilandje Onrust. Persoonlijk is mij geen geval bekend. De medische dienst bleef, denk ik, wel in gebreke. Er werd weinig controle uitgeoefend ter plaatse, in tegenstelling tot de heenreis, toen we wel twee keer werden nagekeken.

KONINKLIJKE ROTTERDAMSCH LLOYD N.V.

m.s. „INDRAPOERA“

Ratavia — Rotterdam
21/6'48 — 27/7'48

Kon. Marine
Mariniersbrigade
8 R. S.
2 — 4 R. I.
Detachement K. L.
Detachement K. N. I. L.
L. S. K.

D.M.S. „Indrapoera“

N.V. Rotterdamsche Lloyd

AFSCHIEDSWOORD AAN DE MILITAIREN.

Nu het einde van deze, door allerlei onvoorziene omstandigheden lange reis in zicht is, wil ik U gaarne mijn tevredenheid betuigen over de wijze, waarop gij U aan boord van mijn schip gedragen hebt. Er heerschte steeds een opgewekte stemming en een goede discipline. U hebt de beste tradities van de Nederlandsche Strijdkrachten hooggehouden.

Zeer gaarne hoop ik, dat de terugkomst in het Vaderland en het weerzien van diegenen, die U lief zijn, een groot en gelukkig oogenblik in Uw leven zal worden en ook dat het U gemakkelijk zal vallen in de burgermaatschappij terug te keeren. In ieder geval zult U in Nederland sinds Uw vertrek veel ten goede veranderd vinden.

In een van Uw courantjes werd U gewaarschuwd, dat U van het Nederlandsche volk in het algemeen geen dankbaarheid moet verwachten. Wilt U er evenwel van overtuigd zijn, dat er onder onder ons, zeelieden van de Indië - route een goed begrip en groote erkentelijkheid bestaat voor hetgeen U in Nederlandsch - Indië gedaan hebt!

Het ga U allen goed!

De Gezagvoerder,

2-4-R.I.

KENNEMER-BATALJON

1945

1948

VINKE, G.	SOLD.	13-2-46	MERSING, MALAKKA	MERSING, MALAKKA
GOUDSBLOEM, W.	SOLD.	12-6-46	BATAVIA	EREVELD TJILILITAN
KROOS, M. B. de	KORP.	3-7-46	PATJET	TJIANDJOER
KORF, D. N.	SOLD I	16-7-46	TJIAWI	BUITENZORG
ROSSUM, J. C. v.	SERGT.	16-7-46	TJIAWI	BUITENZORG
SEDELS, G. W.	SOLD I	16-7-46	TJIAWI	BUITENZORG
BEVERWIJK, M.	SOLD.	16-7-46	TJIAWI	BUITENZORG
REIJN, G.	SOLD.	17-7-46	TJOEGENANG	TJIANDJOER
HAAN, H. W. den	SOLD.	28-9-46	TJIANDJOER	TJIANDJOER
TROMPETTER, P.	KORP.	27-10-46	TJIANDJOER	TJIANDJOER
HOEK, D.	SOLD.	9-11-46	TJIPANAS	TJIANDJOER
SCHURMAN, J.	SOLD.	18-11-46	BANDOENG	BANDOENG
KAMPS, H.	SOLD.	14-12-46	TJIBEUREUM	TJIANDJOER
PIETERSZ, J. A. B.	SOLD I	20-12-46	TJIBEUREUM	TJIANDJOER
HUYBENS, G. W.	SOLD.	3-4-47	TJIMAHI	BANDOENG
PROPER, D. C.	SERGT.	24-4-47	BANDOENG	BANDOENG
DIEPERINK, A. H. M.	KAPT.	27-8-47	TALOEN	SEMARANG
TIMMER, M.	SOLD I	27-8-47	KEDOENGWOENI	SEMARANG
FLIPSEN, P. W.	SOLD.	4-9-47	REWAKEMBOE	SEMARANG
NAGELHOUT, H.	SOLD.	9-9-47	SEMARANG	SEMARANG
ALLES, J. H.	SOLD I	9-9-47	PEKALONGAN	SEMARANG
VEEN, R. J. v. d.	SOLD I	20-9-47	BANDENGAN	(bij Pekalongan vermist)
KORTEKAAS, J. J.	SERGT.	6-1-48	DJALATIGA	PEKALONGAN
STEENHUIZEN, A.	SOLD I	6-1-48	DJALATIGA	PEKALONGAN

Soeara Maloeka

Afscheidslied voor 2-4 R.I. bij zijn
vertrek uit Bekalongan
Mei 1948

AFSCHEIDSLIED

Daar is een dag, die kan men niet vergeten
Die leeft diep in ons allen hart
Ja zijn gulden glans spreekt van het verleden
Tot zijn burgers in Pekalonganstad
Op de vijfde van de maand augustus
In de nood die 't vorig jaar ons bracht
Is de 2-4 R.I. hier gekomen
En heeft rust en orde overal gebracht

Zij zijn van vrienden heen getogen
Van verwanten in het lieve Vaderland
Naar het schoon en zonnig Insulinde
Daarom reiken wij hen nu de vriendenhand
Pekalongan grijnsd'hen aan in dreiging
Toen zij kwamen ver van over zee
In dee'z stad zo drukkend en zo angstig
Bracht 2-4 R.I. de lang verwachte vree

De twee-vier R.I. moest veel doorleven
Maar hield immer vol en dapper stand
Zij wenden zich aan 't kostelijk Indisch eten
En aan ook veel gewoonten van dit land
Waar 't eerst zo eenzaam was en stille
En de stad leek op een doodsvallei
Is nu alles levend weer geworden
De 2-4 R.I. maakt alles vro' en blij
Nu is 't uur van Afscheid dan aangekomen

En moet ze naar het Vaderland toe gaan
Pekalongan zal u dan nooit vergeten
Wat de 2-4 R.I. voor haar heeft gedaan
In ons hart rust nu de stille vree
Die U dan geleide over zee
't Ga U goed, we zullen U gedenken
Gedenk ook ons in stilte en vree

- A is de "A"-Divisie, bekend op heel Java, wordt gevoed met aardappelpoeder gelijk lava
- B is de Brenschutter, voorheen was hij bakker, nu eet hij brood met vlooiën, de stakker
- C is de Commissie-Generaal. Heus, zij rookt Midway, net als wij allemaal
- D is de lijn der Demarcatie, Hollandse stroop, dat blijft een tractatie
- E is de Eenheid van rangen en stand, wanneer zijn we zover in Nederland?
- F is het Front, waar wij een natte rug gaan halen en vermiste uitrustingsstukken driedubbel betalen
- G is de Generaal (zonder Commissie). We eten ook liever 'n biefstuk als 'n vissie (uit blik)
- H is ons Holland, zo klein en zo fier. Land van Schiedamse jenever en Heinekens bier
- I zijn de Idealen, die ons zijn ontnomen daarvoor is nu Linggadjati gekomen
- J dat is Java, het land van de thee. Demobilisatie, hoe zit het ermee?
- K is de Koelie, al werkt hij zich dood, in de "Merdeka" ziet hij geen brood
- L is het Leger, dat niet mag vechten, met vele plichten en weinig rechten
- M is Malaria, in Indië berucht, wij slikken elke dag twee pillen met een zucht
- N is de Nasih, eist veel van ons geduld, waarom niet met bruine bonen onze magen gevuld?
- O is het Oordeel, dat men over ons velt; wij O.V.W.-ers zijn daar niet op gesteld!
- P is de Post, ons aller belang, zacht dwingt zijn stem: "Saja mintah wang".
- Q is een Quitantie, die wij zekere lieden bij ons terugkeer in Holland aan zullen bieden.
- R is de Roep, waaraan wij gaven gehoor, "Nederland herrijze", daar vechten wij voor.
- S is Soekarno, het hoofd van de bende, hij roept "Merdeka" en zaait slechts ellende
- T is de Trouw, die ons bindt aan de vlag, wij brengen de vrede maar betalen 't gelag.
- U is het Uur, waarop wij naar huis weer gaan voorlopig echter eten wij nog maar 'n banaan
- V is Victorie van twee jaar geleden maar in Indië wordt nog altijd gestreden
- W is de Welfare, waaraan elk is verknocht, 't spijt me, 't is er niet, alles is uitverkocht!
- X is de "X"-Brigade, de jongens zijn dol op marmelade
- Y dat is IJzer, daarvan maakt men staal, maar de O.V.W.-ers zijn van hetzelfde metaal
- Z is een zucht, die van onze lippen glijdt, "Waar wachten wij op, wij zijn toch bereid?"
- Een O.V.W.-er van "De Klei"

familiefoto voor het vertrek

en een foto bij terugkomst

Geachte ten Grit,

Bijgaand vindt u wat schrijfwerk en wel over 2-4R; het Kennemerbataljon. Gaarne zou ik van u vernemen of het de moeite waard is het in SOBAT te publiceren. Mocht dat zo zijn, wil ik graag doorgaan met schrijven, een en ander komt uit mijn dagboek van toen.

Het valt wel gelijk met het verhaal van 1-4, ons zusterbataljon. Gaarne vernemen ik uw mening over een en ander.

Vriendelijke groeten, K.P. Rekelhof, Herenweg 34, 1433 HA Kudelstaart

In Sobat 83 en 84 stond een artikel over het ontstaan van 1-4 RI, maar tezelfder tijd ontstond ook 2-4 Ri. 1-4 was Den Haag en omstreken, 21-4 was Haarlem en buitengewesten; dit bataljon ging dus als het Kennemer-bataljon door het leven. Even moet wel vermeld wat wij alzo deden direct na de bevrijding op 5 mei. Dat was onder andere met NSB-ers het fietspad schoonmaken langs de rijksweg door de Haarlemmermeerpolder en bij een boer in het land met enkele van deze mannen. Het was allemaal weinig verheffend. Wat leuker was, dat was het karmelietenklooster schoonmaken in Aalsmeer. Dat gebeurde door dames die het met Duitsers hadden gehouden. Deze dames waren gewoon vrij en gingen 's avonds uit met Engelse of Canadese soldaten, als wij niet al te streng waren rookten we Engelse sigaretten van deze dames. Alle partijen tevreden.

Uiteraard was dit maar voor een klein groepje BS-ers uit Aalsmeer en Kudelstaart. Wij bivakkeerden toen in fort Kudelstaart, zeer spannend en best gevaarlijk, want het zat er vol Duits oorlogsspul. Daar alleen al kun je A4-tjes over volpennen. Later verhuisden we naar Halfweg en moesten we foute landgenoten bewaken in het sectorpark aldaar. Nog weer verder in de tijd ging de reis naar Noordwijkerhout, het vrouwengesticht Sancta Maria. Daar heb ik zéér goede herinneringen aan want ik vond er mijn vrouw - niet in de Sancta, maar in het dorp. Er kwam een eind aan die tijd en eind november gingen we naar Leiden. Met de trein - of wat daar voor door moest gaan - reisden we via half Nederland en kwamen uiteindelijk toch in Oostende aan. We voeren over naar Engeland en na enig reizen met een supertrein en na een glibbermars (het vroom) arriveerden we in East-Hampstead, Park Comp. De maand Engeland volgde, waarin de dienst te verwaarlozen was, maar die onze staat veel moet hebben gekost. Wel beleefden we een zeer indrukwekkende kerstviering in het kamp.

U ziet lezer, mijn verhaal is bijna eensluidend met dat van 1-4 RI. Ook wij gingen oudejaarsdag aan boord van de hongerschuit 'Alcantara'. Het was een prachtige zeereis, met veel indrukken.

Dagboekfragment: *Men neme een touw, daar knope men het wasgoed aan. Men opene de patrijspoort en houde de was buitenboord. Aldus sleept het schip de was schoon.* Dit is echt gedaan door enkele jongens. Van de bootreis kan gezegd worden dat hij onvergetelijk was, mede door het slechte eten. Het was weinig, met soms 1 aardappel in de schil., denk daarbij 1 blad kool en dat was dan het diner. Och ja, een deel van het schip was taboe, daar bivakkeerden leden van een vrouwen hulpcorps. Het verhaal gaat dat alleen het kameel kans zag daarin door te dringen.

Eindelijk Singapore, na verloop van een paar dagen per trein een mooi stuk Malakka gezien en aangekomen in Kamp Chad. Volgens zeggen was er een Japans vliegveld geweest, nu moesten wij daar tenten opzetten. Deze waren 6 bij 8 meter en het vergde nogal wat zweet, er waren gelukkig Japanners voor het inslaan van de paaltjes, een zeer onderdanig volk. Deze tenten waren voor 12 personen elk. Dit kamp was het toppunt van primitiviteit, water was in een tankauto om te drinken en in de kali om te wassen, soms een stortbui als douche. Dit duurde tot 12 februari. Toen zijn we verkast naar Mersing aan de Zuid-Chinese Zee, een heel leuk onderkomen vlak bij zee. Voor het overige was er nogal eens iets mis. Dat was bijvoorbeeld de voeding. Dagenlang aten we kaakjespap - voor een keer is dat wel lekker, maar verder knudde.

Dagboekfragment: *maandag 4 maart. Vandaag geen dienst, want er is bijna geen eten. Nog erger is dat er een geval van kinderverlamming is geconstateerd. We mogen dus niet meer naar het dorp.*

Dagboekfragment: *26 maart aan boord van het SS Salween, samen met 1-4 RI. Veel gerief is er niet op de boot, maar zo goed zijn we het toch niet gewend. Om 4 uur krijgen we al de eerste maaltijd van die dag: een droog stukje brood, of beter gezegd deeg. Het is kankeren geblazen natuurlijk. Ik ben aan dek gaan liggen slapen. Om 7 uur eten we weer, maar wat? De algemene opinie is: REUT.*

Er valt nog wel meer te vertellen over het SS Salween. We slapen aan dek - als er om vier uur 's nachts een enorme hoosbui losbarst. Met enkele anderen zoek ik onderdak in de mess room van de officieren, wat natuurlijk niet mag en wat ons dan ook wordt verteld door een in een kleurige pyjama gestoken grootmajoor. Die vraagt zich af hoe we dat dorsten te doen. We ruimen het veld, de bui is toch overgetrokken.

30 maart, aankomst in Batavia, dat een prachtige indruk maakt. We klimmen snel op auto's en rijden een half uurtje. We komen terecht in Tanah-Tinggi. Het is een vrij groot kampement dat wellicht vroeger van het KNIL is geweest. De eerste nacht op wacht is wel spannend. Rond de kazerne zijn wat blikjes opgehangen als alarm, maar een kat bijvoorbeeld heeft hetzelfde effect als een vijand. Dat ontlokte dan ook nog wel eens vuur. Toen ik met Hein Turk samen op wacht stond waren er geen moeilijkheden. Met deze man uit Roelofarendsveen is het goed toeven.

Ons leven ter plekke bestaat voor het grootste deel uit wachtlopen en patrouilleren, heel vaak 's nachts, wat niet echt leuk is.

Dagboekfragment: *maandag 22 april. De hele dag rustend doorgebracht, 's nachts om 1 uur met 10 man op patrouille, het had die avond geregend dus ging onze weg over een bijna onbegaanbaar pad. Op gymschoenen liepen we onhoorbaar verder, netjes achter elkaar. Na een half uurtje lopen namen we stelling in een kampong, op een viersprong van wegen. En dan maar wachten. Er werd niets anders gehoord dan een concert van krekels en muggen en het gèhoest van een Javaan. Plotseling verschijnt er een lichtje. Twee inlanders lopen naar ons toe. Op ons geroep 'brenty' (halt) stoppen ze. Ze worden gefouilleerd en mogen doorgaan. We breken op en gaan een stuk verder weer in hinderlaag liggen. Weer zien we twee man, roepen brenty één van de twee neemt de benen. De ander wordt door ons meegenomen en na twee dagen weer vrijgelaten. Nog wat later weer twee mannen. Deze zingen en zijn al van verre te horen. Ze komen van een feestje, ja dat hoorden wij ook wel. Na fouillering mogen ze naar huis en gaan wij ook die weg op, lekker slapen.*

Op zaterdag 27 april gaan we voor het eerst op dagpatrouille, dat is pas fraai. Java is zeer mooi en de mensen die we ontmoeten zijn zeer vriendelijk. In een desa die als gevaarlijk werd genoemd, kregen we zelfs kokosnoot van de bevolking. Niets vijandigs! 's Middags reden we naar Batavia, daar speelde ons bataljonselftal tegen een Engels elftal. Dat had nog niet verloren, maar nu gingen ze met 5-0 de boot in. De Engelsen zijn niet zo populair. op zijn zachtst uitgedrukt. Er werd meer gevoetbald. Op de verjaardag van prinses Juliana speelden we tegen 1-4 RI, die wedstrijd won het bataljonselftal met 5-0. Die dag kregen we te harer ere brood met chocolademelk, dat moet wat gekost hebben. Op donderdag 2 mei gaan we op wacht bij station Paser Senen. Hier is ook altijd een hospitaalsoldaat aanwezig, die druk werk heeft met het verbinden van inlanders die vaak met de vreselijkste zweren naar hem toekomen. Hij heeft het druk, maar het verhoogt wel onze populariteit. Onze compagnie (de tweede) heeft een brencarrier in elkaar geflanst uit onderdelen afkomstig van een autokerkhof. Maar hij rijdt! Dat is de weelde van het Nederlandse leger. Het soldatenbestaan is voor een deel verhuizen. Zo ook op woensdag 8 mei 1946, als we Tanah-Tinggi verlaten en aankomen in Meester Cornelis, een stukje door Batavia heen.

De compagnie, nog steeds de tweede, is uit elkaar gerukt en ligt op drie plaatsen. Het is weer wachtlopen geblazen en diverse objecten bewaken, waaronder een goedang van de Jappen aan de Berenlaan. Van de Berenlaan valt te vermelden dat daar veel opslag was waar je moeilijk bij kon komen. Niettemin moet wel worden vermeld dat enige creatieve figuren kans zagen een grote hoeveelheid condooms buit te maken, die na een kleine controle aan een Chinees werden verkocht. De Berenlaan stond ook bekend om zijn muggen. We hadden wel een soort bescherming voor het gezicht (Japanse makelij), deden onze mouwen omlaag en hielden onze handen in de broekzak, en nog werd je op elke pols tien tot twintig keer geloken. Iedere dag kregen we 1 meparin pil en we kregen geen malaria.

Een detachement van de compagnie heeft een tijdje wacht gelopen bij gouverneur-generaal Van Mook. Ze moesten er onberispelijk uitzien en hadden sterke verhalen over een loods met veel opslag van in onze ogen heerlijke lekkernijen. Je vraagt je wel eens af: is er nog iemand van die jongens die dat nog weet? Misschien reageert er eens iemand, want let wel, om met Wim Kan te spreken: 'Er zijn er nog die het kunnen navertellen, maar het zijn er steeds minder.'

Er moet ook eens worden verteld dat dit het relaas is van maar 1 soldaat. Want wie weet er nou dat we daar bij Meester Cornelis een keer zeer dronken waren met drie man. Het gebeurde bij een Hollander die daar woonde. We dronken thee met rum, zeer funest, zeker als je ook nog wachtdienst hebt. Ik hoor Jan Heingsloot nog zeggen: 'Bram, wat ben ik beroerd'. Zijn geweer lag op straat en hijzelf hing tegen een boom. Wie de derde persoon was weet ik niet meer, maar wij waren er ook niet best aan toe. We namen ons geweer mee en gingen naar bed. De wachtdienst is denk ik overgenomen door anderen. Nog bedankt heren! We lagen daar met enkele personen in een gerieflijk villaatje, maar daar kwam op 23 mei 1946 weer een eind aan. We gingen terug naar de stad Batavia en werden ondergebracht in het tiende bataljon. Ook daar hebben we veel wacht gelopen, onder andere bij de telefooncentrale aan het Koningsplein en bij generaal Spoor.

Dagboekfragment: woensdag 12 juni 1946. Om 6 uur reveille, om 7 uur twee sneetjes brood gegeten en om half 9 op mars met de troep. Om half 12 weer terug omdat we niet verder wilden. Henk Makkie verwoordde dit bij de luitenant en zodoende dus om half 12 weer thuis. Om 12 uur een beetje rijst en na het mandiën om 2 uur klaar maken voor de wacht bij generaal Spoor en om 3 uur stonden we daar.

Of beter gezegd, we zaten. Om half 5 kwamen er voor ieder 2 sneetjes brood met de mededeling dat er voor de nacht niets te eten zou zijn. Er werd dus op wacht gezeten en er kwam dan ook een kapitein-adjutant van de generaal vragen wat dit voorstelde, want de soldaat wordt geacht op wacht te staan. Na een uitleg onzerzijds over zware dienst en geen eten, kwam het allemaal zeer goed. Misschien kregen we eten uit de provisiekast van mevrouw Spoor: cake, brood, biskwie, vis, boter en voor eik nog een reep chocolade. Bravo! Er viel verder niets voor en op donderdag 13 juni kwamen we weer van wacht af. Er zijn ook rustige dagen, die gevuld worden met brieven schrijven of kaarten en nog wat zaken.

Op maandag 17 juni mocht ik mijn plunjezak pakken en per auto naar de Glodok gevangenis voor bewakingsdienst. Er was nogal wat te bewaken: extremisten, Jappen en Brits-Indiërs. Het praatje ging dat de laatsten in veel gevallen hun wapens hadden geruild voor vrouwen. De Brits-Indiërs hadden geloof ik doorlopend strafexercitie, terwijl de Jappen allerlei klusjes opknapten. Het was ook wel eens minder leuk. Zo werd er een keer een Brits-Indiër opgehangen die een engelse kapitein had doodgeschoten.

(Het is echter nooit gepubliceerd.)

RIPPERDA-KAZERNE

KEN. BAT. 2.4.R.I.

WWW.II.MMM

PATJET 30-4-46

Bestig leven hier in de tenten, ik heb ze zelf helpen bouwen

KAMP CHAH DE MALAKKA

DEKAL

2-2

